

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate
Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Ozračje je razčiščeno

Po večerajšnjih revolverjskih streljih v narodni skupščini, posebej pa še po popoldanskem govoru g. notranjega ministra dr. Antona Korošca moremo reči, da je politično ozračje izčiščeno kakor že dolgo ne in da je pomembna petkova seja skupščine z vsem, kar se je ta dan govorilo in storilo, marsikaj postavila na pravo mesto. Predvsem je jugofašistična politična skupina g. Levčica na tej seji oddala svojo politično vizitko na način, ki bi prav za prav ne smel presenetiti onih, ki miselnost teh političnih krogov bližje poznajo, pozneje pa je notranji minister na popoldanski seji obračunal s to miselnostjo. Toda ne, kakor je morda večina pričakovala — z grožnjami, s policijo, z glavnajočo, s sklicevanjem na bajonete, — ampak s tem, da je z mirnim a čudovito lepim povdankom podčrtal prvenstvenost zakona nad nasiljem, koristi naroda nad samovoljo poedincev, dobrobit države nad razkrojevalno silo neodgovornih elementov. Bolj izrazitega srečanja dveh docela različnih svetov si skoraj misliti ne moremo.

Poudarjamo, da so nekateri od dr. Korošca pričakovali, da se bo dal zapeljati od atmosfere, ki je po streljih nastala v skupščini in bo kot notranji minister z večjo težo poudaril silo zakona. Moramo pa priznati, da smo v naši dobi, ko nam le še skrajni hitrostni in športni ekstremi imponirajo, otopleli za prave mere in tudi za resnične vrednote. Program notranjega ministra, ki naj velja kot smernica za naše bodoče politično življenje, je namreč ne le ekslremen, ampak za naše razmere naravnost revolucionaren. Mirno, brez strahov, kot državnik, ki premišljeno tehta vse politične vrednote je dr. Korošec znova pokazal na edin temelji, na katerem je mogoče zgraditi lepšo sedanost in trdnjšo bodočnost naše Jugoslavije. Mi moremo Jugoslavijo, da bo njena bodočnost velika in lepa, pozidati edino na pravičnosti, ki je eden tvojih temeljev državam. Takšen program zveni sicer zelo staromodno, bi pa pomenjal v naših razmerah največjo revolucijo, ker ga še nikdar nismo resnično izvedli. V pravično urejeni državi državljani spoštujejo zakon, a spoštuje tudi zakon pravice in naravne svoboščine državljanov. In dalje: Poljudno desetletje nas razni izmi, ki na stvari nimajo prav nič zasluga, pitja, itd. toda če z vsem tem frazarenjem ni do danes bilo mogoče naroda navdušiti, je vzrok v tem, da je ljudstvo ves čas na svoji lastni koži čutilo, da resnične enakosti ni, in da lepo, vzvišeno misel le mnogi po nemarnem jemljejo v usta, da bi si ohranili materialne pozicije, ki jih jim tako lažno stanje omogoča. Od tod nadaljina zahteva notranjega ministra za ozdravljenje države: popolna enakopravnost vseh poštenih državljanov!

Tako jasno začrtana politična smer in trdna volja jo tudi izvesti mora v razmerah, kakor smo dosedaj živeli, vzbuditi hudo nasprotstvo na levi in desni. Dr. Korošec se ni pomišljal, da poglavina nasprotnika spoštovanja zakonov in popolne enakopravnosti vseh državljanov označi s polnim imenom. To sta pozicijem in komunizem, ki oba državo vodita v anarhijo in kaos. Komunizma ni treba javnosti nič več predstavljati. Poznamo njegov od sovraštva in zlobe skriven obraz, ki pod krinko borbe za pravico delovnega ljudstva podira vse družabne vezi, uvaja brezboštvo, zaslužuje delavstvo surovi materiji in uvaja diktaturo državnega kapitalizma in strahotnega militarizma. Toda mnogo dalje je umel skrivati svojo resničnost pozicijem, ki se je znal naličiti s časi primernimi, lepo donečimi nacionalističnimi frazami, je svoje protiljudsko in protidržavno početje skušal vedno oviti celo v nacionalne trobojnice in je drzno zahteval, da mu narod za njegovo razdiralno delo odkaže prvo častno mesto v družbi in državi. Danes smo v svojem političnem spoznanju vendarle že tako daleč dozorili, da se pozicijem in komunizem kot sovražnika pravno urejene države imenujemo v eni sapi. Težko je reči, kdo pomenja za narod večjo nesrečo in kdo državi povzroča večjo škodo. V resnici sta to dva popolnoma istokrvna brata, ki se ne ločita ne po miselnosti, ne po duši, le da sta dva sprta, med seboj sovražna dvojčka. Ko govorimo o pozicizmu, bi se ga seveda v ničemer ne upali istoveliti s patriotizmom in zdravim nacionalizmom, ki naj bi vsakemu zavednemu državljanu dvigal srce v ljubezni do lastne zemlje in naroda in bodril duha k delu za prospesh skupne domovine. S temi državljanskimi čednostmi nima pofovstvo nič opraviti, ker je kvečjemu njihova spačena karikatúra. Pač pa je ta lažni nacionalizem po svoji miselnosti in delu najbližji komunizmu. Komunizem vzame za temelj družbe razred in njemu odloči prvenstveno mesto v državi, ki naj postane le orodje in izraz razredne volje proti vsemu ostalemu prebivalstvu. Tej komunistični razredni miselnosti odgovarja v fašističnem pofovstvu naduta domišljavost o nacionalistični eliti gotovih odbrancev, nekakih maziljenec, ki si nadenejo »poslanstvo« zlepa ali zgrda po svojem kapitu duhovno uniformirali narod in državo. Polnovreden državljani je le tisti, kdor pripada temu ožjemu krogu »nacionalistov«, ki so posvečeni v vse skrivnosti, kako je mogoče ljudsko živeti na račun ljudstva. Vse drug narod ima le nalogo, da posluša njih govore in jim navdušeno ploska, da jih časti in nosi na ramenih, da nosi davčna bremena in vzdržuje državo, ne da bi bil tudi politično enakopraven. Kdor ni razredno organiziran in razredno zavezan, je v očeh komunistične buržoazije in kontrorevolucionar, pofar pa državljane, ki so izven njegovega kroga, označuje kot »politično nezanesljive«, ali celo za protidržavne in separatistične elemente. Eden kot drugi pa svoje politične nasprotnike brutalno in brezobzirno ubijata, komunist in nacionalistični pofar sta svetovnonazorno materialista, ki obžujejo silo in odrekača človeku sleherne naravne, osebnostne pravice. Oba imata enako zmoten pojem o državi, ki naj služi izključno razrednim, oz. strankarskim interesom. Oba sta odločna sovražnika sleherne ljudske samouprave, zanikata enakopravnost vseh državljanov v državi in pred zakonom. Zakon je le sredstvo za »zakonito« diktaturo razreda ali stranke nad ostalim narodom. Oba, komunizem in pozicizem sta enako brezbožna, ker eden malikuje pred razredom in maso, drugi pa si je iz »nacije« napravil najvišjo življensko vrednoto, kateri neusmiljeno žrtvuje blaginjo in magari tudi življenje — drugih.

Ako se je komunizem moral dosedaj v naši državi omejit na podtalno razdiralno delo, je pa

Po atentatu v skupščini:

Nova vlada je priseгла

**Spremembe: Novi vojni minister armadni general Ljubomir Marić
Izpadel je minister Miškulin
Minister za telesno vzgojo dr. Rogić**

Belgrad, 7. marca. m. Nocoj ob 1945 je bil izdan naslednji komunikat:

»Danes dopoldne ob 11 je bil sprejet v avdijenci pri Nj. kralji. Vis. knezu namestniku Pavlu min. predsednik in zunanji minister dr. Milan Stojadinović ter je ob tej prilici podal v roke Nj. kralji. Vis. kneza namestnika za kr. namestništvo kolektivno ostavko celokupnega kabineta. Nj. kralji. Vis. knez namestnik Pavle je rezerviral svoj odgovor za 16. uro. Za predsednikom kr. vlade je Nj. kralji. Vis. knez namestnik Pavle sprejel v posebno avdijenco gg. predsednike senata in skupščine za konzultiranje. Ob 16. uri je knez namestnik ponovno sprejel v avdijenco min. predsednika dr. Stojadinovića in mu sporočil, da je ostavka vlade sprejeta ter mu istočasno v imenu kr. namestništva zaupal mandat za sestavo nove vlade.

Ob 17. uri kr. namestnika dr. Stanković in dr. Perović sprejela v avdijenco dr. Milana Stojadinovića.

Ob 18. je bil podpisan ukaz o imenovanju nove kr. vlade, ki je sestavljena takole:

predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Milan Stojadinović,

notranji minister dr. Anton Korošec,
prometni minister dr. Mehmed Spaho,
minister brez portfelja dr. Šefkija Behmen,
kmetijski minister Svetozar Stanković,
minister za soc. politiko in narodno zdravje ter zastopnik pravosodnega ministra Dragiša Cvetković,

trgovinski minister dr. Milan Vrbanić,
minister za gradbe dr. Marko Kožul,
minister za gozdove in rudnike Gjura Janković,
prosvetni minister Dobrovoje Stošević,
finančni minister dr. Dušan Letica,
poštni minister dr. Branko Kaluđerčić,
minister brez portfelja dr. Miha Krek,
minister za vojsko in mornarico armadni general Ljubomir Marić, dosednji načelnik glavnega generalnega štaba.

minister brez portfelja inž. Voja Gjorgjević, narodni poslanec in glavni upravnik Zveze srbskih kmetijskih zadrug,

minister za telesno vzgojo dr. Josip Rogić, narodni poslanec.

Ob 20 je nova vlada priseгла v sejni dvorani ministrskega sveta. Ministrske katoliške veroizpovedi je zaprisegel župnik župnije Kristusa Kralja dr. Matija Petlić.

Takoj nato je povzel besedo notranji minister dr. Anton Korošec, ki je v gniljivem govoru izrazil čestitke tako v svojem imenu kakor tudi v imenu ostalih članov kr. vlade ministrskemu predsedniku dr. Stojadinoviću, da je srečno ušel atentatu. Istočasno je dr. Korošec izrazil svoje simpatije in simpatije članov kr. vlade dr. Stojadinoviću ter dejal, da ga bodo vsi njegovi sodelavci v vladi kot doslej podpirali tako, da bo lahko zadovoljen z njihovim delom.

Predsednik kr. vlade dr. Stojadinović je bil zelo ginjen zaradi prisrčnih besed notranjega ministra dr. Korošca in ostalih članov kr. vlade ter se jim je prisrčno zahvalil za izražene čestitke. Izrazil je trdno upanje, da bodo z njim tudi v bodoče kakor doslej začeto delo za dobro kralja, države in naroda nadaljevali.

Izjava predsednika vlade dr. Milana Stojadinovića

Belgrad, 7. marca. m. Po položeni prisegi je predsednik kraljevske vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović z ostalimi člani kr. vlade sprejel domače in inozemske časnikarje v predsedništvu vlade ter se z njimi dalj časa prijateljsko razgovarjal.

Časnikarji so ob tej prilici čestitali njemu kakor tudi vsem članom kraljevske vlade na imenovanju. dr. Stojadinović pa se še posebej čestital na tem, da je bil prepreden večerajšnji gnusni atentat, ki je bil nanj pripravljen.

Kakor je iz sestave nove vlade razvidno, sta iz prejšnje Stojadinovićeve vlade izpadla vojni minister general Živković ter dosednji pravosodni minister dr. Mile Miškulin, v vlado so pa bili nanovo imenovani. dosednji načelnik generalnega štaba, armadni general Ljubomir Marić, poslanec dr. Josip Rogić in inž. Voja Gjorgjević, znani zadrugnik, ki pripada Narodnemu kmetički klubu, kateri je bil doslej načelnik v opoziciji napram kr. vladi. Čim so člani tega kluba v skupščini uvideli, kakšnih sredstev se je pričela posluževati skupščinska opozicija,

predvsem pa člani Jevtičevega kluba, ki jih je sedaj zasedala uprava mesta Belgrada v zvezi s poskušanim atentatom, so zapustili njihove vrste in ustanovili svoj poseben klub, tako imenovani Narodni kmetički klub. Ko so člani ostalih skupščinskih opozicijskih klubov zapustili skupščino, jim Narodni kmetički klub ni maral slediti ter so se udeležili v plenumu proračunske debate in zmerno ter strogo strokovno kritizirali pretes predložene proračunskega predloga za leto 1936-37.

Inž. Voja Gjorgjević že dolgo vrsto let zavzema v srbskem zadrugništvu eno vodilnih mest ter velja za strokovnjaka na zadrugnem polju. Kot tak zavzema že dolgo časa položaj glavnega upravnika centrale srbskega zadrugništva, Zveze srbskih kmetijskih zadrug.

Z vstopom inž. Voje Gjorgjevića v vlado dr. Milana Stojadinovića se bo v Narodni skupščini vladna večina sedaj še povečala tako da bo kr. vlada še z večjo lahkoto izvedla vse svoj program, ki si ga je stavila za konsolidacijo našega notranje-političnega, kakor tudi vsega gospodarskega življenja.

Narodna skupščina po atentatu

Splošno prepričanje: Atentat je zamislil in velel izvršiti „Pol“, teroristična organ zacija jevtičevcev v korist fašizma

Belgrad, 7. marca. m. V hodnikih Narodne skupščine je bilo pred pričetkom današnje skupščinske seje zelo živahno. Iz obrazov vseh narodnih poslancev se je še videla velika razburjenost zaradi večerajšnjega poskušnega atentata na predsednika kr. vlade dr. Milana Stojadinovića. Vsi poslanci in sploh vsa publika je govorila samo o tem gnusnem dejanju. Pri vseh poslancih JRJ in kluba vladne večine v glavnem prevladuje mnenje in prepričanje, da je atentator Damjan Arnaudović samo izvršilec sklepa politične skupine, ki se hoče povzpeti na oblast potom nezasiščenega nasilja. Vsi ti poslanci izjavljajo, da je večerajšnji atentat delo znane teroristične organizacije »Pol«, ki jo je sedanja kr. vlada razpustila. Vsi poslanci izjavljajo, da je naloga te organizacije, da se za ceno največjih žrtev, pa celo za ceno življenj, drži na čelu državne uprave režim, ki z narodom ni nikdar imel nobenih zvez. Ko so funkcionarji te organizacije uvideli, da ne morejo uspeti, so svojo akcijo usmerili popolnoma drugam in skušali streti s terorističnimi sredstvi demokratizem in demokratsko obliko vladanja, da bi tako pokazali potrebo drugega režima. Obstrukcija v Narodni skupščini, raz-

bijanje po klopih, življanje na piščali, nepremišljeni in predrzni ter nedostojni izrazi, nato eksodus, vse to je bilo delo maskiranega Pofa, skupine nekaj ljudi, ki so sposobni poteptati vse narodne pravice, krona celotnega delovanja te skupine pa so bili večerajšnji strel v Narodni skupščini. Poslanec izjavljajo, da družba, s katero je bil atentator Arnaudović skupaj noč pred atentatom, ni niti drugič, kakor vrhovno naredbodajno telo Pofa. Zaradi tega se tudi vsa preiskava vodi v glavnem v tej smeri.

Sejo Narodne skupščine je otvoril predsednik ob 10.40. Predsedoval ji je Čirić, prisostvovali so ji pa tudi notranji minister dr. Anton Korošec, Stošević, dr. Vrbanić, dr. Kožulj, dr. Behmen, dr. Miškulin, dr. Janković, dr. Letica in dr. Kaluđerčić.

Ekspoze finančnega ministra

Po prečitnem zapisniku, ki je bil sprejet brez pripombe, je dobil besedo takoj finančni minister dr. Dušan Letica, ki je podal ekspozice, katerega objavljamo na gospodarski strani.

Finančni minister je bil tekom svojega govora

vadno veliko figovstvo in le strah pred narodom. Toda koliko je treba resničnega poguma odpreti znova ventil in jih istočasno ne odpreti popolnoma, ker se odgovorne državne zaveda, da bi se narod, ki je dolgo pogrešal osnovnih svoboščin, vrge ob popolni svobodi v skrajnost, ki bi mu zopet prinesla več škode kot koristil.

Vendar se bomo kljub vsem velikim težavam dokopali k soncu! Ozračje je danes izčiščeno in sleherni trezno misleč prebivalec Jugoslavije danes lahko presodi, kdo podira in kdo gradi v naši državi, kdo je prijatelj in kdo je sovražnik naše skupne domovine. Toda na revolverje ne bomo odgovarjali z revolverji. Naše delo mora biti duhovno, idejno. Treba je, da s svojimi konstruktivnimi silami objamemo narod in državo kot celoto, ne kot razred in ne kot stranko, da bodo na ta način k skupnemu ognjišču našli pot tudi tisti, ki so ga dosedaj prevzelo prezirali. Saj je tudi država samo velika družina, v kateri je udobno in prijetno le, ako ni med člani zastopljenih in zagrenjenih, ampak so vsi popolnoma enakopravni. V tej smeri nam je naš notranji minister dr. Korošec nakazal jasno in trdno pot.

večkrat prekinjen z burnim odobravanjem in aplavzom. Posebno je bil z velikim odobravanjem sprejet oni del njegovega govora, ko dr. Letica odgovarja na večerajšnje ostro kritiko politike finančnega ministra.

Za finančnim ministrom je govoril poslanec Todor Mihajlović, ki pripada poslanskemu klubu JRJ. V svojem govoru je obrazložil vse težkoče, ki vladajo sedaj ob času vlade dr. Stojadinovića, katera se najenergičneje bori proti vsem težavam. Vladi pa je kljub temu uspelo, da olajša narodu breme, kar se je pokazalo že pri tem, da je bila znižana zemljarina in da so bile dane olajšave tudi pri drugih davčninah. Na koncu govora apelira zlasti na levico, naj se v bodoče poslužuje drugačnih metod, ki bi koristile splošnemu delu vlade, države in naroda in naj se ne abstinira od nadaljnjega dela.

Izročilec Arnaudovića

Preden je predsednik skupščine dal besedo naslednjemu govorniku je dejal, da smatra za potrebno, da izjavi poslancem vse, kar bi jih utegnilo interesirati v zvezi z večerajšnjimi dogodki v skupščini. Prosi Narodno skupščino, da mu da to dovoljenje, da jim sporoči nekaj važnih stvari. Z odobravanjem Narodne skupščine je predsednik izjavil, da je pravkar dobil sporočilo imunitetnega odbora, ki se glasi:

Imunitetni odbor Narodne skupščine je dobil potom predsednika skupščine od notranjega ministra dr. Antona Korošca sporočilo pod št. 478 z dne 6. marca 1936, s katero se na osnovi poročila Uprave mesta Belgrada pod št. 1244 od 6. marca 1936 sporoča, da je aretirani poslanec Damjan Arnaudović zaradi zločina, ki ga je izvršil s revolverjem na seji Narodne skupščine dne 6. marca 1936. Ker je bil zasaden na samem dejanju, se zahteva od Narodne skupščine podaljšanje kazenskega postopanja proti omenjenemu poslancu za navadeno kaznivo dejanje. Za poročevalca je določen narodni poslanec Suišić.

Na seji dne 7. marca je imenitni odbor odločil enoglasno: da predlaga Narodni skupščini, da se na podlagi §§ 107, 108. in 110. zakona o poslovanju Narodne skupščine v zvezi s čl. 74. ustave kraljevine Jugoslavije da pooblastilo za podaljšanje postopanja proti poslancu Arnaudoviću radi dejanja, ki ga je izvršil s revolverjem na ministrskega predsednika na seji Narodne skupščine dne 6. marca 1936.

(Nadaljevanje na 2. strani.)

**Pristni
zdravstveni liker**

po receptu g. E. Kavčiča priznano
najboljše sredstvo proti slabostim,
prehladu, pomanjkanju teka, slabi prebavi dobavlja edino

veležanljarna in rast. destilacija

Franc Zaletel
Št. Vid nad Ljubljano

Novi reis-ul-ulema

Belgrad, 7. marca, d. Po izpremenjeni uredbi o islamski verski zajednici, ki je 6. t. m. stopila v veljavo, je bil postavljen na razpoloženje dosedanj najvišji verski predstavnik islamske verske zajednice v naši državi, Reis-ul-ulema g. Maglajić. Med muslimani vzbuja veliko zanimanje vprašanje, kdo bo zasedel njegovo mesto. Splošno prevladuje prepričanje, da bo na to mesto imenovan prvi Reis-ul-ulema, upokojeni hadži Džemaluddin efendija Čaušević, ki je zelo priljubljen in znan kot najbolj izobražen islamski teolog v naši državi.

Zasluzki pri aferah

Belgrajski tednik »Slobodna reč« je priobčil članek, ki navaja, koliko so zaslužili posamezni advokati v naši državi. Na prvem mestu je zagrebški odvetnik Dušan Popović, ki je prejel čiste- ga odvetniškega honorarja v znesku 1.200.000 Din. Poleg tega pa je prejemal, kadar je bil v Osijeku, pogodbeno dnevnicu v znesku 2000 Din, Dr. Tolnauer je prejel 600.000 Din, dr. Ludovik Zimmermann 350.000 Din, njegov pomočnik pok. dr. Horn je dobil za pomoč 150.000 Din. Tudi branitelj dr. Werk je prejel svoj del. V imenu honorarja je dobil v gotovini 250.000 Din, njegov tovariš dr. Fischer pa 200.000 Din. Belgrajski advokat Voja Vujanac je prejel 290.000 Din, dr. Rajko Gjomanović, ki je zastopal Slavexa Alfreda Spitzja, je dobil 200.000 Din. Drugi belgrajski advokat Toma Milosavljević je izprva dobil samo 30.000 Din, kasneje pa so mu to vsoto zvišali na 125.000 Din.

Hitler: Odpovedal lokarnsko pogodbo Ponudil 25 let miru sosedom Se vrne nazaj v Zvezo narodov

pravnost lahko pred zgodovino enkrat reče, da sem rešil evropsko kulturo in civilizacijo pred propadom.

Most med Francijo in Nemčijo

Sedaj sem tri leta na oblasti in nič nisem bolj želel kot to, da bi mogel zgraditi most med francoskim in nemškim narodom. Delal sem pa to iz čisto preprostega prepričanja, ker ne vem, kaj lahko koristi Francozom, če se Nemcem slabo godi. Ne morem verjeti, da bi se francoski delavci veselili, ko bi moral nemški delavec stradati. Ko sem premagal nevarnost razredne revolucije, sem mislil, da bom lahko na isti način odpravil hierarhično razlikovanje med narodi v Evropi in dosegel nemško enakopravnost v okviru pametnega evropskega sodelovanja.

Zakaj odklanjam Rusijo

Cesto slišim očitke, zakaj pri urejevanju Evrope odklanjam sodelovanje z Rusijo. Nikdar nisem odklanjal Rusije, odklanjam sem pa samo tisto Rusijo, ki jo komunisti zastopajo. Jaz sem Nemec in vem, da bom samo tedaj srečen, če lahko živim na svoj način. Hočem, da se lahko Nemec smeji na svoj način in da je lahko zadovoljen. In zato sem strasten sovražnik komunistične revolucije, ki hoče kaos in boljševizem zanesti na zapad Evrope. Mogoče sem fantasti in nekaterim zapadno-evropskim državljanom prav nič dobrodošel izpraševalec vesti. Toda svojo borbo proti komunizmu in proti boljševizmu smatram zase za veliko čast in opravilo. Res je, da lahko gredo narodi svojo pot. Vendar pa smatram komunizem za tisto svetovno naziranje, ki je Evropi najbolj nevarno. Zato delim Evropo v dva dela, v Evropo, ki je sestavljena iz samostojnih in neodvisnih narodov, in v Evropo, ki ji grozi komunizem, in s tem svetom ne bom nikdar hotel imeti nobenih zvez in nobenega stika.

Lokarnska pogodba

Nato razvija Hitler zgodovino mednarodnih odnosov, ki se je razvijala v tako zvanem duhu Locarna. Hitler pravi, da je doslej že tri leta na oblasti in zgodovina bo izpričala, koliko konkretnih poskusov je že napravil napram Franciji, da bi dosegel dokončno likvidacijo vseh visokih vprašanj. Hitler je stavljal tekom treh let več ponudb, kako omejiti oboroževanje na suhem, v zraku in na morju v sporazumu s Francijo in ostalimi zapadnimi velesilami. Edino predlog z Anglijo glede razmerja med nemškim in angleškim brodom je bil uspešen, dasi je nemški narod sledil Hitlerjevemu apelu in bil zmeraj zmeren napram Franciji. Najlepši primer, pravi Hitler, kako je razporejen nemški narod napram Franciji, pa se je odigral pred njegovimi očmi v Ga-Pa, kjer so Nemci iskreno in odkritosrčno pozdravili francoske zastopnike.

Sedaj pa je lokarnska doba konec. Francija je podpisala s komunisti pogodbo in obveze te pogodbe niso v skladu z doletili lokarnske pogodbe. Nemška vlada je zmeraj izjavljala, da je lokarnska pogodba zanj obvezna vse do tlej, dokler bo to pogodbo izpolnjevala Francija in ostale njene zaveznice, to se pravi, dokler bo Francija podpisovala pogodbe z drugimi državami in da proti tem pogodbam Nemčija ne bo imela nič prigovarjati. Tako je Francija podpisala pogodbo s Češkoslovaško in Poljsko. Sedaj pa je Francija podpisala pogodbo s sovjetsko Rusijo, ki predstavlja v Evropi nov tip pogodbe, ker se sklepa pogodba z revolucionarnim režimom. Na eni strani je Francija, ki ima še režim ki ni komunističen. Toda mi nismo prav nič gotovi v tem, kakšen režim bo jutri ali pojutrišnjem vladal v državi, ki sodeluje z revolucionarji in boljševiki. Lahko se zgodi, da bo čez nekaj let Pariz zamenjal Moskvo. Francija s torej ni več držala duha in obvez lokarnske pogodbe in zato je Locarno izgubil ves svoj notranji smisel. Locarno je z današnjim dnem za Nemčijo prenehal obstajati.

Odpovedujem lokarnske obveznosti

Nemčija se ne smatra več dolžna držati se obvez te pogodbe in od danes naprej izjavlja, da je popolnoma razvezana vseh dolžnosti napram tej pogodbi. Od tega trenutka naprej izjavlja Nemčija, da spada Porenje v popolno suverenost Nemčije in da razorožene cone v Porenju ni več. (Silno pleskanje v dvorani, ki trajaja nekaj minut.) Rač pa je nemška vlada pripravljena, da se pogaja za nove pogodbe na podlagi teh točk:

Dunajska vremenska napoved. Neglo zboljšanje vremena: temperatura spreminjiva, vendar ne nad 10 stopinj Celzija.

Mamica, Ti moraš prati z Radionom!

Jaz ne maram imeti utrujene in nasajene mamice, jaz hočem mamico, ki je dobre volje, tudi kadar pere. Zato moraš prati s Schichtovim Radionom, ki opere perilo brez truda veliko bolj čisto, kakor bi ga oprale najbolj pridne roke ob najhujšem naporu. Saj je vendar tako preprosto: raztopi najprej Radion v mrzli vodi in ko raztopina s perilom zavre, kuhaj 15 minut. Nato izperi perilo najprej v topli, potem pa še v mrzli vodi — in perilo bo belo kakor sneg.

Schichtov **RADION** pere vse

Nemčija ponuja mir vsem svojim sosedom Povratek v Zvezo narodov

1. S Francijo in Belgijo hoče Nemčija skleniti dogovor o ustvaritvi nove razorožene zone. Belgija in Francija se obvežeta, da bosta razorožili na svojem ozemlju tisti del teritorija ob Renu, kakor ga bo razorožila Nemčija.

2. Nemčija je pripravljena s Belgijo in Francijo podpisati novo pogodbo, ki naj vsem trem podpisnikom za dobo 25 let garantira mir in nedotakljivost sedanjih meja.

3. Nemška vlada želi povabiti tudi Anglijo in Italijo, da naj podpiseta kot poroka to pogodbo.

4. Nemška vlada želi skleniti tudi s Nizozemsko tak dogovor, kakor bi to Nizozemska smatrala za svojo varnost potrebno. Na ta način bi lahko tudi Nizozemska vstopila v ta pogodbeni sistem o varnosti na zapadu Evrope.

5. Nemška vlada je pripravljena skleniti z zapadnimi velesilami tako zvani letalski pakt.

6. Nemška vlada izjavlja, da je pripravljena skleniti z vsemi svojimi vzhodnimi sosedami, razen s sovjetsko Rusijo, obrambne in nenapadne pogodbe. Nemška vlada izjavlja, da je pripravljena pogajati se tudi z Litvo, ker je sedaj litavska vlada dokazala, da skuša primerno rešiti problem Memela. Nemška vlada želi samo, da bi bila avtonomija Memela iskreno zagotovljena.

7. Po tej popolni enakopravnosti, ki jo je Nemčija sedaj v popolni časti dosegla, izjavlja nemška vlada svojo pripravljenost, da vstopi v Zvezo narodov. V okviru Zveze narodov se hoče Nemčija poslej na prijateljski in dostojen način razgovoriti o kolonialnem problemu in načeti vprašanje o izpolnitvi pakta Zveze narodov.

Porenje zasedeno

V tej resni uri, ko proglašam Nemčijo za enakopravno in ji vračam čast, vam moram sporočiti, da v tej uri korakajo čete nemške armade nazaj v svoje vojašnice v Porenju. Po treh letih borbe za enakopravnost Nemčije lahko pred celim svetom svečano izjavim, da je borba za nemško enakopravnost končana. Sedaj odpadejo vsi razlogi za to, da Nemčija ne bi mogla več sodelovati z drugimi narodi. Vsi ki so uspehi, ki sem jih dosegel v teh treh letih, 14 let sem čakal, da sem dočakal današnji dan zmage. Z današnjim dnem se torej zaključuje velika doba naše borbe in zato proglašam, da je nemški Reichstag razpuščen in bom nemški narod zaprosil, da naj z glasovanjem izjavi, kako presoja to naše triletno delo. Pred vsem svetom izjavim, da je Nemčija svobodna in da živi v časti in da je ta doba sedaj lahko uvod za resničen mir v Evropi.

Borba za nemško čast končana

Ko je Hitler končal, je predsednik parlamenta general in pruski ministrski predsednik Göring prečital Hitlerjev proglas, ki bo še noč nabit po vsej Nemčiji. V tem proglasu pravi Hitler, da je triletna borba za čast in enakopravnost nemškega naroda končana. Nastopa nova doba mednarodnega sporazumevanja in za to dobo prosi Hitler pristaneke vsega naroda. Zato razpušča Hitler sedanj parlament in preneha njegova funkcijska doba v soboto, 28. marca t. l. Nove volitve se bodo vršile v nedeljo, 29. marca t. l.

Ko je Göring v imenu vsega parlamenta izrekel s prisego zvestobo Hitlerju, so vsi poslanci najprej zapeli »Horst-Wesellied« in pa himno »Deutschland, Deutschland über alles«. Seja se je končala ob tričetrt na 2 popoldne. Hitler je govoril 95 minut.

Porenje zasedeno

Köln, 7. marca, c. Prve nemške čete so vkorakale v Porenje ob 10 popoldne in sicer so vkorakale v Köln. Ko so se čete pojavile na kölnskem mostu, jih je sprele množice iz navdušenimi manifestacijami. Ves most je bil v zastavah in cvetju in vse mesto je okrašeno. Po 17 letih

so se danes prvič zopet pojavile uniforme na kölnskih ulicah. Navdušenje na ulicah je velikanško in povsod se prireja pravo ljudsko rajanje.

Opoldne je nad Köln priletela prva eskadra nemških vojaških letal. Eskadra je krožila dolgo okoli zvonika kölnske katedrale.

Razburjenje v Parizu

Pariz, 7. marca, c. Pariz je v znaku silnega razburjenja zaradi novega kršenja mirovne pogodbe od strani Nemčije. S tem, da je nemška armada vkorakala v Porenje, ni samo prekršena lokarnska pogodba, ampak je tudi znova prekršena versajska pogodba, ker je v tej pogodbi določeno, da mora ostati Porenje razoroženo.

Kakšen je položaj v Parizu, se najbolj vidi iz tega, da vsi ministri kar posamezno hodijo na Elizej k predsedniku republike. Stalno je pri njem predsednik vlade Flandin in posveti trajajo že ves popoldan. Sklepi še niso bili objavljeni.

Pariz, 7. marca, c. Razburjenje v Parizu se širi in vlada zaseda permanentno. Zunanji minister Flandin je sklical k sebi veleposlanike držav, ki so podpisale lokarnsko pogodbo. Nemški veleposlanik ni bil poklican. Poslaniki bodo prišli v znanje ministrstva ob 6 zvečer. Jutri bo nova seja vlade in bo Francija zahtevala, da se skliče Svet Zveze narodov za torej.

Pariz, 7. marca, c. Francoska vlada bo na jutrišnji seji vlade sklenila, da bo ZN sporočila, da smatra korak nemške vlade za napad v smislu besedila lokarnske pogodbe in bo zahtevala, da se začne proti Nemčiji izvajati sankcije v smislu člena 16 pakta Zveze narodov.

Vtis v Londonu

London, 7. marca, c. Angleški zunanji minister je opoldne prišel v zunanje ministrstvo in imel takoj telefonski pogovor z ministrskim predsednikom Baldwinom, ki je v Chequersu. V ponedeljek bo seja vlade, ki bo zavzela stališče napram dogodkom v Berlinu. Po eni vesti je Eden imel že telefonski pogovor s Parizom. Po drugi vesti pa je Eden že sprejel francoskega, belgijskega in italijanskega veleposlanika.

London, 7. marca, c. Zunanji minister Eden je popoldne odpotoval k predsedniku vlade g. Baldwinu v Chequers. Seja angleške vlade bo v ponedeljek.

Panika v Ženevi

Ženeva, 7. marca, b. Vest o odpovedi lokarnske pogodbe je povzročila v vseh ženevskih krogih strahovito paniko. Anglija napoveduje sklicanje izredne seje Sveta ZN v torek. Ni izključeno, da bo predsednik britanske vlade Baldwin spremljal angleškega zunanjega ministra sira Anthony Edena v Ženevo, da tam skupaj zavzameta v imenu Anglije stališče. Računa se tudi, da bo v Ženevi konferenca vseh držav, ki mejijo na Nemčijo. Največjo konsternacijo pa je odpoved lokarnske pogodbe povzročila v Belgiji in na Nizozemskem, kjer so politični krogi zelo vznemirjeni.

Ženeva, 7. marca, c. Svet ZN se sestane v torek, da obravnava današnji korak nemške vlade.

Velika izbira najfinejših čevljev

iz raznih najboljših tovarn

Cenik zastojni

Sternecki
Celje

Tovarna za letala v zrak Eksplozija pri Milanu zahtevala že 15 smrtnih žrtev

Milan, 7. marca, TG. V tovarnah Isotta-Fraschini, kjer izdelujejo letala in avtomobile, je prišlo danes do strašne eksplozije, ki je po ugotovitvah, v kolikor so sploh do sedaj bile mogoče, zahtevala že 15 smrtnih žrtev. Poslopje, kjer se je eksplozija zgodila davi zelo rano, je nenkrat zažarelo v plamenih ter se med strahovitim pokanjem zrulilo v kup razvalin. Pok so slišali 25 kilometrov daleč naokoli in tudi zračni pritisk vsled eksplozije je bil takšen, da so popokale šipe v razdalji 3 km. Čudno je, da so tovarniška poslopja, ki so stala blizu hiše, ki je šla v zrak,

ostala sorazmerno nepoškodovana. Do opoldne še ni bilo mogoče točno dognati, koliko delavcev je bilo pri delu. Oblasti in svoji se boje, da bi število mrtvih — na ranjene sploh ne računajo — mnogo večje, kot so do začetka domnevali. Oblasti so izjavile, da vzrok eksplozije ni znan. Toda ker se zadnje čase v Italiji silno množijo eksplozije po raznih orožnih tovarnah in munijskih obratih, je verjetno, da gre za organizirano uničevanje vojne industrije od strani raznih tajnih protidržavnih struj, ki se vedno bolj pojavljajo na vsem državnem ozemlju.

Proračun ljubljanske mestne občine - sanacijski

Po razgrnitvi našega proračuna za bodoče proračunsko leto je nastalo neobičajno zanimanje za mestni proračun. Veliko pozornost je vzbudil naš proračun v mestu radi novih obremenitev, ki so povzročile v prebivalstvu precej nevolje. Ta nevolja je opravičena, ako se gleda na povišanje bremen, ki se nalagajo s tem proračunom mestnemu prebivalstvu. Pogledati pa moramo tudi povečanje izdatkov, potem bo naš proračun za bodoče proračunsko leto vsaj razumljiv in opravičljiv.

Ko je nastopila sedanja občinska uprava, je smatrala za svoj najnujnejši nalog, da predela proračun za posamezna mestna podjetja in mestne ustanove v vseh podrobnostih. Pri tem se je ravnala po načelu skrajnega varčevanja, ki je v času današnje gospodarske krize nujno potrebno.

Ko smo pripravljali delo za bodoči proračun, so se oglašale na magistratu nebrojne deputacije, katere so stavile razne zahteve po novih napravah v mestu, regulacijah ulic in cest, zvišanju podpor raznim društvom in socialnim ustanovam in podobno.

Mi smo se ozirali v glavnem na stvarna poročila strokovnih referentov glede najnujnejših potreb v bodočem proračunskem letu. Na podlagi teh pregledov in predlogov je potem sestavila finančna uprava osnutek proračuna za prihodnje proračunsko leto, ki se mora voditi po navodilih ministrstva financ skupno za mestni sklad in vsa mestna podjetja. Ta proračun je pokazal skupnih izdatkov 113 milijonov Din in skupnih dohodkov na podlagi dosedanjih doklad in trošarin samo 87 milijonov Din. Tako se je pokazal ogromni primanjkljaj 26 milijonov Din.

Nastalo je sedaj pereče vprašanje, na kak način kriti ta ogromni primanjkljaj, da moremo proračun uravnovesiti. Ožji odbor predstavnikov občinskega sveta in strokovnih referentov posameznih oddelkov je nato pretresal v dolgih sejah vse izdatke v podrobnosti in črtal vse izdatke za vse naprave, katere se dajo odložiti na bodoča leta. Črtali smo na izdatkih, ki jih nismo smatrali za najbolj nujne, 11,5 milijonov Din. Pri tem smo gledali na to, da obranimo sedanjo upravo brez izrednih težkoč, odpovedali pa smo se vsem od raznih strani predlaganim napravam v bodočem proračunskem letu.

Baš radi tega naj se ne pričakuje od sedanje mestne uprave, da bi mogla izvršiti v bodočem proračunskem letu kakršnekoli naprave v mestu. Prosimo tudi društva in ustanove, ki so se obračale na mestno upravo za zvišanje podpor in raznih dajatev, da jih ne pričakujejo, ker smo morali v svrhu uravnovesenja proračuna vse take zahteve odkloniti.

Kljub vsemu temu črtanju pa je še vedno ostal primanjkljaj 14,5 milijona Din. Tega primanjkljaja pa nikakor nismo mogli znižati, da ne spravimo rednih poslov mestne uprave in mestnih podjetij v zastoj in v škodo.

Vsakdo se bo vprašal, odkod ta veliki primanjkljaj v tekočem proračunu. To so po veliki večini obveze iz prejšnjih let dosedanjih občinskih uprav Ljubljane in priključenih občinskih občin. Za vse te obveze so odgovorne dosedanje občinske uprave, ki bi bile morale skrbeti za njihovo kritje v prejšnjih letih, pa tega niso storile.

Vsakdo se bo tudi vprašal ali so te obveze prejšnjih takega značaja, da se morajo kriti že v bodočem proračunskem letu. Tudi sedanja uprava si je v prvi vrsti stavila to vprašanje in je tudi v tej smeri pretehtala vse obveznosti iz prejšnjih let, v koliko bi se dale odložiti in njihovo plačilo porazdeliti na posamezna proračunska leta. Kar je bilo odložitelno, je odloženo. V tem proračunu je predvideno kritje samo takih obveznosti, ki so skrajno nujne in katerih plačila ni mogoče več odložiti brez občutne škode za mestno gospodarstvo.

Vsakdo ve, da visoke obresti uničijo dolžnika. Dosedanje mestne uprave pa so odlagale plačilo dolgov in obetale celo 12% obresti, samo da ne bi morale dolgov plačati in da bi mogle plačilo odložiti.

Vsakdo ve, da je istožene in zarubljene terjatve potrebne plačati, ker pravni in rubežni stroški, prisilna uprava itd. uničujejo dolžnika. Prejšnje občinske uprave pa tudi izvršilnih terjatev niso plačale. Mi smo stopili z upniki v dogovor in skušali porazdeliti odplačila na vrsto bodočih let. Pri nekaterih upnikih smo našli razumevanje in so plačilo odložili. V tem proračunu smo predvideli samo plačilo takih terjatev iz prejšnjih let, pri katerih nismo mogli doseči odloga plačila.

Vsakdo ve, da je treba takse od sklenjenih pogodb takoj poravnati, da ne zadene pogodnikov velika odgovornost in ogromna škoda.

Vsakdo ve, da so depoziti nedotakljivi. Pa so bili dotakljivi in mi jih moramo v bodočem proračunu zopet kriti.

Sedanja občinska uprava ne more nadaljevati tega načina gospodarstva, da si ne nakopije težke odgovornosti napram mestu. Zato je prisiljena, da skrbi za kritje tistega primanjkljaja že v bodočem proračunskem letu, katerega absolutno ni mogoče odložiti brez večje in občutne škode za mestno gospodarstvo.

Ni pa s tem rečeno, da bodo v bodočem proračunskem letu pokriti še vsi primanjkljaji prejšnjih let. V enem letu se ne da sanirati zavoženo gospodarstvo dolge vrste let, kar bo lahko razumel vsak pameten gospodar.

Kako pa je prišlo do tako velikih primanjkljajev v občinskem gospodarstvu? Občinski proračuni prejšnjih let izkazujejo, da so bili dohodki postopoma zniževani in ni bilo preskrbljeno za pravočasno kritje nastalih obveznosti. Od leta do leta je bila zniževana vodarina, zniževana trošarina, zniževane občinske doklade. Dolgovi pa so rastle.

Zniževanje dohodkov je lepa gesta, ki utegne pridobiti simpatije meščanov. Ne more pa se zagovarjati taka gesta iz principov zdravega občinskega gospodarstva, ako pri tem rastejo na drugi strani dolgovi, obresti in druge obveznosti in se našenja nedotakljiva imovina.

Kakor se je vršilo na eni strani zniževanje mestnih dohodkov, tako so bila na drugi strani občitno in prekomerno ter nepotrebno zvišana bremena. To velja zlasti za osebne izdatke. V zadnjih letih je bilo sprejetih v občinsko službo preko 200 novih uslužbencev, dasi se posli niso občitno povečali. S tem so bili proračuni obremenjeni za preko 2 in pol milijona Din letno. Koder je prišel na magistrat na bednostni fond, je ostal v magistratni službi in so se mu dohodki postopoma zviševali.

Tako je prišlo do ogromne obremenitve mestnega sklada z osebnimi izdatki, ki znaša 35% celokupnih izdatkov, dočim bi zdrava uprava smela obremenjevati proračune največ z 18 do 20% osebnih izdatkov.

Tako je prišla sedanja občinska uprava v nemil položaj, da je prisiljena vršiti redukcijo plač

in uslužbencev, ako hoče zopet spraviti mestno upravo na zdravi položaj.

Gospodarsko načelo zahteva, da se vršijo javne zgradbe in v nujnih slučajih in z zagotovljenimi sredstvi. Bežirajska šola sicer nujna, pa je bila zidana brez zasiguranj dohodkov in porabljeni so bili zanj krediti, dobljeni za premostitev smodnišnic, ki pa tudi niso zadostovali in nismo še danes na jasnem, ali in kdaj bomo mogli šolo sploh dokončati in kako dobimo sredstva za prestavo smodnišnic, ki so nujna.

Tako smo prišli pri najbolj skrbnem pretehtanju vseh nujnih izdatkov do zaključka, da je primanjkljaj v bodočem proračunskem letu 14,5 milijona Din nepremostljiv in ga nikakor ne moremo znižati, ako nečemo spraviti občinske uprave v ogroženi položaj in mesto samo v občutno škodo. Zato smo bili prisiljeni iskati kritja za uravnovesenja proračuna in pokritje tega primanjkljaja. Dosegli smo prehodno znižanje obresti, dosegli smo razumevanje pri uradništvu in delavstvu mestnega magistrata, ki samo uvidi težak finančni položaj mesta in je pripravljeno tudi od svoje strani prinesiti žrtve za uravnovešanje mestnega proračuna. Uravnovešanje proračuna in sistemiziranje službenih mest, katero pripravljamo, bo služilo tudi v korist mestnega uradništva in delavstva, da

ne bo v skrbi in nevarnosti za svojo stalnost in svoje redno napredovanje.

Na ta način smo pridobili okoli 4 milijone Din tako, da se je ostali primanjkljaj znižal na 10 in pol milijona Din. Ta primanjkljaj pa smo skušali porazdeliti na druge virov dohodkov in sicer deloma z zvišanjem vodarine, deloma z zvišanjem občinskih doklad, deloma z zvišanjem nekaterih trošarin. Vodilo nas je pri tem načelo, da se bremena porazdelijo pravično in sorazmerno, da bodo lažje znosljiva. Ako se pokažejo pri kateri skupini bremena pretrda, bomo skušali na podlagi posebnega pooblastila bremena mestnega sveta olajšati tekom izvajanja proračunskega leta.

S svojim proračunom smo pokazali meščanom pravo sliko mestnega gospodarstva, ker nas vodi povsod geslo resnice in odkritosti. Smatramo za potrebno, da mesto spozna pravo sliko gospodarstva stanja občinske uprave. Zato nas tudi veseli zanimanje, s katerim spremljajo meščani naše delo. Veseli nas vsak predlog, s katerim se da prihraniti kaj brez škode za mestno gospodarstvo. Prosimo pa, da nihče ne pričakuje od mesta novih investicij, niti večjih podpor v prihodnjem proračunskem letu, ker sedanja mestna uprava mora gledati samo na to, da mestno gospodarstvo reši in sanira. Zato so obremenitve samo prehodnega značaja in po izvršeni sanaciji občinskega gospodarstva bo mogoče sestaviti proračune, ki bodo mogli vršiti tudi socialne in kulturne naloge, katere je dolžna mestna uprava napram meščanom in narodu in izvajati pravilno načrtno investicijsko politiko.

Danes triumfira in poje priljubljena
MARTA EGGERTH BOŽANSKA ZENA
v v e l e f i l m u
Film o prvi in nepozabni, globoki ljubzni skladateljici V. Bellinija.
Divno, očarljivo petje, koncert PAGANINJA. Premiera „NORME“
progan in triumf v opere. - - Ko dodatek najnovejši Fox tednik

Predstave ob 15, 17, 19 in 21 uri
KINO UNION Telefon 22-21

V Ljubljani je 21.057 volivcev

Ljubljana, 7. marca.

Z združitvijo bližnjih občinskih občin z mestno je umevno postalo aktualno tudi vprašanje reorganizacije volivnih okrajev in sestave volivnih imenikov za te okraje. Domovinski urad je zadnje mesece bil močno zaposlen s sistematično kontrolo volivnih upravičencev in sestavo imenikov. Volišča so bila popolnoma pregrupirana. Za načelo si je postavil domovinski urad, da je potreba dati volivcem ugodno priliko, da niso preveč oddaljeni od volišča. Tako je naselje Brdo, ki se močno razvija, priključeno k volišču na Viču, ko je doslej spadalo k Zgornji Šiški. Reducirano je bilo tudi eno volišče za one državne nameščence — volivce, ki so bili zaposleni v Ljubljani, a so stanovali zunaj mesta. Mnogo takih državnih nameščencev stanovali v priključenih občinah in bodo sedaj volili na voliščih, kjer stanujejo. Ostalo je samo 1 volišče za državne nameščence zunaj mesta.

Vseh volivnih okrajev je sedaj 39, poprej 26. Stare meje volivnih okrajev so popolnoma padle in so odpravljene. Tudi številna označitev je sedaj drugačnja, mesto rimskih se uvedene arabske, to iz praktičnega vidika, ker priprosti človek ne more naglo razbrati rimskih števil. Numeracija volivnih okrajev je tudi povsem nova. Prvi volivni

okraji se prične v Zgornji Šiški in se nato gibljejo ob periferiji po vpoštevanju terena. Na novo je ustvarjen poseben volivni okraj za Barjane. Vasi Črna vas, Hauptmance, Illova in del Ilanske ceste bodo po novem volile v barjanski šoli. To volišče, ki je zaznamovano s št. 36, je po obsegu največje, po številu volivnih upravičencev najmanjše, kajti šteje samo 299 upravičencev. Zadnje volišče 39, tvorijo na državni učiteljski šoli na Resljevi cesti državni nameščenci, stanujoči izven Velike Ljubljane. Najmočnejši volivni okraj je okrog Nunske cerkve in šteje 646 upravičencev.

Do 5. februarja vsako leto so dolžne občine po volivnem zakonu predložiti pristojnemu sodišču korekture temeljnih volivnih imenikov. Mestna občina pa je bila v administrativno-tehničnem pogledu prisiljena sestaviti popolnoma nov, temeljni imenik. Zato in zaradi raznih pisarniških težkoč bo mestna občina še le prihodnji teden okrajnemu sodišču v Ljubljani predložila volivne imenike za Veliko Ljubljano. Ta šteje v celem 21.057 volivnih upravičencev, ko jih je Ljubljana pri zadnjih 5. majniških skupščinskih volitvah štela 18.996. Ni mnogo razlike. Ljubljana šteje po novih ugotovitvah do 86.000 prebivalcev, od katerih je torej 24,53% volivnih upravičencev.

Anton Kosi:

Vinogradniki preživljajo hude čase

(Dopis iz ormoško-ljutomerskih gor.)

Kdor s paznim očesom motri vinogradne razmere v Sloveniji, mora pač z žalostjo priznati, da je vinogradništvo v tem delu naše države v zadnjih dveh desetletjih močno nazadovalo. Zato se pa vinogradniki s strahom napredujejo, kam nas bodo te razmere dovedle, ako nam ne pride o pravem času pomoč v kakršnikoli obliki. V nobenem drugem vinogradnem okolišu pa ne čutijo lastniki vinogradov krize tako močno kakor oni ob avstrijski meji, to je v mariborskem in ormoško-ljutomerskem vinogradnem okolišu.

Tukaj nastane vprašanje: Kje tiči vzrok temu nazadovanju in kako ga odstraniti, kako vinogradniku pomagati in ga dvigniti na njegovo prejšnjo pozicijo? Vzrokov za splošno nazadovanje vinogradništva je več. Ogledajmo si nekatere!

Prvi vzrok je splošna gospodarska kriza. Ker manjka ljudem na vseh koncih in krajih denarja, zato zaostaja tudi vinski konzum. Ako bi bilo vino neobhodno potrebno živilo, bi si morebiti vinogradniki pomagali na ta način, kakršnega so se začeli posluževati hrvaški kmetje v akciji za dvig živinskih cen, tako pa to ni mogoče, ker se brez vina, ki je le nekako krepčilo, oz. tudi zdravilo, v splošnem lahko izhaja.

Drugi vzrok vinske krize so skrajno neugodne izvozne možnosti vina, zlasti takorekto zaprte meje v Avstrijo, kamor so se pred preobratom posebno iz bivše Štajerske izvažale velike množine našega vinskega pridelka. Avstrijci so naša, zlasti ljutomerska, pa tudi haloška vina vedno zelo čislali, ker so se kot bolj krepka vina dala izobno rezati s tirolskimi ali pa tudi z ogrskimi bolj lahkim vinom. Vprašanje je: ali se ne bodo Avstrijci sedaj, ko dobe tako malo naših vin v Avstrijo, privadili značaju drugih vin, s katerimi se morajo sedaj zadovoljevati? Kdaj se bodo izboljšale izvozne možnosti vina?

Tretji vzrok vinske ter vinogradne krize sploh je previsoka trošarina na vino, najsiho že potem državna, banovinska, občinska ali kakršnakoli. Vse te trošarine močno tlačijo gostilničarje in znatno podražujejo vino, ker ga gostilničar ne more točiti po taki ceni, da bi bilo vino pristopno širokim masam, ker tudi gostilničar kot obrtnik hoče živeti in priti na svoj račun.

Četrty vzrok nazadovanja vinogradništva je dovažanje banačina in dalmatincev v naše vinorodne kraje, ker so tega vina zlasti Primorci vajeni. Radi primeroma nizkih pridelovalnih stroškov je tudi cena omenjenih črnini primeroma mnogo nižja od naših vin. Mi, ki pridelujemo bela, bolj čvrsta in krepka vina, bi mogli ljubitelji črnine le tedaj na našo belino navaditi, ako bi jim jo mogli nuditi prvič pri nizki ceni in drugič, ako bi mogli našim vinom odpraviti njihovo čvrstost ter jo nadomestiti z ono uglejenostjo, ki je lastna črnini, vključno temu, da hrani črnina mnogo več tanina v sebi nego belo vino. Ob novi rekonstrukciji vinogradov — ako bo spričo sedanjih težkih razmer vohče do te prišlo — bi utegnili po primernem novem izboru trtnih vrst biti ta možnost podana.

Glede pridelovalnih stroškov naj omenim, da bi se dali ti le tedaj nekoliko znižati, ako bi mogli modro galico, brez katere si pravičnega oskrbovanja vinogradov — žal — ne moremo misliti, dobavljati vsaj za polovico ceneje, nego jo sedaj dobivamo; pa tudi žvepleni prah za zatiranje grozdne plesni je mnogo predrag. Na znižanje viničar-

skih mezd pa niti misliti ne moremo, ker še pri sedanjih plačah viničarji težko shajajo in se je pri zadnjem zasedanju banskega sveta organizator viničarjev G. Peter Rozman pritoževal radi prenizke mezde viničarjev.

Tak je torej sedanji položaj vinogradnikov. V današnjih razmerah ne pride z majhnimi izjemami noben vinogradnik na svoj račun, a izhoda iz te stiske ne najde nikjer. Vinogradnik, čigar edini vir dohodkov je gorica, je sedaj revež, zato se ni čuditi, da so nekateri lastniki vinogradov začeli svojo gorico močno zanemarjati. In če bo šlo to tako naprej, se bližajo nekateri vinorodni okoliši popolni propasti. Zato so pač resnične besede Petra Miloviča, ki jih je napisal l. 1929 v »Naših goricah«, rekoč: »Kakšen bo pozneje ta toli divni kraj naše lepe domovine z golimi griči, na katerih je prej raslo najbolj plemenito vino, tega ne vem. Kaj bodo po teh bregovih gojili potem, koder je sedanji marljivi vinogradnik s toliko ljubeznijo in razumevanjem odgajal vinsko trto — to je težko vprašanje. V najboljšem slučaju bodo to pašniki, a ne vprašaj, kakšni, ker izrazito vinogradna zemljišča niso sposobna za drugo kulturo, razen za vinograde. Tisoči pridnih, telesno in duševno najboljših državljanov pa pridejo na beraško palico in bodo morali v tujino — (t. j. ako jih bo ta sprejela) s trebuhom za kruhom.«

Iz tega je pač dovolj jasno, da zahteva naše vinogradništvo splošne pomoči in podpore, zlasti v onih delih Slovenije, ki so se imeli do sedaj samo vinogradništvu zahvaliti za njih procvit in blagostanje.

Pneu Rata
PRODAJALNE:
Beograd Zagreb

Ljubljano

Naša auto in moto pneumatika je brezhibna in sigurna. Delamo na tem da Vam omogočimo dolgo vožnjo za malo denarja. Informacije v vseh, naših prodajalnah.

Rata

Žene
ki se ne starajo
vedo
čemu to zahvaljujejo
ELIDA
KREMA IDEAL

Odlična ameriška gosta

Pretetko nedeljo sta prišla iz Severne Amerike dva odlična ameriška Slovenci na kratke obiske v domovino. Dr. Jakob Seliškar, sin najodličnejšega slovenskega izseljenca v Clevelandu, dr. Jakob Seliškarja, predsednika slovenske banke »The North American Bank«, slovečega zdravnika, nečaka pokojnega škofa Trobca. Dr. Seliškar je zdravnik ene izmed največjih clevelandskih privatnih bolnišnic Charity (Caritas), kjer je bil tudi njegov oče dolgo časa zdravnik. Prišel je v Evropo, da obišče vsa večja mesta in obišče vse velike bolnišnice in bolniške naprave. Dalje časa se je mudil na Dunaju. Sedaj je v Ljubljani in si je pretekli petek v spremstvu dr. Suharja ogledal tudi naše ljubljanske bolnišnice. Iz Ljubljane odide v Rim, Pariz in London. Obiskal je v spremstvu dr. Jože Debeveca rojstni kraj svojega očeta, Polhov Gradec. Obiskal je g. bana dr. Marka Natlačenca in gospoda podbana dr. Majcna, gospoda župana dr. Adlešiča, ki mu je dal za en dan tudi na razpolago mestni avto, da si je v spremstvu g. Jožefa Kastelica, izseljenkega duhovnika v Buenos Airesu, in g. patra Kazimira Zakrjaska, predsednika Družbe sv. Rafaela, ogledal našo Gorenjsko. Kot strogo veren odlični katoliški mož je obiskal tudi Brezje, kjer je opravil svojo pobožnost, obiskal Bled, Jesenice, Tržič, Kranj in vse lepe kraje slikal, da ponese lepote naše zemlje s seboj v Ameriko. Seveda je pa v prvi vrsti obiskal prevzise-nega nadškofa dr. Rožmana, ki je naredil na vse Amerikance tako močeno vtis, da ga ne morejo pozabiti. »Škof dr. Rožman bi moral priti v Ameriko za stalno, tako nam je prirastel k srcu,« se je izrazil g. Seliškar. Njegov oče, dr. Seliškar, je pionir slovenske naselbine v Clevelandu v vsakem oziru. Še kot akademik je bil urednik prvega slovenskega dnevnika v Ameriki »Nova domovina«. Bil je ustanovitelj raznih podpornih in kulturnih društev, pri katerih je krepko sodeloval. Zlasti pa je bil ustanovitelj prve slovenske banke v Ameriki, kateri je še danes predsednik.

Drugi odlični ameriški gost je Rev. Edvard Gabrenja, slovenski župnik iz Newyorka, tudi Clevelandčan. Njegov oče je odlični trgovec s številno družino, ki je dosegel velike uspehe v svojem podjetju. Ko je pred leti g. pater Zakrjaski ustanovil slovenski frančiškanski komisarjat in začel vabiti ameriške fante, da bi se pridružili redu, se je prijavil o priklji nekakega misijona tudi majhen deček Gabrenja, katerega je potem poslal v frančiškansko gimnazijo, da je končal tam svoje gimnazijske študije. Dasi je še jako mlad, so mu njegovi predstojniki poverili že težko mesto župnika na največjem mestu na svetu v Newyorku. Da se pa izpopolni v slovenskem jeziku, pred vsem pa, da bo bolje spozna dušo slovenskega naroda, katerega duhovni voditelji je, je prišel sam v Slovenijo, kjer bo ostal do konca avgusta. Obiskal je za ta teden rojstni kraj svojih staršev. Rakek. Začamo se bo nastanil v samostanu v Kamniku.

Obema dragima gostoma iz daljine Amerike želi tudi naš list pristrčno dobro došla!

Razstava Petra Žmítka

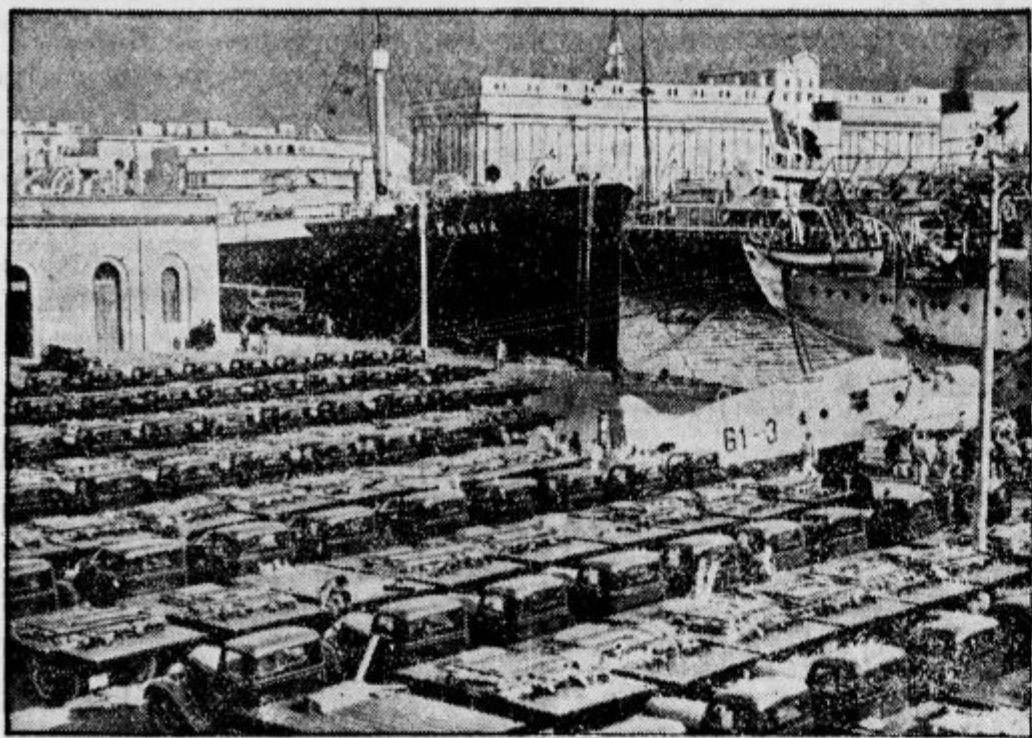
Ljubljana, 7. marca.
Pokojni akad. slikar in umetnik Peter Žmítka je bil v življenju skromna natura. Delal je bolj zase in osamljeno ter je pustil, da so šli tokovi eplošnega umetniškega ustvarjanja tako v svetu kakor tudi pri nas beženi. Mnogo teh smeri, struj in slogov je propadlo, ostali so samo tisti, ki so resnično ljubili umetnost. Peter Žmítka, ki je kaj zgodaj pustil svojo borbenost, pa je v vsej tišini ustvarjal dalje. Sedaj, po njegovi smrti, je v nekdanji Rekarjevi hiši, kjer je Žmítka stanoval in delal, odprta njegova posmrtna razstava. Na tej razstavi se more sleherni prepričati, da se je Žmítka v življenju godila prav za prav velika krivica.

V njegovem ateljeju je razstavljenih okoli 250 del, tako oljnatih slik, akvarelov, pastelov, risb itd. Sele tu moremo spoznati, kako vsestranski talent je bil pokojni umetnik. Obvladal je vse tehnike umetniškega ustvarjanja, obvladal pa je tudi vse motive. Glinjiva je slika, ki jo je kot 14-letnik naslikal z barvami na papir ter jo poklonil svoji materi za god. Slika predstavlja Oznanjenje Mariji. Mimo treh avtoportretov, ki jih je naslikal v mlajših letih, gremo in skoraj pogrešamo njegovega avtoportreta v zadnjih letih, toda tega ni. Pač pa vidimo polno pokrajinskih motivov, podanih s tako toplim in prirščnim tonom, da nas v resnici ogrejejo. Prav nič se ne čudimo, da je njegov »Bled« bil takoj prodan in da je zanj toliko zanimanja. V ta oetareli in že skoraj izrabljeni motiv je znal Žmítka prineesti nove toplote. Podobno je z drugimi njegovimi pokrajini. Žmítka ni karikatirist, toda kadar je risal kmetске ljudi, jih je označeval s pravo rustikalno oostroto tako, da se je skoraj približal karikaturi, vendar pa se je še ohranil na meji resničnosti. Njegovi pasteli, olj-nate slike in akvareli pa ga kažejo kot vse drugačnega opazovalca ljudi, namreč kot impresionista. Svoje velike zmožnosti je dokazal pokojni Žmítka tudi z raznimi akti. Morda najbolj priljubljen motiv pa so mu lovski prizori, divjačina, psi. Prav v zadnjih letih se je zelo trudil, da bi na umetniški način upodobil razne pame lovskih psov. Kakor bi to zvenelo morda malo smešno, vendar je slikanje teh motivov v širokem svetu resna zadeva in pri nas razen Žmítka skoraj ni nikogar, ki bi izpopolnil tudi to vrsto.

Razstava bo odprta ves mesec marec. Občinstvo, ki ceni tiho, marljivo in nadarjeno delo pokojnega umetnika Žmítka, opozarjamo na to razstavo in mu jo toplo priporočamo.

Zakaj so bili Abesinci premagani?

V Neaplju so pripravljene cele vrste tovornih avtomobilov in letal, da jih nalože na ladje ter odpeljejo v Afriko.

Znani nemški vojaški pisatelj generalni lajtnant Ernest Kabisch piše, zakaj so bili Abesinci sedaj kar naenkrat premagani. Med drugimi pravi tole:

Največ so krivi Abesinci sami. Meseca januarja so opustili svoj način malega vojskovanja ter so sami začeli napadati v velikem. Na ta način so igrali Italijanom v roke. Italijani so namreč že silno težko prenašali abesinsko malo vojskovanje. Abesinski častniki so se skrivali v goratih krajih, skriti med gozdovi in za skalami, da jih italijanski letalci niso mogli opaziti. Kadar se jim je zdelo, pa so udarili na Italijane ter noč in dan ogražali njihov dovoz. Italijani bi jih bili radi kje zgrabili, pa jih niso dobili. Tako so morali Italijani prodirati kar na slepo, ne da bi mogli uporabiti svojo tehnično premoč nad Abesinci.

Poskus rasa Deste pri Dolu je prvič dokazal, da se abesinski vojskovodje nikakor ne zavedajo, kako zelo jih Italijani v tehničnem orožju nadkriljujejo. Niso se zavedali, da abesinska armada bombnim letalom, tankom in oklopnim vozovom v odprti bitki ne bo kos. Ko se je rasa Deste začel bližati, je general Graziani ter noč in dan ogražali njihov dovoz. Italijani bi jih bili radi kje zgrabili, pa jih niso dobili. Tako so morali Italijani prodirati kar na slepo, ne da bi mogli uporabiti svojo tehnično premoč nad Abesinci.

Pa tudi na severu se je Italijanom nudila taka prilika, da so iz svojih obrambnih postojank s svojim 3. zborom lahko udarili, ko je rasa Kasa po dolini Geve začel prodirati proti Tembijenu. Zjutraj 19. januarja se je začela bitka, ko je tretji armadni zbor na jugu Makale začel prodirati proti dolini Gabat. Najprvo so Abesincem zaprli dolino Geve. Potem so se začeli trdovratni boji, ki so šele 23. bili odločeni na sedlu Variev, ko so Italijani odbijali abesinske napade ter tako zavarovali svojo zvezo s severom. Uspeh pa je bil zopet zasluha letalcev, kateri so v zadnjem hipu rešili divizijo fašističnih milienikov 28. oktobra, da jo niso Abesinci docela uničili. S tem so Italijani dobili podlago za nadaljnje prodiranje v Tembijen. Padli sta gori Aladži in Zlata gorca. Vsi ofenzivni poskusi Abesincev, da bi rešili nekaj oporišč, so bili odbiti. Poskus Abesincev, da bi opustili obrambeno taktiko malega vojskovanja, kar je bistvo gorskega vojskovanja, ter da bi začeli odločilno bitko, se je ponesrečil. Zato se moramo vprašati: Zakaj so Abesinci tako začeli?

Nato misli pisatelj, da je za tako spremembo taktike pri Abesincih več vzrokov. Ljudje so godrnjali, ker je zbrana tolikšna armada, ki pa se ne spušta v bitko ampak samo je. En vzrok je bil gotovo tudi ta, da bi bil neguš rad Italijane čimbolj odrinil iz svoje dežele, preden bi se začela mirovna pogajanja. Morda pa so tudi notranje razmere prisilile cesarja, da se je spustil v odločilni boj, da bi ne bilo revolucije, ker bi

mu očitali, češ da ne brani domovine. Kabisch meni, da Mussolini ne bo prostovoljno nehal vojske, dokler Italijani ne bodo v Adis Abebi. Med tem se utesne negušovo cesarstvo docela porušiti. Italijanom bi pa ne motile niti poostrene petrolejske sankcije, ko bi sedaj Anglija z njimi hotela Abesiniji pomagati.

SLOVENEČ pred 60 leti:

V torek 7. marca 1876.

Politični pregled

O ministerski krizi je zdaj sicer vse tiho, a kakor vradni Journal de St. Petersburg in Bismarkova Nordd. Allg. Ztg. pišeta, je bil grof Taaffe res poklican na Dunaj, da osnuje novo ministerstvo, pa je to odsvetoval češ, da se ni prišel za premembo ugoden čas.

Vodje jugoslovanskih vstajnikov so 29. p. m. vnanjim konzulom izročili svoj oklic, kterege pa konzuli vradno niso hoteli sprejeti. — Pri Pilatovcih so bili Turki od vstajnikov popolnoma premagani.

Bosenski begi so se bili te dni v Travniku sešli ter so sklenili: 1. da postave o kristjanom dovoljenih premembah nikakor ne sprejmo; 2. da se pošlje deputacija k valiju v Serajevo, da naj toliko časa čaka z izvršitvijo dotičnega ukaza, dokler se deputacija, ki jo hočejo poslati v Carigrad, z odgovorom sultanovim ne povrne. Če bodo pa hoteli siloma izvršiti premembe, sklenili so begi siloma se temu zoperstaviti, ker to ne gre, pravijo, da bi kristjani z Muhamedani imeli enake pravice in da bi se dežela, ki je že stoletja njihova lastnina, izročila kristjanom. 3. Ker pobegli kristjani niso dali ne tretjine ne desetine, bodo kmete, ako se vrnejo, le s to pogojo sprejeli, če bodo begom dali polovico vsih pridelkov.

Domače novice.

(Zasežen) je bil v soboto zopet enkrat Slovence in sicer zaradi dopisa iz Gorenjskega, ki je govoril o občinskih volitvah v Medvodah. Slavna c. kr. policija in državno pravdnstvo nas tedaj zopet opominjata, da se živita, čeravno sta nas že skoro dva meseca pri miru pustila. Pritožbe zoper zasego ne mislimo vložiti, ker se nam zdi zato škoda papirja, dela in časa.

Umrli je v nedeljo v Velikovecu na Koroškem dobro znani narodnjak in mnogočislani možak dr. Valentin Pavlič, ki je bil ne le trden steber Slovencev na Koroškem, ampak tudi iskren podpornik slovenskih zavodov in listov, zato bo pregodnja zguba njegova občutljiva za slovensko reč, zlasti ga bodo pogrešali koroški Slovenci. Bodo vrlemu domoljubu zemljica lahka in spomin blag! Pogreb ima biti danes v torek popoldne.

Razpisana je Metelkova in postojnske jame ustanova za onemogle vojaške; razdeliti se ima od vsake 37 gld. 40 kr. Oglašiti se je do 10. marca po domačih političnih gospodkah.

Možak z obvezano glavo pride na reševalno postajo ter prosi, da bi mu pomagali.
»Ali ste oženjeni?«
»Ne, povožen sem.«

Nenavadne iznajdbe Papirnati žebli -- Pomije meslo bencina

Živimo v časih, ko se prav za prav nobeni iznajdbi ne moremo več čuditi. Vendar je pa nekaj iznajdb, ki se nam vsaj na prvi pogled dozdevajo kar nemogoče. Največ takih iznajdb ima seveda Amerika. Toda tudi v Nemčiji o iznašli stvari, ki se nam splošne zde kar smešne, dokler jih ne spoznamo.

Sneg sežigajo

Po mestih je pozimi velika nadloga, da je treba sneg kidati in odvažati, kar mnogo stane. Zato so v Hannoveru na Nemškem iznašli napravo, s katero bodo poslej sneg sežigali. Ves sneg skidajo na kupe, ga zmečejo nato v poseben lijak, pod katerim kurijo, da se sneg staja. Tudi na Francoskem so pred nekaj leti poskusili sneg kar na ulici staliti, in sicer tako, da je po njem šel valjar, v katerem je bilo zakurjeno. Sneg se je res takoj stalil in snežnica je odtekala v kanale. Toda, kadar je bilo mrzlo, je snežnica kar na cesti zmrznila in nastala je velika poledica. Zato se ta naprava na Francoskem takrat ni obnesla. Hannoverška iznajdba je v tem oziru mnogo boljša. Zato je mogoče, da bodo kmalu po vseh mestih sneg sežigali.

Žebli iz papirja

Ni še dolgo tega, kar se je nekemu iznajditelju posrečilo, da je začel delati žeblije iz papirja. Papirno maso dene pod posebni hidravlični pritisk in jo obdeluje tako da potem lahko oblikuje žeblije. Poskusi se dognali, da taki papirnati žebliji po trpečnosti niso nič slabši kakor železni. Pa tudi rja se jih ne prime.

Pomije gonijo automobile

Nemčija si mnogo prizadeva, da bi ji ne bilo treba vražati za motorje pogonskih snovi. Sedaj na Nemškem poskušajo, ali bi ne bilo mo-

goče iz pomij, katere pritekajo iz mestnih čistilnih naprav, delati tako snov, ki bi lahko gonila automobile. V čistilnih napravah velikih mest se nabira mnogo gorljivih plinov, zlasti pa metan. Tehnično je vsekakor mogoče te pline z močnim pritiskom spraviti v jeklene posode ter potem te pline uporabiti za pogon motorjev. Saj imajo na Nemškem že sedaj mnogo avtomobilov, katere goni plin iz lesnega oglja. Avtomobile pa gonijo tudi že s svetilnim plinom, katerega vozilo vozi s seboj stisnjene p. v jekleni posodi. Ako se bo nova zamisel s pomijami gospodarsko obnesla, jo bodo gotovo kmalu uvedli.

Vodna elektrarna v puščavi

Velikanski načrt pripravljajo sedaj angleški inženjer Ball za Egipt. Sredi puščave namerava namreč zgraditi elektrarno. Kakih 60 km južno od morskega kopališča Mersu Matruh je usedlina Quatara, ki leži 150 metrov pod morsko gladino. V tej usedlini sta dve zelenici. Vsa usednina pa je velika 19.500 kvadratnih metrov. Tam hoče Ball zgraditi elektrarno, katere naj bi ves južni Egipt preskrbovala z elektriko. Izkopali bodo dol kanal, po katerem bodo morsko vodo spustili v usedlino. Treba bo pa s tremi predori premagati tri vrste hribov, ki so kakih 150 m visoki. Voda bo usedlino napolnila kakih 70 metrov visoko. Več pa, tako računa inženjer, vode ne bo, ker bo sproti izhlapevala.

Aparat varuje otroke

Kljub smrtni kazni, ki grozi roparjem otrok, otroci ameriških bogatinov vendar le še niso varni. Ker pa ni mogoče k vsakemu otroku postaviti živega čuvaja, so iznašli in začeli uporabljati za varstvo otrok tole iznajdbo: Posebno bogati starši so dali vdlati v otroško solo malo fotografsko kamero, ki čuva otroke. Kakor hitro kdo pride v otrokovo bližino, s tem pretrga žarke, kateri žare iz tega aparata po sobi. V tistem hipu se aparat sproži in po vsej hiši začne na vse pretege zvoniti.

Barve zoper hrup in mraz

V velikem mestu je zaradi tega najhujše, ker človeka noč in dan moti strašni ropot. Sedaj so iznajditelji tudi proti mestnemu hrupu iznašli pomoč. Začeli so delati take barve, ki pomagajo zadrževati ropot, da ne udarja tako silno v naše sobe. Kajpada te iznajdbe še mi nismo deležni, upajmo pa, da jo bomo. Še bolj bi pa bilo za vse, ko bi take pomoči ne bilo treba. Je pa vseeno praktična zadeva tudi za tiste naše majhne hišice, katere imajo tanke stene in so zaradi tega pozimi preveč mrzle. Začeli so namreč delati take barve, v katerih je namešana zdrobljena plutovina. Kakor je znano, je plutovina zelo pripravna za izolacijo zoper hrup in zoper vročino ali mraz. Barve iz plutovine bodo porabljali, da bodo z njimi pleskali tudi kabine letal, da ne bi vanje preveč udarjal mraz ali ropot motorja. Kdor bo s tako barvo prepleskal tudi svoje stanovanje, bo imel v njem več miru ter pozimi manj mraza, poleti pa manj vročine.

»Če že hočeš vedeti,« je dejal, »sem te vzel samo zaradi tvojega denarja.«
»Oh,« je odgovorila, »ko bi le vedela, zakaj sem te pa jaz vzela.«

Pijavke so zopet moderne

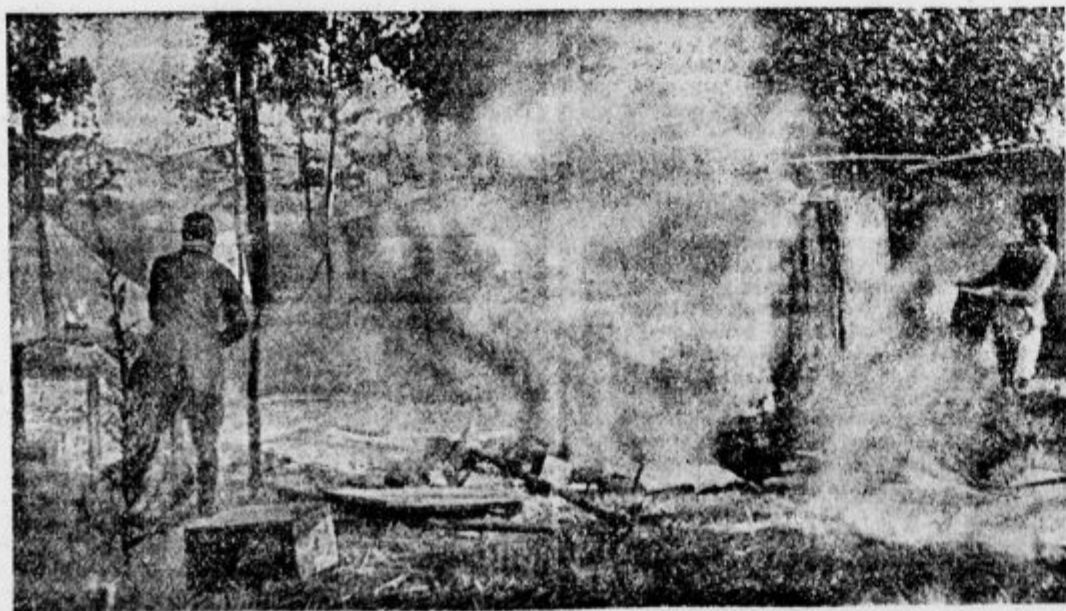
Ne mislimo namreč tistih pijavk, ki so velike in ljudem podobne ter pijejo kri svojih so-ljudi! Take pijavke niso nikdar prišle docela iz mode. Pač pa mislimo tiste majhne živalice, katere tudi silno rade ljudem pijejo kri, kar pa ljudem ni bilo v škodo, ampak v zdravje. Zato pa so tudi ljudje v časih te pijavke silno čislali in jih pri vsaki priliki in nepriliki radi imeli. Posebno Francozi so bili pijavk vajeni. L. 1850. so na Francosko uvozili celih sto milijonov pijavk. Še leta 1904. so jih za zdravljenje ljudi porabili 16 milijonov. Ampak tudi tukaj se je izkazalo, da mora vsaka stvar imeti svojo mero. Ker so pijavke porabljali vedno in povsod, je iz tega nastala razvada, katero so zdravniki začeli pobijati. To pobijanje pijavk pa je bilo tako silno, da so jih domala čisto odpravili. Zadnja leta pa pametni zdravniki vnovič priporočajo pijavke, seveda po pameti.

Ena sama pijavka popije iz človeka 10 kubičnih centimetrov krvi, kakih 20—40 kub. centimetrov krvi pa človeku odteče še potem, ko je bila pijavka odstavljena. Človeška kri pa se takaj strdi, kakor hitro zapusti krvne celice. Zato bi pijavka ne mogla izsesati mnoge krvi. Toda pijavka izloča neko tekočino, ki se imenuje »hirudin,« katere prepreči, da se kri ne more stiditi. Zato ostane človeška kri tekoča, dokler pijavka sasa.

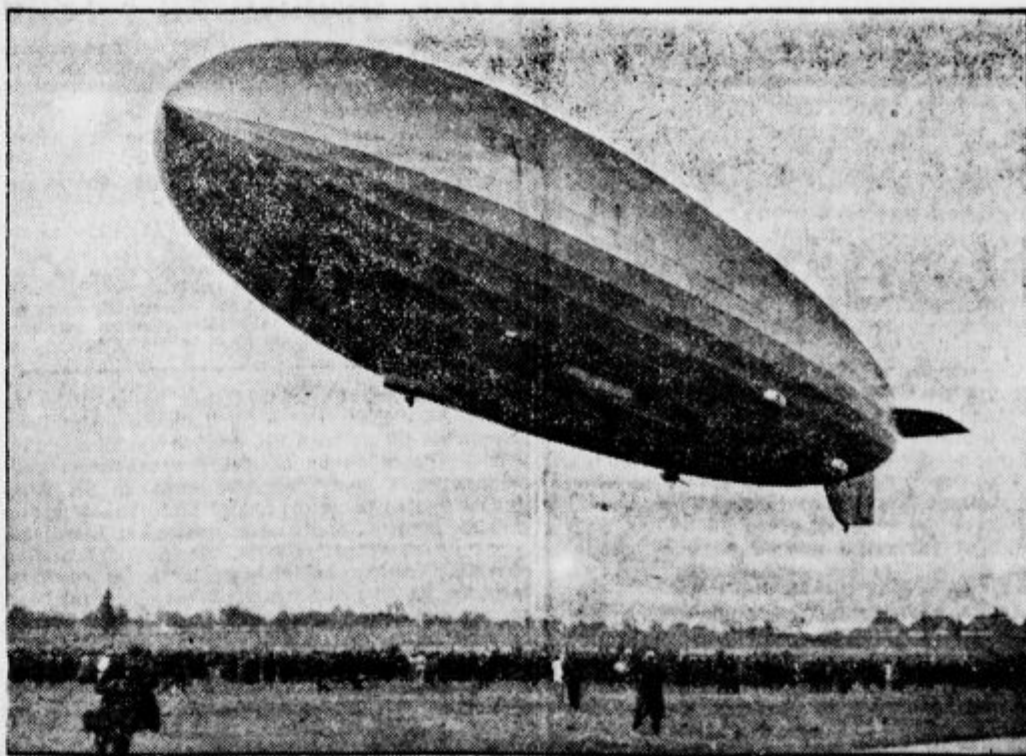
V zdravniškem glasniku »Münchener Medizinische Wochenschrift« poroča dr. Bottenberg o številnih poskusih s pijavkami. Pri tem poudarja, da se dajo pijavke v več slučajih s pridom uporabljati za človeško zdravje. Zlasti priporoča ta zdravnik pijavke, kadar bolnik čuti v možganski votlini prehud pritisk krvi, ali pa.

»Ali ste očetu sporočili, gospodična?«
»Sem, gospod doktor, pa je rekel, naj jih še enkrat preštejem.«

Jo zračnem napadu na Dessie. Sedaj, ko so Italijani zavzeli goro Aladži, hočejo zasesti staro cesarsko mesto Dessie, kjer je abesinski glavni stan. Zadnje dni so to mesto italijanska letala zopet bombardirala. Pred seboj vidimo posledice tega bombardiranja.

Novi nemški zrakoplov nad letališčem, takoj, ko se je dvignil v zrak

Industrija je zrevolucionirala svet

Najvažnejši problem našega časa je industrializacija človeka z vsemi daljnosežnimi socialnimi, gospodarskimi in verskimi posledicami. S prodorjem zapadne pretežno industrijske kulture na vzhod so bili vzhodni narodi z mnogo večjo naglico, kakor bi odgovarjala njihovu sicer počasnejemu razvoju vključeni v svetovni gospodarski organizem. Zato danes vidimo nevarnost za staro patriarhalno socialno življenje vzhodnih narodov, ki so pod vplivi moderne civilizacije razkrajali, vsepovsod opazujemo velik notranji nemir, ki se polasta starih narodov. Moderna tehnika je vse človeštvo povezala med seboj v eno celoto. Zato smo na tem nemiru barvarnih narodov posredno tudi mi prizadeti, ker njihova usoda postaja tudi usoda Evrope. Zdi se, kakor da pod zunanjim videzom starih običajev in navad, skozi tisočletja podedovanih socialnih ustanov — spodaj tli ogenj, ki vedno bolj grozi, da se razširi v mogočnem požaru. Težiče velikih usodnih dogodkov se z evropske celine premika na vzhod v Azijo, kakor je že parkrat bilo v zgodovini.

Industrijalizacija vzhoda

Industrijska revolucija je zajela ves Daljni vzhod. Britanska Indija je z ustanovitvijo prve tovarne dosanjala svoj tisočletni sen. L. 1926 je dobila že stalni sedež v Mednarodnem uradu dela v Ženevi. Danes je med vsemi državami sveta kot industrijska dežela na osmem mestu. In vendar je tudi danes 95% prebivalstva Indije poljedelcev in le nekaj nad 3 milijone tega 330 milijonskega indijskega naroda dela po tovarnah. Toda kljub temu Indija že danes v veliki meri lahko sama oskrbuje svoj trg s industrijskimi izdelki. Trgovina z Evropo in Ameriko je vedno šibkejša.

Kitajska je še zelo malo prišla v stik z moderno industrio. Kitajska industrija se koncentrija na splošno okrog velikih trgovskih središč: Šanghaja, Tienčina, Hankova in Kantona. Toda ogromna naravna bogastva, neizčrpne in cenene delovne sile kakor tudi ogromen domači trg zagotavlja Kitajski že v bližnji bodočnosti vodilno industrijsko mesto. Moderna industrijalizacija prihaja že danes v deželo s posredovanjem evropskega in ameriškega kapitalizma. Kitajska započne že danes v svoji industriji 13 in pol milijona delavcev.

Japonska je čez noč iz poljedelske države postala industrijska. L. 1890 je bilo na Japonskem 200 tovarn s 15 delavci. L. 1920 pa je bilo 25.000 tovarn z 2 in pol milijona delavci. Od skoraj 70 milijonov prebivalstva živi danes nad tretjino od industrije. Kako velik je preobrat, kaže dejstvo, da je od l. 1908 do 1916 160.000 maloposelstniških družin zapustilo zemljo in se preselilo v industrijska središča. Tokio je šlo 1870, leta 1898.000 prebivalcev. Danes jih šteje skoraj 4 milijone. V tem času so meščanske mestne četrti narasle za 29%, delavski pa za 430%.

Tudi Južna Afrika je postala pomembna industrijska dežela. Iz oddaljenih afrikanških rodov prihaja vedno več moči proti jugu v Kapland in Natal. Leta 1930 je štela Južnoafriška zveza že okrog 3 milijone industrijskih delavcev. Industrija pa se širi tudi že proti srednji Afriki. Industrijske kolonije z 10 do 15.000 zamorci niso v Kongu nobena redkost.

Ni mogoče tajiti, da je industrija prinesla narodom tudi marsikake prednosti. Stojimo pred dejstvom neznosnega preoblikovanja Kitajske. V Šantungu na primer pride na eno angleško kvadratno miljo 1783 ljudi, v Belgiji 590, na Angleškem 405, v Nemčiji 290. Japonski zopet primanjkuje rodovitne zemlje. Samo 17% zemeljske površine je primerno za obdelavo. Prebivalstvo je pa tako gosto, da že danes na kvadratno miljo stanuje 400 ljudi in se letno množi za več kot milijon ljudi. Od l. 1913 do l. 1926 je prebivalstvo Evrope naraslo za 1,2% (od 487 milijonov na 504 milijone), Amerike za 18%, Afrike za 6,8% (od 134,5 na 143,7 milijonov), Azije za 4,6% (od 960 milijonov na 1003 milijone). Za veličanske množice ostane samo dvojna pot: ali izseljevanje, ali pa tovarna.

Vpliv na socialne razmere zapada

Naj govore dejstva. V Indiji je sedaj zaposlenih v industriji le 5% ljudi, na Kitajskem 0,3% in vendar trpi evropski delovni trg radi nezasišene brezposelnosti.

Glavna industrija Kitajske je bombaž. Število tovarn se je od l. 1913 do l. 1926 povečevalo. Število vreten se je v Evropi v tem času pomnožilo za 3%, v Aziji pa za 108%. Razen tega je proizvodnja na vzhodu mnogo večja, kjer delajo

tudi s 13 urnimi delavnikom medtem ko na zapadu kvečjemu z 8 urnim. V tem razdobju 13 let je uvoz iz Evrope in Amerike padel za 50%. V sami Indiji je angleška trgovina nazadela za 65%. Japonska si osvaja indski trg, v kolikor ga Indija sama ne krije. To da misli Evropske industrije so se mogle le zato razviti, ker so iz inozemstva uvažale surovine, jih v Evropi predelavale in kot gotove fabrikate izvažale. Le toliko časa je evropski delavec imel zaslužka, dokler so bili odprti prekomorski trgi. Toda za mednarodni kapital je vseeno, ako stotisoči delavcev pri nas izgube eksistenco. Za njega je pomembno le to, kje more ceneje izdelovati proizvodnje in hitreje priti s svojim blagom na trg. Za vsaki dve tovarni, ki sta odprti na vzhodu, se mora zapreti ena tovarna v Evropi.

Ta razvoj gre svojo pot z neusmiljeno doslednostjo naravnih zakonov. K temu je treba prišteti še to, da v imenovanih deželah odpadejo za kapital vse ovire, ki zavirajo v Evropi. In Ameriki brezvestno izkoriščanje delavskih mas. Vzhod ne pozna prisilnih socialnih naprav, higijskih predpisov, zakonodaje v prid delavskega varstva. Kaj de kapitalu, ako se zruši en delavec, ko pa za njega lahko dobi 1000 svežih moči! Povsod, kjer je belo pleme kot številčno šibkejšo tvorilo vladajočo plast nad širokim, vedno bolj se množecimi mesami druge krvi, je danes potisnjeno v obrambo.

Posledice za socialno življenje vzhoda

Socialna setev pomenja za narod večkrat tudi njegov verski in navedni svet. Socialne naprave so nasipi, ki usmerjajo pot in cilj valovanja ljudskih množic in velikokrat urejajo tudi njegovo razmerje do Boga ali do bogov. Moderna industrijalizacija pa podkopava osnove prastarih socialnih zgradb in razkrajja množice v atome. V Indiji na stotisoče različnih članov raznih kast družno hodi v industrijske centre, kjer se mešajo med seboj. Za one, ki niso pripadali nobeni kasti, pomenja industrija komaj sluteno možnost družabnega napredka. Samoposebi prinaša to s seboj presnovanje celih družabnih stanov. Član kaste, ki kot delavec, s svojo družino zapusti selišče in se poda v mesto, se izloči iz tisočletne socialne tradicije in njenih vezi, ki so ga vzgajale, kakor tudi njegove pradede in dale njegovemu življenju obliko in vsebino.

Toda niso le velike socialne ustanove ki jih ruši industrija. Predvsem je družina najbolj prizadeta. Družina je v azijskih pokrajinah še razmeroma na precej visoki stopnji. V Orientu je sploh družina čuvar navedi, reda in discipline in zadnje zatočišče človeka v stiski. Kakor je industrija v Evropi pričela resno ogrožati družino in njeno potomstvo isto se godi tudi na vzhodu, le da je proces mnogo hitrejši. S hitrim naraščanjem industrije se namreč povsod pojavi velika stanovanjska stiska, ki je eden poglavitnih sovražnikov družinskega življenja. Tudi če vpoštevamo zelo skromne razmere indijskega in kitajskega prebivalstva, so stanovanjske razmere v industrijskih središčih vprav obupne. V Bombaju ima vsaka družina povprečno samo eno sobo, zelo pogosto pa tudi 4 in celo 6 družin le en prostor. Na Japonskem so tovarne uvedle za delavce sistem stanovanjskih kasarn. Toda od 505 kasarn ima le v 73 vsaka delavka svojo posteljo. Naiveč postelji pa si dele dve, tri in celo 6 ter 8 delavk, seveda izmenično. Boda kitajskih delavskih okrajev je nepopisna. Še mnogo bolj usodno za razkroj družine pa postaja industrijsko delo žena in otrok. Po vladni statistiki so l. 1923 japonske tovarne zaposlovale že več žena kakor moških. Od 73.000 otrok v japonskih tovarnah pod 14. letom je bilo le 15% dečkov in 85% deklic. Velika silvna industrija v Načamo na primer zaposluje 300.000 žensk in le nekaj moških. Strah da ne bi izgubile delo, sili delavke, da delajo tudi tedaj, ko bi radi težke nasečnosti morale ostati doma in da takoj po rojstvu otrok zopet hite na delo. Vse to povzroča velike in težke bolezni. Delo otrok pod 14. leti je posebno poglavje vzhoda. Na stotisoče otrok dela ponoči in podnevi in sicer 12 do 16 ur po tovarnah Japonske, Kitajske in Indije.

Kar pa je posebno sramotno za krščanske narode, je dejstvo, da so razmere v tovarnah, ki so last Evropejcev, v marsičem še mnogo bolj neugodne za delavca, kakor v tovarnah Kitajcev ali Indcev. V Šanghaju na primer je v tovarnah domačinov 13% delavk, v tovarnah Angležev 17%, v onih, ki so italijanska last, 46% in v francoskih celo 47%. V istih tovarnah dobite otrok pod 12. leti, ako so last Kitajcev, komaj 10%, v onih pa, ki so last Evropejcev, pa do 60%. Te številke kažejo, da je socialna čustvovanje pri zastopnikih

katoliških narodov na Daljnem vzhodu najmanj razvito.

Pri takih razmerah se ne smemo čuditi, da je umrljivost otrok zelo velika. V glavnih industrijskih središčih Japonske znaša do 30%, v Bombaju celo 66%. Posebno se širi jetika. Od 1000 deklic, ki na Japonskem delajo v tovarnah, je 518 tuberkuloznih, v Afriki pa je strašna stanovanjska beda vzrok umrljivosti otrok, ki v mnogih krajih dosega 30 do 50%. Po nekem zdravniškem poročilu iz l. 1922 je umrljivost domačinov v Natalu znašala 45,5%, medtem ko je umrljivost Evropejcev dosegla le 6%.

Posledice za moralno in versko življenje

Vrtinec industrijske revolucije je uničil tudi velike verke in moralne vrednote. Sistem Konfucijevega versva se je zrušil. Konfucijem in demokracija nista združljiva. S konfucijemom pa izginja tudi naravstveni temelj naroda in se tako podira osnovni stebel stare Kitajske. Naravstveni in verski svet 500 milijonskega kitajskega naroda je danes v krizi. Kajti gorje narodom, ki izgube svojo staro religijo in je ne nadomeste s višjim krščanstvom. Nerešljivo postanejo orodje v

Delavski bataljoni v Bolgariji

V mirovni pogodbi, ki jo je morala podpisati, se je morala Bolgarija izrečno obvezati, da ne bo imela nobene stoječe vojske nabrane na podlagi splošne vojnno-službene obveznosti, marveč samo omejeno število plačanega vojaštva. Zaradi tega je bila mladina, ki je dosegla svoje 21 leto, etopila v javno življenje brez vsake primerne priprave, ki jo je prej dajala obvezna vojska služba, kot prvovrstna pomočnica splošnega kulturnega napredka Bolgarije.

Ce je danes Bolgarija v svojem kulturnem življenju zaostala za drugimi narodi, ni to njena krivda. Do pred 54 leti, ko se je osvobodila turškega robstva, je bila vsestransko zanemarjena dežela. Bila je brez prometnih zvez, brez šol, brez vsake socialne ustanove. Toda v tej kratki dobi 54 let, ki jo izpolnjujejo še številne vojne, ki so napredke zadrževale, je dosegla lepe uspehe, mnogo lepše, kot drugi narodi, ki so imeli srečo v miru živeti v dolgih stoletjih. Kljub temu pa je še mnogo, mnogo dela, predno bo Bolgarija dobila povsem kulturno obličje. Ceste je treba graditi, močvirja izsuševati, reke uravnjavati, gozdove oskrbovati. Veliko dela torej, za katerega je treba ogromnih denarnih sredstev.

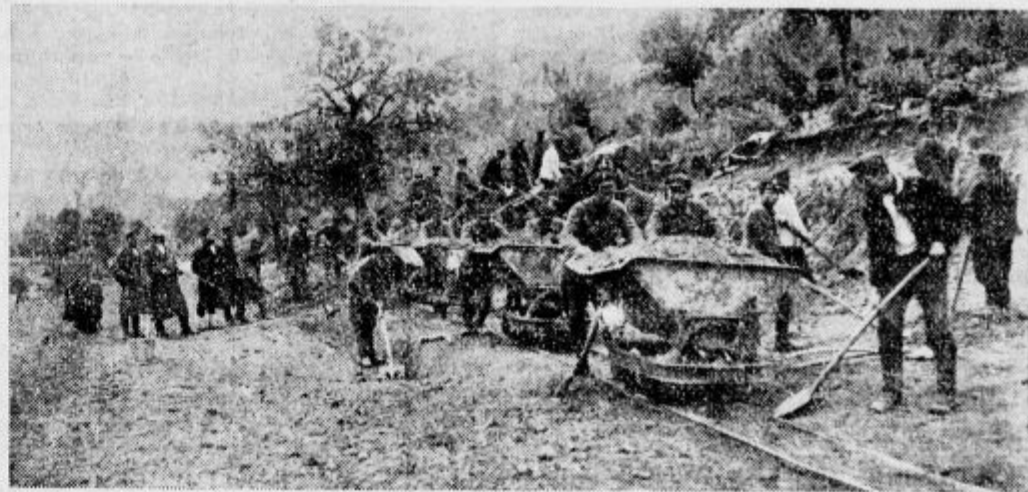
Svoje dni je vojska opravila mnogo javnih del, ki so v korist splošnemu blagostanju. Mirovne pogodbe pa so kulturno nalogo vojske onemogočile, mladino pa poslale brez vsake priprave ven v življenje. Zatorej so modri politiki takoj po svetovni vojni uvideli, da bo treba najti nadomestila, da bo treba s privatno iniciativo ustvariti nekaj, kar bo mladino zaposlovalo na isti način, kot je delala prej vojska, kar jo bo pripravljalo na življenje, v njej vzbujalo smisel za narodno in državno obdvestvo, za socialne dolžnosti in odgovornosti, za potrebe ljudstva in države. Modri državniki so že leta 1920 prišli na misel obveznega dela mladine pod vodstvom države. Topredmetni zakon je izšel dne 5. junija 1920. Obvezal je vse mladeniče in moške od 20 do 40 let, vse žene in dekleta pa od 16 do 30 let, da se udeležijo obveznih javnih del, in sicer moški vsaj eno leto, ženske pa vsaj 6 mesecev. Kdor bi pa ne mogel dela sam opravljati, se lahko odkupi s plačilom 9000 do 30.000 levov. Že prvo leto je pokazalo, da je bilo nespremetno, pritegovati k prisilnemu delu tudi dekleta. Zakon iz leta 1921 je prejšnjega v toliko spremeni, da je prisilno delo žena in deklet odpadlo, pri moških in fantih pa je bilo znižano od 12 na 8 mesecev.

Prisilno delo je bilo organizirano na vojaški način z vojaško disciplino. Delovna armada pred-

stavja v veliki — 80% — večini kmetijske ljudi, ki imajo samo ljudskošolsko izobrazbo in še to morda ponekod le zelo površno. Država jim je zato posvetila vso svojo skrb, da bi med časom, ko opravljajo svojo delovno službo, ne samo koristili javnosti, temveč tudi svojo lastno izobrazbo čim bolj izpopolnili in poglobili. V Bolgariji je obvezno delo naletelo na zelo simpatičen odmev med širokimi ljudskimi plastmi. Voditelji, ki jim je bila izročena organizacija prisilnega dela, so pokazali zelo veliko spretnosti in požrtvovalnosti, in če so bili uspehi tako lepi, gre zahvala predvsem njim, kakor tudi domovinskim čutu bolgarske mladine. Prisilno delo je tako postalo eden najboljših vladnih zavodov za naravno, gospodarsko in socialno obnovo povojne Bolgarije.

Danes ima organizacijo prisilnega dela v rokah ministarstvo za javna dela, kjer je bila ustanovljena posebna generalna direkcija s 3 načelniki (administrativno, tehnično in vzgojno) ter dvema tehničnima nadzorstvoma. V vseh večjih bolgarskih mestih so okrožna središča, ki jih sestavljajo vsako po 3 skupine, od katerih pride na eno skupino 150 delavcev, na okrožno središče torej 450. Generalna direkcija ima nalogo, da te skupine kliče na delo, kjer je smatrala za potrebno. Sploščeta so prisilni delavci bili le zelo skromno opremljeni. Vsak je dobil lopato ali lopato - kramp, vsaka skupina nekaj razstrelivnih snovi. To je bilo vse. Stanovali so po vojaško v posebnih barakah in se hranili iz skupne kuhinje. Polagoma pa se je položaj izboljšal. Država je mogla nakupiti stroje in razne aparate, ki so za javna dela potrebni. Tudi so nastale velike tovarne, kot ogromne krojačnice, čevljarnice, opekarne, apnice, kjer so delavci najprej izdelovali svoje lastne potrebe, pozneje pa tudi za nabavo od drugod. V zadnjih letih so bile v okviru prisilnega dela ustanovljene tudi vzorne kmetijske postaje, vzorne gozdarske centrale, ribja lovišča in podobno, kamor prihajajo sedaj sami od sebe kmetijski mladeniči, da se nauče razumnega dela. V prvih petih letih je organizacija prisilnega dela seveda delala z velikanskimi izgubami, ki jih je morala kriti država. Od leta 1925 naprej pa je izkazovala vedno večje čiste dobičke, ki danes dosegaajo že do 200 milijonov levov na leto, v letu 1930 je dosegel čisti dobiček, ki gre seveda za razne nove investicije, celo 300 milijonov levov. In vse to, neglede na ogromne vrednote, ki jih je prisilno delo ustvarilo in z njimi pomnožilo gospodarsko blagostanje in neglede tudi na vzgojne dobičke, ki jih je mladenič vedno prinesel iz delovnih taborišč.

Andrej Spilkov.

Delavski bataljon pri delu

Kulturni listek

O veri najstarejših človeških rodov in nje izvoru

Vedno bolj se zopet širi med mladino materialistično pojmovanje življenja ter se nekritično prevzema že zdavnaj ovržena in nikdar ne trdno dokazana Darwinova teorija o razvoju človeka iz živalskih vrst. Sicer Darwin sam tega ni trdil, toda njegovi učenci so njegov pozitivni nauk pripeljali ad absurdum, ter stoji danes celo v naših srednjeveških učnih knjigah, da se je človek razvil iz opice. Prav tako se tudi vera v Boga smatra kot zgodovinski zaključek primitivnih verovanj, ter se zanikuje božji izvor vere ter sploh vera v Boga pri prvotnih narodih, ki da v svoji prvotnosti sploh niso poznali navednega reda ter ne religioznega čustva. Prvotni človek je bil kot žival, ter si je šele na višji kulturni stopnji razvoja izmislil Boga in vero.

Ob tej priliki bi rad opozoril na monumetalno delo avetovnega učenjaka, priznanega etnologa in arheologa, častnega doktorja štirih evropskih univerz, skromnega meniha o. W. Schmidta: »Der Ursprung der Gottesidee«, ki je izšlo v šestih debelih zvezkih, katerih samo zadnji — Endsynthese der Religion der Urvölker — obsega 600 strani. Slovenski filozof jezuit p. dr. Šanc, bogoslovni profesor v Sarajevu, pisatelj velike hrvaške knjige »Stvoritelji svijeta«, je napisal o njej v reviji »Život« (Zagreb) 22 strani obsegaajoč referat, iz katerega posnemamo pričujoče misli.

P. dr. Schmidt si je etavil nalogo, da reši dve ogromni vprašanji, namreč: Kakšen je izvor naj-

starejše vere? In kaj je obsegala ta prvotna vera? Ali je vera res samo rezultat človeškega razvoja iz najprimitivnejših početkov, kakor si jo zamišlja moderni evolucijem, ali pa je obstajala že v začetku zgodovine človeškega rodu? Če pa so že prvi ljudje verovali, je vprašanje, ali so si vero sami izmislili, ali so jo sprejeli od kje in to od koga? In če so verovali, bi rad vedel, v kaj so verovali, kako so priznavali Boga v moralnem življenju in kako so ga častili ter kaj so pričakovali od njega na tem in na onem svetu? Na vsa ta vprašanja odgovarja p. Schmidt v svojem velikem znanstvenem delu, ki bo ostalo svetel vzor za vse poznejše dobe.

Ogromni prvi zvezek je p. Schmidt posvetil samo določiti metode, s katero bi mogel na najbolj točen in znanstven način priti do dna svojih zapletenih problematik. Važno je, kako priti do najstarejših verovanj, do istinite prakture prvotnega človeka. To je zgodovinsko-kritični emelj dela, metoda, po kateri analizira in razbira ogromno gradivo sedanjih kultur vsega sveta pa tudi izumrlih rodov ter iz njih skuša priti do najstarejših osnov. Najprej razbere verovanja Indijancev Severne Amerike, od Tibeta do Atlantskega oceana, potem Indijancev Ognjene Zemlje. To je vsebina 2. zvezka. V tretjem prikazuje kulture najstarejših rodov južne in severne Azije ter zap. Avstralije. V četrtem narode zapadne in južne Afrike. V petem kulturo ostalih narodov Amerike, Azije in Avstralije. Za ta prikaz razvoja svetovnih verstev je uporabljal ogromno kritično literaturo v vseh jezikih. Povsod pa je vpoštevati primerjalno metodo, da je mogel najti to, kar je vsem skupno in najstarejše. Najprej pri enem narodu, potem med narodi med seboj ter končno pri najrazličnejših kulturah Sinteze so postajale tako vse večje ter je nam končno v zaključni sintezi mogoč — kar najtočneje je sploh mogoče — odgovoriti na slavljena vprašanja.

Na prvo vprašanje: Kakšna je bila ta najstarejša vera? odgovarja s tem znanstvenim rezultatom: Ni res, da so najstarejši narodi oboževali naravo, duše pokojnih in čarobne sile. Tako so si zamišljali prareligijo človeškega rodu razni opisani sistemi, ki jih je o. Schmidt podvrnil kritiki. Zgodovinska resnica kaže prav nasprotno: animizem, naturizem, manizem in magizem so plod kasnejšega razvoja, ko se je že začela dekadencia. S popolno sigurnostjo lahko trdi pisatelj, da najstarejša skupna vera ni vsebovala personifikacije narave, ki je ni mogel najti niti v eni skupini najstarejših prakture. Ta prareligija je bila prosta vseh lažnih ali protiverskih prvin.

Kaj so verovali ti najstarejši ljudje? P. Schmidt o tem govori zelo obširno, kar pa morem sintetizirati zelo na kratko. V glavnem, da je najvišji Bitje eno; da je imelo več imen, kar prica, da so ga smatrali za lastnika in gospodarja vsega stvarstva; da je duhovno bitje, ki ga ni mogoče naslikati, ni vidljivo, da si ima včasih sijoč, goreč lik; da je prebivališče tega bitja — nebo; da je večno, brez začetka in konca; da je povsod pričujoče (neki rodovi, ne vsi!); da je vsevedno; vsemogočno; neizmerno dobrotljivo in neizmerno močno, zato molitve, žrtve...; da je popolnoma sveto; da je temelj in čuvar moralnega reda; da določa večno usodo; da vzdržuje moralni red; da hoče spoštovanje, ki naj se izraža v molitvi, z žrtvijo ali eeremonijalnimi kultovi. Veliko govori o. Schmidt o načinu teh molitev in žrtve, ki so bile prvotno primicalnega značaja, ter o ceremonijah, ki so bile vrhunec tega. Na podlagi tega vsebinskega razbora pride pisatelj do trditve: »Ugotovili smo, da je obstajala v najstarejšem času, do katerega moremo priti v zgodovini človeškega rodu, živa vera, ki je vplivala na vsega človeka in na katero je reagiral ves človek z vsemi svojimi močmi in sposob-

nostjo svoje duše: z razumom (spoznanje), z voljo (nравnost) in čustvom (kult).

Odgovor na vprašanje: »Kaj je izvor najstarejše skupne vere?« skuša dobiti na podlagi iz virov o tem v raznih kulturah, iz posebnega značaja njih vsebine ter iz kavznega in finalnega mišljenja te vere. Vsi viri, kolikor jih govori o tem, pričajo, da imajo vero in neposrednega učenja Boga samega. V dokaz tega navaja vse viro po posameznih kulturah (pigmejska, indijanska, algonkin itd.). Iz teh virov sledi, da ni niti ene prakture, ki bi si vero pripisovala sebi, temveč da je jo sprejela od drugod, končno od Boga. Iz vsebine teh religij izhaja, da nauk o afektivni dobroti tega Bitja in njegovi navedni pravčnosti ne moreta biti plod človeške misli. Začetek stvarstva in konec so gledali v Boga (kavzalni in finalni dokaz): Bog dobro plačuje in hudo kaznuje.

Vse to je dokaz, da si človek vere ni izmislil, temveč da jo ima od Boga.

Ne dolgo po začetku stvarjenja je moralo človeka nekaj silnega doleteti, kar mu je postalo najbolj notranji doživet, ki je izpolnilo in pretreslo vse njegovo bitje, ter dalo njegovi veri polno zaokroženost, enoto. To »nekaj« ni moglo biti samo notranje doživetje v človeku, temveč neka silna oseba. Ta pa je morala biti samo Najvišje Bitje, Stvarnik neba in zemlje in človeka. Ta prvi človek je prebival skupaj s svojim Bogom, ki mu je razodel vso svojo dobroto. To je preprečil šele prvi greh. Spomin pa je ostal, ter ustvaril nov mit o Bogu.

Tako je p. Schmidt v izrazito znanstveni knjigi, z najvišjimi metodami ter z ogromnim materialom podal nov versko-zgodovinski dekaj o Božjem bivanju ter dokazal, da vera ni delo človeka, ki bi si jo izmislil šele v svojem razvoju, temveč delo Boga, ki jo je dal že prvemu človeku.

DRUŽINA

Zakon v državi češnjevega cveta

Japonski mislec Nakamura je v japonskem tisknem letu »Fudzin Club« zapisal pomembne besede, da za zakon ni poglavitnega pomena čustveno nagajenje, marveč je važna resničnost življenja, družine, dela, moza, blaginja države. Nakamura pravi: »Večja, važnejša ko navadna ljubezen mladega moža do mlade ženske, ko se poročita, je družinska vez, je prijateljstvo. Ljubezen celo v takih primerih, ko je zakonski drug pripravljen celo umreti iz ljubezni do svoje zakonske družine (in obratno), povprečno ne traja delj ko največ šest do sedem let. Vse, kar nato sledi, je — ali prisiljeno ali pa suhoparna navada. Bodi ljubezen spočetka še tako velika, tudi globoka ljubezen se ohladi, opeša — kakor sleherno čustvovanje sploh. V smislu države, za blagor države pa je, da bivajo v njej trajne zakonke zvezice. Zato morajo imeti temeljni zakonov trajnejšo podlogo, kakor je le zunanja ljubezen. Res je ljubezen velika sila, ki vodi svetove, a še drugo, večjo silo imamo — in to je: življenje, ki se mu moramo pokoravati! — Ljubezen je mavrica, ki spaja poredne spole; — čim sta spoja združena, izgine vpliv mavrice. Mavrica ni več in ostane le še gola, trezna resničnost in zahtevnost življenja. Kdor pa misli, da je zakon ena sama velika ljubezen, kogar zavede lepota mavrice v kako veliko upanje, ta bo brez dvoma razočaran. Zatorej naj nobena žena ne misli, da je ljubezen tudi že zakon.« — Tako Japonec

Nakamura. Zanimivo je vedeti, da sodi mnogo Japoncev o evropskih narodih, da so pač tehniško naprednejši, da pa na noben način niso kulturno višji ko Azijci...

V ženskem japonskem listu »Šufono-Tomo« izražajo največ plemiške japonske ženske svoje misli. V tem listu je strog, leden, spartansko-disciplinski duh prejšnjih časov. Gospa Okada, hči admirala Toge, piše zoper moderno pojmovanje osebnih prostosti japonskega ženstva. Svoje bralke spominja na preprosti nasvet, ki ga ji je dal njen oče, ko se je omožila. Rekel ji je: »Zdaj je hiša tvoježa moža tudi tvoja hiša. Vidi, naj se ti pripeti karkoli, nikoli več se ne povrni v to, mojo hišo! Tvoja hiša, tvoj dom, tvoja družina: to bodi tvoj ponos!«

Toda moderna Japanka ne mara ničesar več slišati o tem. In že so tu posledice: ločitve zakonov! Tudi na Japonskem, kjer časih sploh niso poznali tega strupa, kot pri nas ne, je dan na dan več ločitve zakonov. Vsa skladnost je razrušena. Nekdanji socialni pomen zakona in družine se je umaknil plehkuemu pojmovanju zakona, kakršnega smo dobili iz barbarske Amerike in ki se je kot kuga razširilo po vsem svetu. Prave orgije slavi to grdo posnemanje — tako celo na Japonskem — in povsod. Če je to prav, nam bodo nekoč povedali otroci iz takih zakonov, ki bodo neizprosno obsodili svoje starše in sodišča in terjali odškodnino za izgubo svojih domov.

Ce in če...

Ce se ti usudi blazinica za štampljke, kani nanjo nekaj kapljic glicerina, ki ga s papirjem urno razmaži po blazinici. Tako se toliko usušene barve razmehča, da se štampljka spet lahko porbarva. Tako barvo si utegneš sama pripraviti: Kako stekleničko do polovice napolniš z glicerinom in doliješ toliko barvila (vijoličastega, zelenega, modrega, črnega), da dobiš debelo tekočo raztopino. Da se barva bolje ohrani, dolij nekaj kapljic jesiha in steklenico nekoliko ogrej. Dobljeno barvo natoči le v aredo blazinice, da se ne zmoči rob škatlice.

Ce preproga preveč drči po tleh in se spodmika in da ti je ni treba zunaj popravljati, vzemi 4 po 15 cm dolge trikotnike iz linoleja. Z nožem naredi ob straneh luknjice v te trikotnike in položi na vogalih pod preprogo tako, da jih od zgornj ni videti. Skoz luknjice vbadaj šivanko in prišij trikotnike na preprogo.

MODNE NOVOSTI

Te so na kratko takele:

Pozamenti in vrvice ostanejo v modi in z njimi se zmeraj krasimo jopice in bluze in krila. Gumbi so vsakovrstni. Uporabljamo štirivoglate, podolgovate, ovalaste, trikotne, koničaste, okrogle in ploščate gumbce. Gumbi so iz različnih snovi: so leseni, usnjati, stekleni, koščeni, lončeni in emajlirani. Prišijemo jih ali v eni vrsti, ali v dveh vrstah, ali počez od rame do srede pasu; ali pa en sam velikanski gumb krasj vso obleko. Imamo tudi pisane, blesteče se vezene, ki se prišije na obleko v obliki šopkov, ali v dveh vrstah ali vi-

sijo na pasu. Tak okras je prišit tudi na ozkih, stojajočih ovratnikih ali v zapetju rokava. Preprosta, zlasti zametasta obleka je s tako lesketajočo se vezeno najlepše okrašena. — O rokavih pravijo, da so moderne najrazličnejše vrste, o čemer smo že pisali, da so na blazah tudi kratki, a sicer: ozki in dolgi; zgornji široko izbuhnjeni, spodaj zoženi; ali zgornji ozki, spodaj razširjeni, v zapetju ozki; ali spodaj široki in razporjeni. — Najmodernejše so pa še zmeraj črne obleke, ki jih ima mnogo žensk tudi najraje. Črna obleka zahteva bel okras, bel naprtnik ali vložek, ovratnik itd. — O slamečkah pa slišimo, da bodo močno okrašeni s cveticami. Pomladanska pokrivala imajo šopke vijolic raznih barv. Vsa pomladanska in poletna pokrivala pa bodo izredno lahka in pisana. Štar okusa pa je, da si ženska izbere tisto obliko in barvo, ki se tako prilagaja obrazu in postavi, da pokrivalo samo po sebi ni niti vidno, marveč je samo del celotnega skupnega videza.

Blago za zavese po 4- Din

dobite v

Trpinovem bazarju, Maribor, Vetrinjska ulica št. 15

Koliko časa kuhaš?

Koliko časa kuhaš kako je je prav pereče vprašanje — posebno za začetnice. Tole bi približno držalo:

Pol kg olupljenega krompirja kuhaš 15 minut; pol kg v oblikih krompirja kuhaš 20 minut; pol kg graha kuhaš 3 do 4 ure; pol kg fižola kuhaš 2 do 3 ure; pol kg riža kuhaš tri četrti do 1 uro; pol kg zelenjave kuhaš pol do 1 uro; 1 kokoš, ki jo nato spečeš, kuhaš 40 minut; pol race pečeš 20 minut; 1 mlado gos pečeš 80 do 90 minut; 1 mastno gos pečeš 30 minut; 1 kokoš pečeš 30 minut; pol kg govejih zrezkov na hudem ognju naglo opečeš 10 minut; pol kg sasekljanega mesa 15 minut; pol kg pečenke pečeš 20 minut; 1 golobčka pečeš 35 minut; 1 kg teletine pečeš 15 minut; pol kg »rostbifa« pečeš na hudem ognju 10 minut; pol kg svinjske pečenke na milem ognju pečeš 20 minut; 1 kunca pečeš na milem ognju 60 do 80 minut; 1 zajca pečeš na hudem ognju 40 do 60 minut; pol kg guljaža delaš na milem ognju 60 minut; 1 kg cmokov iz mesa pražiš 10 minut; 1 zrezek pražiš na hudem ognju 10 minut; a če imaš večje množine, podaljšaj temu primerno kuho ali peko za več minut. Zavisli seveda veliko od kakovosti mesa in peči in podobnega. Če je vročina mila, ostane bel papir ki ga daš v pečico, še bel; če je vročina srednja, papir zarumeni; če je pečica razbeljena, pa zarjavi in kar razpade. Če se papir kar precej spremeni v pepel, je pečica preveč vroča za kakršnokoli peko.

Kako pripraviš ribe?

Ce le moreš, kupi žive ribe in jih pokončaj šele tik pred uporabo za kuho. — Ribe imajo boljši okus, če jih pokončaš tako, da jim na tilniku prerežeš hrbtenico. — Če kupuješ nežive ribe, pazi, da so trde in ne mlahave, ko jih vzameš v roko. Oči morajo biti jasne in skrgje rdeče. — Iztrebljena riba ne sme obležati v vodi, sicer izgubi hranilne vrednosti. — Najprej daj ribo na ruto in jo obriši; nato jo daj za 5 do 6 sekund v vročo, skoraj vrelo vodo, potem gredo luskinne urno proč, že v 1 do 2 minutah. — Če kuhaš večje ribe, zareži v vsako stran tri vbode, 1 cm globoko. Prijetaviš jih v mrzli vodi, ki vprav pokriva ribo. Nato naj voda hitro zavre, nakar posodo odstavi in le napol pokrij. Če kuhaš ribe na hudem ognju v pokriti posodi, se razpočijo. — Majhne ribe ali kose rib daj v vrelo, soljeno vodo. Ko enkrat od dvakrat voda prevre, odstavi posodo in pusti ribe brez pokrova do 2 minuti v vodi. — RIBE iz stojajočih vod imajo poseben okus po trohnobi; ko se kuhajo, dodaj kosček skorjice ali začrčega oglja, pa duh po trohnobi izgine. — Če ribe pečeš, pražiš, je najbolje, da vzameš olje. Pred praženjem umito in osoljeno ribo najprej obriši, da se osuši, nato pa povaljaj v moki, jajcu in drobtinah. — Če se celoma pečeš majhne ribe, jih prej zavij v papir od presnega masla, nato jih peči kot navadno. — Majhne in velike ribe pa moraš pred peko zmeraj razparati z dvema (ali tremi) klinčkoma, ki se ujemata z velikostjo ribe.

Krompir v kleti

Dosti gospodinj si je že jeseni priskrbelo krompir za zimo, a mogoče niso zadostno poskrbele zanj. Če pa pustimo krompir kar tako v kleti, se to spomladi maščuje, ker se okus krompirja pokvari. Predvsem mora biti krompir v zračnem prostoru, ker izloča krompir vodo, ko je spravljen. Sodi, kadi in visoki, močni zaboji so zato neuporabni za krompir. Zaboji morajo biti zračni, iz lat zbiti. Če nimáš takih zabojev, daj krompir na lesene kladke ali na kamne. V kleti, kjer imaš krompir, mora biti le 6 do 8 stopinj toplote, če je le 1—2 stopinji gorkote, postane krompir sladak. — Spomladi moraš krompir najmanj vsak mesec prebrati, sicer segnijo in je vsa zaloga zanič.

Posodje očistiš...

Črno železno posodje očistiš.

Železo kaj rado zarjavi, zato moramo imeti take posode (lonce, pleh) zmeraj suhe in malo mastne. Če to posodje umiješ, ga deni na ognjišče, dokler se popolnoma ne posuši in ga shrani v suhem prostoru. — Če železna posoda zarjaci, je zdrgni s petrolejem in poplakni v vodi s sodo. Take posode, ki so zmeraj le za mast, je najbolje čistiti samo s papirjem in s soljo.

Aluminij čistiš...

Aluminijastih posod imamo zmeraj več. Te posode se kaj lepo svetijo, če jih pravilno čistimo. Ne smemo jih umiti s sodo vodo. Če želiš, da se svetijo ko nove, stori tako: Vzemi nežno volno iz jekla, vodo in milo in posode operi. Drgni zmeraj na eno stran, da ne bo zarez. Nato jih poplakni, dobro osuši in usveti s suho kredo.

Nikel, medenino, baker — čistimo s kislinami. To so jesihi, ostanki piva, kisle mleko. Nato posode poplakni, dobro osuši. V takih posodah ne smeš nikoli shraniti jedil.

NAŠ DELAVEC

Kapitalizem razjeda

človeško družbo

Človek je že od nekdaj posedoval kapital, toda ta kapital je bil skozi, do predzadnje dobe, povišen in veren sluga človeka-delavca, bil je njegovo sredstvo. Človek, ustvarjen po božji podobi, je bil gospodar vseh stvari na zemlji, vse mu je služilo, a on sam je služil Bogu.

Moderni kapitalistični način gospodarjenja se je začel z iznajdbo parnega stroja, to je bilo v času, ko je moderni človek odpadel od krščanstva, ko je zapustil Boga. Ta čas imenujemo dobo liberalizma, dobo modernega gledanja na življenje in svet. Liberalizem je proglasil človeka za popolnoma svobodnega vseh vezi. S tem je postal človek samemu sebi namen. To me pravi: njemu se ni treba ozirati na bližnjega, ne na splošno dobro družbe in tudi ne na Boga. Za njega ne obstoji noben višji zakon. Sebičnost je njegova vera. Vsak ima pred svojimi očmi le sebe in svoje interese. Dobička želja sebičnost potiska v kot idejo pravičnosti. Vsak se raje sam zase skozi življenje, kakor ve in zna. Čim več jih odrine, tem bolje zanj. Ne meni se, da jih morda veliko število pomendra in pohodi na svojem potu, da mu je le čista široka odprta. V gospodarskem tekmovalstvu (konkurenci) skuša vsak sam zase zmagovati in vsaka zmagaja je združena s smrtjo mnogostevilnih gospodarskih življenj. To gospodarsko tekmovalstvo je toliko škodljivejša, čim bolj tekmuje prav za prav le sam denar. V tem tekmovalstvu ni nobenih novih vrednot. Če kdo s svojo premetenostjo en dan zasluži tudi en milijon dinarjev, ni zavoljo tega niti za par več vrednosti na svetu; s tem se ni splošno premoženje pomnožilo niti za hlebec kruha, pač pa je 10, 100 ali še več družin izgubilo svoje, s trdom privarčevanostjo imetje. Iz gospodarske konkurence — trobijo liberalci — bo nastal napredek, ker bodo naravni zakoni vsa nesoglasja spravili sami od sebe v sklad in ravnotežje. Zato gospodarski liberalizem zahteva, da se nobeden ne vmešava v njegovo področje: ne država, ne Cerkev, ne delavske organizacije.

Kakor vidimo v gornjih načelih, je bil moderni kapitalizem že v začetku prežet z istim duhom, ki ni bil sposoben, da prinese kaj dobrega.

Delavci in nameščenci!

Ljubljansko okrožje Zveze lantovskih odsekov je organiziralo duhovne vaje za dne 12., 13. in 14. t. m. (četrtak, petek, sobota), katere bo vodil prevziveni g. knezof dr. Gregorij Rožman, in sicer v cerkvi sv. Cirila in Metoda (pri sv. Kristofu) vsakokrat ob 8 zvečer. Sklep duhovnih vaj bo v nedeljo 15. t. m. ob 8 zjutraj. — Za kolesarje bo pripravljena shramba koles na dvorišču župnišča.

Vabimo vse delavce in nameščence v Ljubljani, da se, kakor lani, tudi letos pridružijo ljubljanskim lantom ter se polnoštevilno udeležijo teh duhovnih vaj.

Zveza združenih delavcev in Društvo združenih zasebnih in trgovskih nameščencev Slovenije.

Združitev krščanskih strokovničarjev v Spaniji

Po socialistični revoluciji v mesecu oktobru 1935 so vse španske, več ali manj, krščansko-nazorne strokovne organizacije, začutile potrebo po medsebojnem zblizanju in boju proti socializmu. Stvorile so ljudsko delovno fronto, kateri se je priključilo pet dotlej samostojnih strokovnih zvez. Na prvem skupnem kongresu je bilo 1058 strokovnih društev z 276.389 člani. Na kongresu je bila ustanovljena nova centrala Confederacion Espanola de Sindicatos Obreros. Organizacija je osnovana na avtonomistični podlagi.

Nova španska centrala krščanskih strokovničarjev zahteva odpravo sedanjega nepravilnega sistema nepravilne razdelitve dobrin. Nov red naj služi blagru splošnosti. Delo je uravnavna dolžnost. Kdor dela, ima pravico do pravične mezd. Zasebne lastnine ne more odpraviti noben človeški zakon. Njena uporaba pa se mora uravnati in prilagoditi splošni blaginji. Družina je celica človeške družbe. Vsi delovni ljudje imajo pravico do strokovne organizacije. Centrala zahteva prisilne korporacije stanov in svobodne strokovne organizacije. Centrala in njene organe ne smemo nepopolniti. Neodvisne so od katerekoli stranke ter režima. Gibanje je za poklicno-stanovsko družbo. Priporočila stavko in bojkot kot sredstva za varstvo skupnih potreb, odklanja pa sabotažo. Poleg poklicnih, naj se ustanovijo tudi gospodarske korporacije, ki naj uveljavijo, da bo lastnina prevzela tudi socialno funkcijo.

Prvi kongres je priporočil ustanovitev državne instituta za socialno-gospodarsko delo. Dalje je naglasil, da prevzema socialne smernice papeških okrožnic, da pa se strokovne organizacije ne bodo pečale z versko vzgojo, ker prepustjajo to nalogo prizadetim verskim organizacijam.

Iz Jugoslavije

Širite in naročite kat. delavski tisk — »Del. fronto«, »Bodočnost« itd. Delavci in nameščenci je brez vsakega časopisa, kakor vojak brez puške! Delavci banovinske tkalnice preproč v Sarajevu so na posebnem shodu zahtevali, da se jim odobri plačani letni dopust, kakršnega so deležni delavci iz sarajevske tobačne tovarne.

Število brezposelnih delavcev v Vukovaru raste iz dneva v dan. V decembru 1935 je bilo brezposelnih 328 delavcev, v januarju letos 400, v februarju pa že 650 oseb.

Jeseniška železarska tovarna (KID) je po štiriletnih zahtevah tamkajšnjega delavstva natisnila »Delovni red« in izročila knjižico vsakemu delavcu. Predlogov delavstva vodstvo podjetja pri sestavi delovnega reda ni upoštevalo.

Tovarna Portland cementa d. d. v Mojstranah na Gorenjskem je že delj časa v likvidaciji. Sedaj likvidatorji javljajo, da je izredni občni zbor družbe sklenil ostanek premoženja razdeliti delničarjem. Vsak delničar bo dobil za 1 delnico 7,70 Din v gotovini. Družba je bila ustanovljena leta 1896 z glavnico 1.800.000 kron. Zadnja delniška glavnica je znašala 3.000.000 Din. Družba se je nahajala v koncernu Jadranske banke.

Razkroj španskih socialistov. Španska socialistična stranka bo imela kmalu svoj kongres. Pričakujejo razkol stranke. Strankina levica ostro napada Besteira, vodjo strankine desnice, češ, da je izrazil nespoštni radikalni reform.

Francija in inozemski delavci

Ker tudi v Franciji brezposelnost čedalje bolj narašča, je francoska država v zadnjih dveh letih zaposlilev inozemcev skoraj onemogočila. Število inozemskih delavcev, ki jih je Francija vedno potrebovala, posebno po vojni, se sedaj približuje številu iz leta 1922. Delo ministrstva socialne politike v Franciji je usmerjeno v tem pravcu, da se polagoma odpusti vse one inozemske delavce, ki še niso 10 let v Franciji.

Število inozemskih delavcev, ki imajo delo in dovoljenje za bivanje, je znašalo:

Leta 1911	529.000
Leta 1919	490.000
Leta 1922	730.000
Leta 1924	1.034.000
Leta 1926	1.177.000
Leta 1928	1.285.000
Leta 1930	1.012.000
Leta 1932	910.000
Leta 1934	800.000

za leto 1935 še ni končnih podatkov. Število sezonskih delavcev, ki prihajajo iz inozemstva je v Franciji neznamno. Dobro organizirane delavske strokovne organizacije delo države podpirajo, da bi se vzela inozemskim delavcem pravica zaposlitve.

Delavci, kaj naj beremo? Kdor se hoče sam izobraziti v načelih in smernicah, bo sam poiskal vire in se ne bo zadovoljil s časopisno izobrazbo. Če hočete vedeti, kaj je vsebina socialnih okrožnic papežev, berite sami okrožnice, da boste dojemali resnico nepotvorjeno. Okrožnico »Rerum novarum« s komentarjem dr. Tominca je izdala Delavska založba v Ljubljani. »Quadragesimo anno« je dopolnilo Leonovo okrožnico in smo jo vsi katoliški željno pričakovali od najvišjega mesta. To okrožnico Pija XI. pa dobiti s komentarjem dr. Ušeničnika pri Leonovi družbi, Ljubljana, Miklošičeva cesta 5, proti malenkostni vsoti 4 Din. Naročite jo in berite. Kdor hoče spoznati zmote marksizma, slabe strani današnje družbe in način, kako naj se uredi družba, da bo srečna, si bo pa nabavil z večjo žrtvijo knjigo dr. A. Gosarja »Za nov družabni red«; prvi del je že izšel, drugi pa izhaja v snopičih pri Mohorjevi družbi v Celju.

Lastniki premoženjnikov v Škotski (Anglija) so povišali plače rudarjem za 9 penc.

HERSAN CAJ ZDRAVJE

s pomočjo zdravilnih svojstev raznih zelišč se dobi, ako se uživa

„HERSAN CAJ“

mešanica posebnih zdr. vilnih zelišč po sestavi zdravnika R. W. Pearsona, šef-zdravnika v Bengali (Angleška Indija).

Po večletnih izkušnjah je neovrgljivo dokazana velika vrednost

„HERSAN CAJA“

in to z nedvomnim uspehom pri bolenjih zaradi pomanjkanja žil, pritiska krvi, pri ženskih boleznih, pri menstruaciji (menjanju mesečnega perila), migreni, revmatizmu, obolenju obisti, jeter, motnjah v želodcu, zastrupljenju, zapeki, protini (gibtu), črvesnih boleznih, hemoroidih, zgagi in pri črternem obolenju.

„Hersan Caj“ se dobiva v vseh lekarnah. Poučno knjižico in vzorec Vam pošlje zastonj:

„RADIO SAN“, Zagreb, Dukljanova 1

Reg. S. št. 14001 z dne 6. VI. 1934

Litija

Gospodinski tečaj in razstava. Da naša dekleta res žele poštene in koristne nadaljnje izobrazbe, nam najlepše dokazuje 3-mesečni kmetiško - gospodinski tečaj, ki se je začel v Litiji 1. decembra t. l. in se je zaključil pretekli dne. — V teku 10 let smo imeli v Litiji kar tri gospodinske tečaje. Prvega 1. 1925 in letošnjega je vodila gospa učiteljica Odlasek Minka iz Kamnika, ki je lahko ponosna na svoje delo. Kot verna učenka velikega Kreka je že pred 22 leti začela s prirejanjem takih tečajev, ki so za izobrazbo naše podeželske ženske mladine odločilne važnosti. In njen letošnji tečaj je že 66. Hvaležni smo g. voditeljici in njeni pomočnici gđc. Koprivčevi Francki za njen trud, in naša mlajša dekleta že težko čakajo, da se v par letih zopet otvori v Litiji tečaj, ki naj bi ga vodila zdrava in čila naša jubilatka! Tečaj je priredila kralj. banska uprava na prošnjo tukajšnje sadjarske podružnice. K stroškom je prispevala kralj. banska uprava in sreski kmetijski odbor. Litijski krajevni šolski odbor pa je dal brezplačno na praznopolgo prav primerno šolsko kuhinjo, predavalnico in druge pritlikline ter električno razsvetljavo. — S predavanji so pomagali gg. dr. Ukmar Polde, kmet. referent Sušteršič Franc in tajnik sadjarske podružnice Rostohar Drago. — Ob zaključku razstave so priredile gojenke v narodni šoli razstavo kuharskih izdelkov, obleke, perila in še mnogo drugih praktičnih gospodinskih izdelkov. Razstava je prav lepo uspela in žela obilo pohvale od strani številnih obiskovalcev.

Osebnost. Na litijško osnovno šolo je bil predstavljen preganjan in kraja v kraj od prejšnjega JNS režima, s Svete gore šolski upravitelj g. Lojze Šlibar. Značajnemu učitelju, ki si je pridobil pri ljudstvu na Sveti gori vseposplošno zaupanje, želimo v Litiji uspeha polno delovanje ter vse zadovoljstvo.

Popravljen krivica. Prejšnji JNS režim je brez povišanja nabiralno pošto ugledni trgovki na Poljsniku g. Mariji Humerjevi ter jo dal svojemu vnetemu strankarskemu pristahu g. Feletu. Te dni pa je z rešenjem poštnega direktorja v Ljubljani bila ta krivica popravljena ter je gospa Marija Humer dobila nazaj nabiralno pošto. Posebno so zadovoljni s tem občani poljske občine.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Danes v nedeljo, dne 8. marca, prične oddajati svoj program nova jugoslovanska radijska postaja Belgrad II. kakor se uradno imenuje. Oddajala bo na kratkih valovih vsak dan približno od 9.45 do 22 s. predstavi. Njen glavni namen je propagandna naše kulture in informacija tujine o razmerah v naši državi. Predavanja bodo v vseh glavnih evropskih jezikih. Njena valovna dolžina znaša 49,2 metra, energija pa dosega skupno 0,25 kilovata.

Dne 16. februarja je oddala elipsna radijska postaja W. A. E. z oddajo jugoslovanskega programa. Za jugoslovansko emisijo je določen čas med 1 in 2 popoldne ob nedeljah.

Nedelja, 8. marca, 8. Zenska tolovadba (vodi gosp. prof. Marjan Dobovšek). — 8.15 Moška tolovadba (vodi gosp. prof. Marjan Dobovšek). — 8.30 Napoved časa, poročila, objava sporeda. — 8.45 Wagnerjeva dela (Mihajlovič). — 9.45 Versko predavanje (g. dr. M. Opekarič). — 10. Prensos orkestralna glasba (g. dr. M. Opekarič). — 11. Prensos II. mladinskega koncerta (Glasbeni Mitostev v Ljubljani (dr. Filharmonični). voditeljica gđc. Zupce in gosp. Gostič, pri klavirju gosp. prof. Marjan Lipovšek. — 12.30 Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 12.45 Kar imamo, to vam damo (plošče po željah) (oddaja do 14). — 16. Kmetijska ura: Delo v vinogradu (gosp. ing. A. Flego). — 16.30 Koncert godbe 44. p. p. Triglavskega. Dirigent gosp. Z. Zivanovič. — 17. Gospodinska ura: Snaga v družini (gospa Hočvar-Hočevar). — 17.15 Nastavljeno koncerta godbe 46. p. p. Triglavskega. — 17.40 Razvoj slovenske drame: X. ura. I. Evrope preizkušnje. II. A. Medved: Kraljica. — Tragedija v petih delih. — 19.30 Nacionalna ura: O mestu Somboru (gosp. arhimandrit Ilić iz Beograda). — 20. Iz neobjavljenih del: Pesmi Mirka Polca, poje gosp. Jože Gostič, član Nar. gled. — 20.50 Plesna glasba — klavirske točke (plošče) — spremlja gosp. prof. M. Lipovšek. — 21. Radijski orkester. — 22. Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 22.15 Radijski jazz. — Konec ob 23.

Drugi programi:

Nedelja, 8. marca: Belgrad: 19.50 Radijski orkester. — 21. Prensos koncerta pevskih društev iz Sombora. — 22. Prensos iz kavarna. — Zagreb: 20.15 Schnitzlerjeva. — Literatura: 21. Vesel večer. — 22.15 Plesna glasba. — Dunaj: 17.45 Melodija mesta. — 20.15 Plesna glasba. — Budimpešta: 20. Igra. — 22. Ciganska glasba. — 23. Plesna glasba. — Tri-Milan: 20. Mascagnijeva opereta. — Dno. — Rim-Bari: 17. Simfonični koncert. — 20.35 Vojška godba. — 22. Zborovsko petje. — 22.40 Plesna glasba. — Praga: 17.30 Filharmonični koncert iz Karlovih Varov. — 19.05 Vojška godba. — 19.55 Slavlno češki pevci na ploščah. — 20.50 Svedska glasba. — 22.35 Plesna glasba. — Varsova: 20. Klavirski in orkestralni koncert. — 21. Veseli plesni iz Lvova. — 22. Orkestralna glasba. — 22.40 Laška glasba. — Berlin-Monahovo: 21. Schumannove in Brahmove skladbe. — Kongsberg: 20. Orkestralna glasba. — Hamburg: 21.30 Beethovenov koncert. — Pratslava-Lipsko-Stuttgart: 21. Mojsovski koncert: Hane Bullerian in Kurt Thomas dirigirata lastna dela. — Köln: 20.30 Koncert v spomin junakov. — Frankfurt: 20. Spominski večer na čast junakom svetovne vojne. — Bernmünster: 19.30 Cerkvena šola: Srebrna poroka. — 21.10 Ivertura k Saint-Saensovi „Andromaki“. — 21.30 Klavir. — 21.40 Orkestralna glasba. — 21.55 Brahmov koncert.

Poizvedovanja

Zlat uhan sem našla v petek 28. februarja. Grab. Hovlićeva 6. Dotični, ki je na venčku Slna, abit. točaja vzal dežnik, se počiva, da ga vrne v tajništvo trgovske akademije, kjer dobi svojega.

Naznanila

Ljubljana

1. Sestanek Jugoslov. kirurškega društva, sekcija Ljubljana, v predavalnici ženske bolnišnice v Ljubljani v torek 10. t. m. ob 18. Spored: šof dr. Lavrič, prim. dr. Guselj, dr. Peršič, dr. Zumer: Demonsiracije slučajev.

1. Slovensko katoliško izobraževalno društvo v Rajhenburgu uprizaro danes pop. ob 3 na odru Slomškovega doma zanimivo ljudsko igro s petjem in troh dejavnih »Črna žena«. Prijatelji lepih iger in bližnje in daljnje okolice vabljani!

1. Danes ob 11 dop. se začne v Filharmonični dvorani II. mladinski koncert pod naslovom Arijia. Iz najrazličnejših oper pojeta arije in dvospeve člana slovenske opere gđc. Zvonimir Zupceva in tenorist Jože Gostič. Na klavirju jo spremlja pianist prof. Marjan Lipovšek. Nvselno besedo govori skladatelj Adamič. Sporedi se daje po 3 Din od 10 dalje v veči Filharmoničnega poslopja. Sporedi je obenem vsotnoga.

1. Kat. prose. društvo v Sp. Šiški priredi v ponedeljek ob 8 zvečer skoptično predavanje v samost. dvorani. Predava g. Vinko Zor o potovanju akoci Nemčije v Svico.

1. Redna letna skupščina zvezne strelske družine v Ljubljani bo v torek, dne 10. marca 1936 ob 18 v družinskem lokalu, Selenburgova ulica 3/1. (Narodna Odbrana) z običajnim dnovnim redom.

1. Ljudska univerza v Ljubljani. V ponedeljek, 9. t. m., bo predaval ob stoločnici Stritarjevega rojstva o pomenu tega moza za našo literaturo in kulturo prof. dr. Anton Slodnjak. Predavanje, ki se bo vršilo Delavski zbornici na Miklošičevi cesti, se prične ob 20.

1. Kaj pove sodna dvorana našim materam in vzgojiteljicam, je naslov predavanja, ki ga priredi v ponedeljek, 9. t. m. ob 8 zvečer v društveni dvorani ženski odelj Sempeterske prosvete.

1. Opozorjamo na današnji slavnostni koncert, katerega priredi pevsko društvo Zvezda iz Most pri Ljubljani ob priliki svoje 15-letnice v Ljudskem domu v Mostah pod pokroviteljstvom Ljubljanskega župana dr. Juro Adlešiča. Sporedi obsega slovenske narodne pesmi Pevsko društvo Zvezda nastopi s svojim mešanim, ženskim in moškim zborom. Zbor vodi g. prof. Mirko Avenak. Predprodaja vstupnic ves dan v Ljudskem domu v Mostah.

1. Na XIX. prosvetnem večeru Salavjanske prosvete na Kodeljevem v četrtak ob 8 bo g. Jože Premrov z lepimi skoptičnimi slikami predaval o slovenskih romarih v Kelmorajnu.

1. Kino Kodeljevo. Danes ob 5. in 8. ter jutri ob 8. dvojni spored: Ciganova ljubezen — 2. Adelo Sandrock — 3. križem in mečem z Jožcem Mojca. Danes ob 3 S križem in mečem. Cene znižane.

1. Fantovski kroček na Kodeljevem bo imel jutri ob 8 sestanek.

1. Nočna služba imajo lekarnar: danes mr. Sušnik, Marjtin trg 5; Kurat, Gosposvetska cesta 10, in mr. Bohinec ded. Rimska cesta 31; jutri: mr. Leustek, Rastjeva c. 1; mr. Bahovec, Kongromi trg 12 in mr. Komotar, Vše.

Drugi kraji

Ježica. Kaj vse je doživel na svojem potovanju okrog Afrike prof. dr. I. Knific, o tem nam bo on sam predaval ob skoptičnih slikah danes po poldanski službi božji v našem prosvetnem domu. Velj najvrednejše vabljani.

Občni zbor planinske podružnice v Kočjem se vrši v nedeljo dne 15. marca 1936 ob 11 dopoldne v gostilniških prostorih g. Sešerka na Planini pri Sevnici. Vsi člani vabljani.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA:

Začetek ob 20.

Nedelja, 8. marca ob 15: Goljemanov. Izven. Cene od 10 Din navzdol. — Ob 20: Tuje dete. Izven. Cene od 20 Din navzdol.

OPERA:

Začetek ob 20.

Nedelja, ob 15: Manon. Izven. Cene od 20 Din navzdol. Ob 20: Mamele Nitouche. Gosposvetska. E. Družović. Izven. Cene od 20 Din navzdol.

Za spomladansko saditev

nudimo krasne konifere (egrote), drevesa za okras in drevorede, cvetlično grmovje (za okras), grmovje za ograje, gozdne sadike, plezalke, rože, sadno drevje itd. po znatno znižanih cenah. — Cenik na zahtevo brezplačno.

UPRAVA VELEPOSESTVA TIŠINA,
P. RANKOVCI (PREKMURJE)

Otvoritev gostilne!

Cenjeno občinstvo vljudno obveščam, da bom danes v nedeljo, dne 8. marca 1936 začela

z gostilniškim obrtom na Sv. Petra cesti št. 55

(preje gostilna Pua)

Točila bom le izborna vina in sveže pivo po zelo nizkih cenah. Na razpolago bodo vsak čas gorka in mrzla jedila. Sprejemam tudi abonente na dobro hrano.

Za mnogobrojni obisk se priporočam

Mačič Tomaž nova

bivša plačilna pri »Figovcu«

**IVAN
KRAVOS**

Maribor, Aleksandrova cesta 13

Janko Češnik

modna in manufakturna trgovina

Ljubljana - Lingarjeva ulica

Nudi letne modne novosti v volnenem kot svilnatem in perilnem blagu za ženske obleke, kostume, plašče. Priznana najboljši nakup kamgarna, ševioja, lodna za moške obleke in povrtnike. Oglejte si zalogo!

Raznovrstna

semena

umetna gnojila, kot: superfosfat, nitrofoskal, apneni dušik, razkrojeno kostno moko; dalje prvovrstno banatsko moko, koruze in strobe dobite najceneje pri

„Ekonom“, Ljubljana, Kolodvorska 7

Preseli sem svojo

manufakturno trgovino

Iz Lisc v Celje, Gosposka ul. 23 (Pekarija Janič)

Na zalogi imam vse vrste krojaških potrebščin kakor tudi manufakturnega (sukna, kamgarna, blačevine, platna, oksforda, turmgja za srajce, damasta, garniture, obrisače, nogavice, robce itd.) blaga. Potrudil se bom vsakogar z najsolidnejšo postrežbo in nadvse konkurenčnimi cenami popolnoma zadovoljiti. Krojači: posebne engros cenel Za obisk prosim

MARTIN DOHARČ

Celje, Gosposka ulica 23

Semena

za polje: štajerska deteljica, lucerna, krmilna pesa (Mamuth) rdeča Eckendorfer, zboljšana rumena, krmilno korenje, travna semena za travnike in parke, vsinjska cikorkija itd. • Posebna semena zelenjave, povrtnine, cvetlic, največje kaljivosti, dobite sveže došla pri

J. Sirk nasledniku Josip Skaza
MARIBOR, Glavni trg 14 (rotovž)

Prekrasne kodrčke

dobite brez noč brez železa za onduliranje z vodo za las „ISOLDE“ in kodralkami „FEMINA“. Upeh: trajnost kodrov in neškodljivost za lasne! „ISOLDE“ Din 25.—, kodralke „FEMINA“, Din 5.—. Za rast las in proti prhljaju je nenadkrilje BALSAM Din 25.—. Specialitete SCHRÖDER-SCHENKE dobe se pri parfumeriji »OMNIA«, oddelek J/5, Zagreb, Gunduličeva ulica 8/L. Poština pri plačilu v naprej D. 14.—. Zahtevajte brezplačni ilustrirani cenik!

Angleško in češko sukno

ter raznovrstno modno in manufakturno blago za spomlad in poletje, kupite po ugodnih cenah pri

FRANJO MAJER, Maribor
Glavni trg 9

Prepričajte se pred nakupom!

Pozor! Zelo poceni napreda!

20—30 močnih samokolnic, malih ročnih vozčkov z lojterkami, plato voz ter vsake vrste kočij in vozov kakor tudi kolesa z gumijevimi ali železnimi obročki samo pri

POČIVALNIK MIHA, MARIBOR
Tržaška c. 8.

MORRIS

Serijska

Angleški izdelek

Motor: 4 eld — 918 cc/m (28 HP) — brzina 100 km na uro

PORABA BENCINA: 7 litrov na 100 km

Hidravlične zavore na vsa 4 kolesa,
4 peresa, 4 amortizerji

Jeklena karoserija, sigurnostna stekla, superbalon pnevmatika

Vsi modeli na zalogi

Cene od 38.000 Din naprej

Generalno zastopstvo:

VIKTOR BOHINEC, Ljubljana, Tyrševa 12
(dvorišče)

Inserirajte v „Slovenca“

Za 5 dinarjev dnevno

slišite cel svet: toda zares, kajti to novo remek delo

ORION 222

z najmodernejšimi Tungram Barium elektronkami sprejema na kratkih, srednjih in dolgih valovih

Da bo aparat vsakomur dosegljiv, smo odločili mesečni obrok

Din 150.—

ORION-RADIO

„RADIO“, reg. zadr. z o. z. v Ljubljani, Miklošičeva c. 7

Pohišstvo

Erman & Arhar
ŠT. VID
Stalna razstava

Velika zaloga. — Plačilo tudi s hranilnimi knjižicami.
Ogled tudi ob nedeljah. — Ugodni plačilni pogoji.

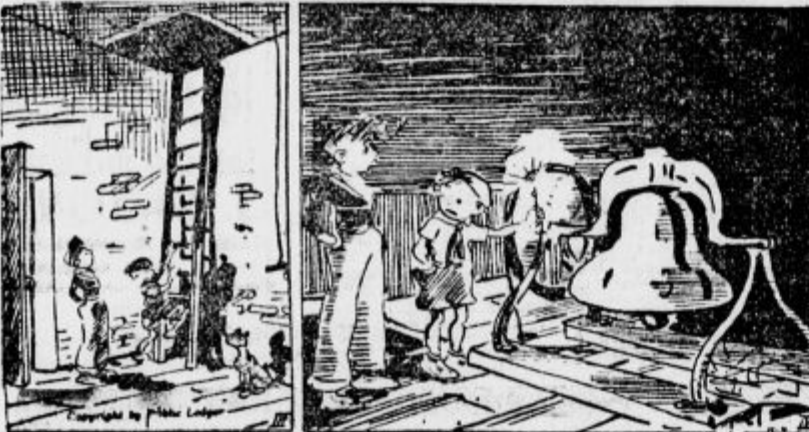
Tinček in Tonček kot detektiva

4.

Tinček se poslužil zvišjače

Tinček je vedel, da je Janezek mnogo močnejši od njega, zato je aklenil, da se bo masčeval nad njim z zvišjačo. Pospešil je korake in ga kmalu dohitel. »O, glej ga!« se je Janezek široko zasmel. »To si pa ti, Tinček. Kdaj si se pa vrnil domov?«
»Komaj nekaj ur je od tega,« je hlinjeno prijazno odgovoril Tinček. »Ali te kaj mika, da bi si ogledal moj in Tončekov zaklad, ki sva ga prinesla s seboj iz Afrike? Veš, kje sva ga skrila? V starem cerkvenem stolpu!«
»Dobro, pa pojdiva tja. Ampak veš, malo smešno se mi pa le zdi, da sta zaklad skrila tja.«
»Boljšega in varnejšega okrivališča nisva mogla najti,« je odgovoril Tinček.
»Ali si že ališal, da v onem stolpu straži?« ga je opozoril Janezek. Tinček je malomarno zamahnil z roko: »Ah, to so babje čenčel! Kdo neki bo stražil. Kvečjemu kakšne podgane.«

Med tem pogovorom sta prišla do stolpa in Tinček je začel brez odloga plezati po lestvi navzgor. Ko sta bila zgoraj, je Tinček Janezka postrani pogledal in mu resno dejal: »Nemara imaš prav. Spomnil sem se, da je pred leti v tem stolpu neki mož od gladi umrl, ker mu je padla lestev navzdol. Najbrž straži zdaj njegov duh.«
»Brrr!« se je Janezek stresel po vsem telesu in se plašno ozrl.

Gostilničarji,

Remec-Co, Duplica - Kamnik

ako hočete biti res zadovoljni — kupite trpežne, solidne in lepe stole

Glavnejše in kvalitativno najboljše brasiove in bukove

PARKETE

dobavlja in polaga tovarna REMEC - CO

DUPLICA PRI KAMNIKU
železniska in avtopostaja

Oglejte si naše zaloge v tovarni ali v pisarni
Ljubljana, Kersnikova ulica 7, poleg Šlamiča

ZA SPOMLADANSKO
ZDRAVLJENJE in ČIŠČENJE
PIJTE
PLANINKA
ČAJ
Mr. BAHOVEC
Orig. paket Din 20,- v lekarnah

ARBORIN (ZAKONITO ZASČITEN)
UNICI SADNE ŠKODLJIVCE!
CHEMOTECNA, Ljubljana, Mestni trg 10

KARITAS

V zadnjem času smo med drugimi izplačali cele zavarovane vsote tudi po smrti sledečih članov:

Cafuta Jožef, Gruškovje.
Dimnik Marija, Dravinjski vrh 20.
Jerič Anton, Maribor, Mlinska 3.
Lavrič Franciška, Ljubljana, Zaloš a 68.
Pečar Jože, Osrednek 6, p. Dele pri Litiji.
Frljeh Jože, Jesenice, Jadranska 2.
Florjancič Aleš, Ljubli, Maurerjeva 7.
Modic Franc, Martinhrh 11, (Logatec).
Markovšek Janez, Zg. Loke 14.
Majcen Ivana, Senčak 13.
Keršič Franc, Jesenice, Prešernova 5.
Stankovič Ivan, Blejska Dobrava 32.
Reschmann Julius, Maribor, Betnavska 18.

Brekan Marija, Gline 29, p. St. Janž na Dol.
Strajnar Ana, Ljubljana, Privoz 8.
Rems Apolonija, Nevle pri Kamniku 15.
Korošec Andrej, Vukovski dol 42.
Ocvirk Ivana, Vevče pri D. M. v Polju 18.
Globočnik Ivanka, Primskovo pri Kranju 46.
Klemenec Ana, Tržič, Na Blekah 5.
Kurnik Jakob, Ščavnica 13.
Sirše Apolonija, Ojstriški vrh.
Golob Blaž, Zupanenje pri Kamniku
(radi neugodne smrti dvojno izplačilo).
Bitenc Ivanka, Sostro.
Časl France, stolni kanonik, Maribor.

Jeler Franciška, Sv. Francšek—Radmirje 57.
Cafuta Anton, Gruškovje.
Pižmoht Marija, Trstenk (St. Rupert).
Pebarc Maks, Tržič, Ljubljanska 32.
Kne Franciška, Stržev pri Kranju 29.
Bogataj Janez, Koroška Bela 113.
Pregelj Katarina, Gradec pri Litiji.
Marinko Amalija, Ljubli, Opekarska 4.
Lukanc Marijana, Duple pri Trzinu.
Rajh Jula, Brengova 62, p. Sv. Anton v Slov. gor.
Jelen Franciška, Salek pri Velenju 2, t. d.

Vsa pojasnila in navodila dobite brezplačno pri:

KARITAS, Ljubljana, palača Vzajemne zavarovalnice
KARITAS, Maribor, Orožnova 8.

Grad Hubertus

Roman

»Kaj se je zgodilo?«
»Nič ne vem, kako je bilo mogoče,« je jecljala, »toda pomislite, privolila sem, da jo slika.«
»Tasilo se je zasmeljal. »Toda teta Gundil!«
Potrilo se je ozrla vanj. »Bil je tako srečen, tako navdušen.«
»To sta dva vzroka, ki ju danes opoldne še niste priznavali. In zdaj —«
»Zdaj morate vi preprečiti Moratel.«
»Jaz? Ze včeraj sem mu dovolil sam. Ne morem se zdaj izmikati. Zanesel sem se popolnoma na vas. No, tetica, lepa junakinja ste zares! Kje je vaš levji pogum, ki ste hoteli z njim braniti Kiti?«
»Ne vem!« je jecljala strto. »Toda zgoditi se ne sme pod nobenim pogojem! Prepovedite ji! Moratel! Ali čujete? Kako se smejala in se veselila! Sta že tam — ko pijana.«
»Tasilo se je zresnil. »Če je tako, bi bila vsaka beseda odvčel in prepozna, in prav jaz bi bil zadnji, ki bi imel pravico, da bi jima smel ukazovati.«
»Tega ne razumem.«
»Potrpajte še nekaj dni, in razumeli boste, kaj menim.«
Obupana ga je stresla za roko. »Toda če se v resnici zgodi, česar se bojim — in odkar sem ga danes spoznala, ne dvomim nič več o tem — se mora zaljubiti vanj! Mora! Kaj potem? In če že molčim o njem — tudi ubogi človek dere in drvi v svojo nesrečo — toda Kiti! Vaša sestra! Kaj potem?«
»Potem bo morala izbirati, in izbira bo za enega lahka, za drugega težka: Pogum in sreča, ali strahopetnost in gorje.« Krenil je proti trati, odkoder mu je Kiti prešerne volje zaludila nasoroti žnza.

Gundi Kleesberg je obstala ko okamenela.

Uro pozneje je stopal Tasilo s Forbeckom proti vasi; Kiti ju je spremljala do konca parka in se je vračala zdaj, tiho počel, v senci brestov nazaj proti gradu. Nekaj časa sta šla molče po cesti. Potem je spregovoril Tasilo: »Današnji dan je pomemben za naju oba. Vi ste gotovi svoje slike, ki naj da vašemu imenu peroti, in jaz sem vrget kocko, ki naj odloči o moji bodočnosti. Gotovo ste brali v listih, da poteče gospodični Herwegh pogodba s prvim septembrom. Ze pol leta se trudi vodstvo, naj bi gospodična pogodbo podaljšala, a ona je odlagala in odlagala. Zdaj so ji pa nastavili pištlo na prsi in tako je morala z barvo na dan, da namreč pogodbe ne misli več obnavljati. Jutri bodo prinesli to že vsi listi, in moje ljubo Monakovo bo spet lahko ugibalo.«

»Gospodična Herwegh bo dala odru slovo?« je vprašal Forbeck z glasom resničnega obžalovanja. »Sicer je naravno, toda resničnost bo z njo dosti zgubila.«

»Tem več bom pridobil jaz. Ana je resnična umetnica. Ako ne bi mogla živeti brez odra, bi ji bil dovolil tudi to, čeravno s težkim srecem. A žrtvovala se je zame z svobodne volje. Hvaležen ji bom zato vse žive dni. Prvega septembra je Ana prosta. Dan nato bo spet vezana. Namele Tasilo je postal. »Potem ne želim v življenju ničesar več.«
»Namehnili se je. »Samo naključje bi še nekaj prosil: Da bi očetu jutro tistega dne, ko nameravam govoriti z njim, prineslo pod puško deset ali dvanaest kozlov. To bi utegnilo očeta pripraviti v tako voljo, da bi bil zmožen odpustiti mi vse. Če bo lov slab, mi bo predla trda.« Mirno se je ozrl proti gorskim vrhovom, ki so se topili v rdečem žaru gasnečega sonca.

9. poglavje.

Blizu ob ieti uri, ko so vse strmine žarele v alepoči večerni svetlobi, se je vračal grof Egge truden s love v svojo »Vilo Trame«. Po tolikih

razburljivih dneh je torej vendar le prišel do vroče zaželenega strela. Toda silna živčna razdraženost ni prišla brez sledi za njegovo šestdesetletno telo. Vlekel je bolečo nogo za sabo, kakor bi imel svinčev v čevlju in pekoča buška na njegovem čelu je nabrekli, da klobuk ni več obstal na glavi.

Pred kočo je prislomil grof Egge puško in palico k steni in se spustil na klop.

Med borovci je zapel korak, in še preden se je France pojavil izmed grmovja, je že klical nasproti: »Čestitam, gospod grof!«

»Ne deri se tako, ti lole takle se je zasmeljal grof Egge. »Svinec ima pod rebri, toda obležal še vedno ni.«

»Kaj? Tega vam pa nič prav rad ne verjamem, gospod grof! Kadar sprožite vi, mora mrha obležati. Kozla bomo jutri zarana samo pobrali. In za to že smem čestitati. Toda kaj je bilo z onimi tremi strelji?«

»Na prvega kozla sem streljal v jez, ker sem mislil, da pravega od nikoder ne bo.«

»Aha, sem si takoj mislil!« France je stopil skozi plot; laze so mu lepeli na četu, in v tlekrečih se eragah mu je tekkel pot po vratu; rokavi njegove kamizole so bili na debelo zaprašeni od sive meli, roke odprte in naga kolena lisasta od strnjene krvi. »Toda druga dva strela?«

»Kaj boš dejal! Kakšno mi zagođi ta Schipper! Na prvi strel je skočil kozel stran, s kroglo pod lopatico. Pa gre Schipper in ustrelji še dvakrat za njim! Kar imelo me je, da bi mu potrgal uhlje iz butice!«

»France ni imel takoj odgovora pri roki in je rekel počasi: »Tista strela bi skoraj podrla gonjaka.« Šel je po sapo. »Pa da se je le vse dobro izteklo! Potrpajte, krošnja, ko jo boste jutri zagledali! Take ni nosil še moj živ dan nobeden kozel tu gori.« Prislomil je puško k steni, snel klobuk in si potegnil z rokavom čez mokro čelo. »Od hudice trdo je šla ta reč danes.«

»Ali si imel slabo pot v pečeh?«

France se je zasmeljal. »Moji nohti so prođ in kože in las sem pustil tudi toliko v pečeh, da bi si lahko nabasal bedro!«

Grof Egge je vstal in zadovoljen plesnil s obema rokama loveca po ramenih. »Dobro si je ispeljal! In zdaj si kaj zaželi?«

Francetove oči so sijale od veselja. »Kaj jaz, samo da imate vi svojega kozla, gospod grof! A če že res mislite, mi dovolite, da snamem po večerji steklenico piva. V praih me žge ko vignji plamen.«

Skomrna želja je menda grofa še bolj udobrovoljila. »Da, France, dobil boš pivo, zaslužil si ga. A zdaj pojdi in podkuri za večerjo. Vidiš, Schipper že nese prvega kozla.«

France je stopil v kočo in grof Egge za njim, da bi odložil jopič in zamenjal težke gorke nakovanke z mehkiimi copatami. Potem si je odmaknil čelo z mokro prevezo, prižgal v temni izbi izprostrano svetiljko in začel uplaševati čire.

Schipper je prinesel kozla in ga obesil za rogove na lesen cvek pod napaščem. Brez pozarava je stopil v kuhinjo, potegnil si z nog čevlje in jih zagnal v kot. France, ki je že stal ob plapolajočem ognju in mešal jajca za cvrtje, ga je pogledal čez ramo. »Danes pa nisi kaj prida volje?«

Kletvica je bila odgovor. Šele čez čas je vprašal Schipper: »Ali ti je gospod grof že povedal, kaj sem napravil?«

France ga je začel pogovarjati: »Pametno res ni bilo in tista dva strela bi nam bila lahko dosti pokvarila. No pa, vse se je dobro izteklo. Kaj bi se jezilo!«

»Kar strupa bi se našli.« Schipper je pomakel glaven, da so se morale njegove besede čuti tudi v izbi. »Tega strela mi gospod grof ne bo tako kmalu pozabil! Prav zares lahko hvalim Boga, da je prišel še pravi kozel. Krogla mu mori tičati na najlepšem mestu. Mislim, da leži že dolgo v pečeh. Jutri ti je treba iti samo po sledi, pa se moraš spotakniti ob nje.« Schipper je stopil v izbo k grofu.

Mali oglasi

Damske pomladne plašče

kostume in komplet nudi najceneje

J. J. Gotičar, Ljubljana, Sr. Petra cesta 29

Ako ne morete izbrati iz zaloge, izgotovimo točno po naročilu v najkrajšem času. Na zalogi velika izbira modnega blaga za plašče in kostume, na pr.: Cloque, Fresko, Gabardin, Tweed, in drugi najnoviji volneni artikli od 24 dinarjev naprej.

Službo dobe

Zastopniki

za prodajo posameznikov, brzooparilnikov itd. išče mo. »Persona«, Ljubljana, poštni predal 307. (b)

Kuharica

perfektna in popolnoma samostojna, se išče za vsa dela. Pojasnila se dobe pri hišniku, Beethovnova ulica 4. (b)

Prodajalko

spretno, pošteno, dobro računsko, sprejemem za prodajo mlinskih izdelkov. — Ponudbe poslati upravi »Slovenca« v Ljubljani pod »Prodajalka« — Ujjudnost št. 3084. (b)

Potnike (-ce)

iščemo v vseh mestih Dravske banovine v svrbo prodaje skupnega imenika telefonskih naročil. Možnost velikega zaslužka. Javiti na: »Orip«, Beograd, palača Riunione. b

Romorni sluga

popolnoma varen strežbe pri gospodi in v serviranju, z dolgoletnimi spricvali — se išče. Hunkar, Grad Turniš, Ptuj.

Tehnik

v industriji dobro vpeljan, za prodajo specialnega materiala angl. in amer. proizvodov — se išče. Ponudbe pod »Fixum und Provision, 28.920« na Annonc. Exped. Schalek — Wien, I. Wollzeile 11. (b)

Zastopnika

serioznega na provizije, ki obiskuje trgovine z mešanim blagom, iščem za Dravsko banovino za prodajo kemičnih izdelkov. Ponudbe na: P. Čupić, Zagreb, Zagorica 92. (b)

Korespondenta

veščega, s prakso — po možnosti v železni stroki, ki poleg slovenskega obvlada perfektno v govoru in pisavi tudi nemščino in srbohrvaščino — sprejme veletrgovina. Lastnoročno pisane ponudbe z navedbo izobrazbe, prakse in referenc poslati upravi »Slovenca« pod št. 3081. (b)

Prodajalka

za galanterijsko trgovino, dobi službo 20. marca. — Pisane ponudbe s pricvali in sliko upravi »Slovenca« pod »Prodajalka 20« št. 3116. (b)

Čevljar, prirojevalca

z dvema tečajema, takoj sprejemem. Plača po dogovoru. Mohorič Anton, Ljubno pri Podnartu. (b)

Uradnika

mlajšega, s perfektnim znanjem slovenskega in srbohrvaškega ter nemškega jezika — išče mo za takoj. Ponudbe s curriculum vitae naj se pošljejo na »Aloma Company« v Ljubljani pod šifro »Takoj« št. 3171. (b)

Pekovski pomočnik

vajen peči, vojašine prost, samostojen, res dobro verziran v stroki, dobi takoj službo. — Pisane ponudbe na: Franc Kosa, pek, Mokronog, — Neizkušene in pisanice ne sprejemem. (b)

Sprejemem takoj

gradbenega tehnika, začetnika, dobrega risarja. Pisane ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 3150. (b)

Fanta

močnega, sprejme za pastirja takoj po sestvo Dobrava, p. Novo mesto. — Plača 100 Din. (b)

Plačilno natakario

sprejemem s 15. marcem. Vešča mora biti slovenskega in nemškega jezika, srednje starosti, prijaznega značaja in lepega vedenja napram gostom. — Želi se tudi kavčija in slika, katera se vrne. — E. Hibler, restavracija, Gor. Radgona. (b)

Rudnik

v Savski banovini sprejme strojno poslovedo za celokupni strojni pogon z dovršeno srednjetehtajno ali elektrostrojno delovodno šolo, z daljšo prakso v rudnikih. — Pisane ponudbe s prepišani listi in službenih spricvali kakor tudi z navedbo zahtev na Publicitas, Zagreb pod »Rudnik«. (b)

Provizijske potnike

dobro vpeljane, za obisk privatnih strank, išče mo za takoj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Čevlji« 3174. (b)

Krajevne zastopnike

za prodajo vodnih turbin — iščem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zasluzek« št. 3189. (b)

Kuharico

vajeno gospodinjstva, pošteno, pridno, ljubiteljsko otrok, sprejme takoj majhna družina v Kranju. Ponudbe upravi »Sl.« pod »Letna spricvala« 3215. (b)

Boljša dekle

ki govori perfektno nemško, zna šivati na stroj in opravljati hišna dela — sprejme gostilna Kafjež, Florijanska ulica 4. (b)

Mehanik

ali ključavničar, ki razpolaga z 20 do 30.000 Din, dobi stalno namestitev za samostojno vodstvo delavnice pri tovarniškem podjetju. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Sigurne zasluzek« št. 3225. (b)

Hlapca

pridnega, za kmetijska dela, sprejemem takoj. Avgust Komatar, Seničica, Medvode. (b)

Kuhar

perfektno, zdrav, samostojen in agilno, se sprejme v hotel »Bellevue« v Ljubljani. Služba bi bila event. stalna. — Ponudbe s sliko in spricvali do 15. marca. (b)

Mesto oskrbnika

razpisuje »Dom jugoslovanskih obrtnikov, reg. z. o. z. v Ljubljani« v svojem domu na Goveku pri Medvodah. Pogoji so interesetom osebo na vpogled v pisarni Društva jugoslovanskih obrtnikov, Ljubljana, Rimška cesta št. 19 (Cesta 29. X.) vsakodnevno. (b)

Kuharico

perfektno, srednje starosti, sprejemem proti dobri plači. Ponudbe s sliko in navedbo dosedanjih služb upravi »Slovenca« pod »Poštena, zanesljiva« št. 3224. (b)

Krojašk. pomočnika

za damska dela — sprejemem. Leopold Gorenc, Šiška, Kosovo. (b)

Dekle

za vsa hišna dela, z gospodinjstvom šolo, se sprejemem. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor pod šte. 435. (b)

Izprašan kurjač

ali pa strojnik za lokomobilno dobi službo. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Strojnik« št. 3295. (b)

Dekle

za vsa hišna dela sprejemem. Lorbeck Marzin, Hausamapaher, Hoče. (b)

Raznašalca kruha

sprejemem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3280. (b)

Službe iščejo

Nemška vzgojiteljica

mlada, inteligentna — z znanjem francoskega — išče mesto. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zanesljiva« št. 3075. (b)

Šofer-mehanik

samski, pošten, trezen, vešč vseh vozil, išče službo. Nastop takoj. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Zanesljiva« 3020. (b)

500 Din dam,

kdo mi preskrbi stalno službo v tovarni, službo služe ali preprostega kuharja. Vojakišne prost. — Lavrinc Jožef, Puštal 4, p. Skofja Loka. (a)

Absolvent

enoletne državne nižje gozdarske šole v Mariboru išče primerno službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Delaven« št. 2953. a

19 letna Slovenka

z malo maturo, pisarniško prakso, perfektnim znanjem srbsko-hrvatskega in nemškega jezika, išče primerno službo. Gre tudi k otrokom v provinco. Hilda Bohinc, Rusana 4, Virovitica. (a)

Trgovska pomočnica

spretna, zanesljiva moč, z večletno prakso, zmožna voditi tudi podružnico — želi premeniti mesto. Starša 23 let. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zanesljiva« št. 3107. (a)

Dekle išče službo

za navadna domača in poljska dela. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2912. (a)

Čebelar

dobro izurjen, pošten, zanesljiv, išče službo k večjemu čebelarstvu. Vajen tudi vseh kmetijskih del. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zmožen kavčije« št. 3114. (a)

Absolventka

državne trgovske šole išče primerno službo v pisarni. Cenjene ponudbe na podružnico »Slovenca« Celje pod »Knjižgovodkinja« št. 3133. (a)

Kmečko dekle

poštena, išče službo pri dobri kmetijski družini ali na župnišču. Gre tudi kot pomoč gospodinj. — Nastopi lahko takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3222. (a)

Kot hišnica

iščem službo. — Naslov v upravi »Slovenca« pod šte. 3164. (a)

Čevljarski pomočnik

vajen opank, gojzerjev in vseh drugih del — prosim službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3152. (a)

Služkinja

srednje starosti — želi službo za vsa hišna dela. Najraje v Ljubljani. Mici Košir, Predmost, Poljane, Gorenjsko. (a)

Mlado dekle

poštena in dobrega značaja, išče službo k otrokom. Spretna tudi v gospodinjstvu. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 3138. (a)

Šivilja

z večletno prakso, gre šivati na dom. Gre tudi izven Ljubljane. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 3178. a

Trgovski pomočnik

izurjen v vseh panogah trgovine, z večletnim spricvalom, želi premeniti svoje službeno mesto. — Cenj. ponudbe gospodov trgovcev prosim v upravo »Slovenca« pod »Dober prodajalec« št. 3228. (a)

Gospodična

verzirana v vseh gospodinskih poslih in v pisarni, ki je bila zaposlena že kot gospodinja v privatni hiši, tujskem prometu in pisarni — išče zaposlenje. Vajena vzgoje otrok, vestna, zanesljiva, inteligentna, zdrava in srednjih let. Gre kot gospodinja v večji obrat, kot oskrbnica, v pisarno k starejši gospe ali gospodu. Cenj. ponudbe prosim upravi »Slovenca« pod »Gospodinjstvo, pisarna 135« 3220. (a)

Postrežnica

z znanjem nemščine, vajena vseh del in nekaj kuhe, išče zaposlitev. — Tavčarjeva ul. 1-IV. nadstropje, pri Hrastar. (a)

Vajenci

Vajenko

za trgovino z mešanim blagom sprejemem. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Poštena« št. 3281. v

Vajenec

za krojaško obrt se sprejme. Oni, ki se je do sedaj učil te obrti, ima prednost. Smole, St. Vid nad Ljubljano št. 12. (v)

Učenca

poštenega, zdravega, takoj sprejme trgovina mešanega blaga na deželi. Ponudbe poslati upravi »Slovenca« Maribor pod »Učenec«. (v)

Vajenca

za soboslikarsko obrt takoj sprejemem. Klemenčič Franc ml., Ljubljana-Glinice II-2. (v)

Brivskega vajenca

začetnika, stanujočega v mestu, sprejemem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3168. (v)

Vajenca za trgovino

pridnega in poštenega, z dobrim šolskim uspehom (meščanska šola), sprejemem takoj. Oskrba v hiši. Jos. Plavc, specerijska in delikatesna trgovina — Celje. (v)

Učenka

poštenih staršev se sprejme v modno in manufakturno trgovino. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Učenka« št. 3285. (v)

15 let star fant

z 1. razr. gimn., se želi izučiti za mesarskega vajenca. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 2548. (v)

Pravkar došla

prava erfurtska semena

uradno preizkušena

katera dobite v trgovini

M. Vidmajer

Cankarjevo nabrežje 3 — in na stojnici Nabrežje 20, septembra, poleg tromostovja

Vajenko

sprejme takoj modistično Vika Zibert, Ljubljana VII, Černetova 13. (v)

Stanovanja

ISČEJO:

Dvosobno stanovanje s kopalnico, v sredini mesta, iščem za maj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Točen plačnik« št. 3210. (a)

Za 1. april iščem

enosobno stanovanje s pritliklami za eno osebo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Točen plačnik«. (a)

Dvosobno stanovanje iščem za 1. maj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Preprosto« št. 3311. (c)

Eno- ali dvosobno

stanovanje išče mirna, dvočlanska družina za takoj ali pozneje. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Snažno« (c)

Dvosobno stanovanje in pritlikline, solčno — iščem za maj. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Točna plačnica« št. 3237. (c)

ODDAJO:

Enosobno stanovanje s pritliklinami oddam. — Zg. Šiška 194. (c)

Trisobno stanovanje z balkonom — oddam s 1. majem. Pleteršnikova št. 32, Bežigrad. (c)

Stanovanje

z dvema sobama in zelečajnim vrtom, oddam takoj ali za 1. april. Stojice št. 99, Ljubljana. (c)

Enosobno stanovanje snažno, par minut od kolodvora in tramvaja, oddam. Najraje družini z državno službo. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3166. (c)

Dvosobno stanovanje lepo, parketirano, oddam maločlanski družini. Povšetova 35a, Kodeljevo. c

Enosobno stanovanje v suterenu — oddam s 1. majem. Mariborska ul. št. 24. (c)

Dvosobno stanovanje s pritliklinami, oddamo s 1. aprilom. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 3191. (c)

Petsobno stanovanje komfortno, z vsemi pritliklinami, takoj oddam za 1000 Din. — Glince, Tržaška cesta 12. (c)

Enosobno stanovanje oddam. Vodnikova št. 15, Zelena jama. (c)

Enosobno stanovanje podpritliklino, oddam. Bolgarska 17. (c)

Trisobno stanovanje s pritliklinami, ali dvojno enosobno, oddam za maj. Bolgarska 25. (c)

Dvosobno stanovanje s kopalnico takoj odda Villan, Vodovodna 40. (c)

Dvosobno stanovanje podpritliklino, solčno, odda Škopec, Aškerčeva 5. (c)

SOBE

ISČEJO:

Kot sostanovalka

v sredini mesta, s svojo zložljivo posteljo samo za spanje, želi k mirni osebi pošteno redoljubno dekle, ki bi bila v nujnem primeru karo uro tudi v pomoč. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3256. (v)

Skromno sobico

eventuelno z vso oskrbo, iščem s 1. aprilom. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Upokojenec« št. 3126. a

ODDAJO:

Sobo in kuhinjo oddam. — Predovičeva ul. št. 24, Moste. (a)

Sobo

lepo, solčno, meblirano, oddam. Hradečkova cesta št. 8. (a)

Sobico

oddam revnemu dijaku, ki bi poučeval tretješolca realne gimnazije. Jager, Rešjeva cesta 18/L. (c)

Opredeljeno sobo

solčno, s posebnim vodom in soprobaro kopalnice — oddam solidnemu gospodu. Dvorni trg 1/II, levo. (a)

Vnajem

ISČEJO:

Pekarijo

dobro idočo, na prometnem kraju, v zamej. v najem. Šel bi tudi kot poslovođa. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Strokovnjak«. (m)

500 Din nagrade

dobi, kdor mi preskrbi mlin v dobrem stanju v najem. Grem tudi za nadmlinarja. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Nadmlinar« št. 3261. (m)

V najem vzamemo

buffet ali točilnico na prometnem kraju v Ljubljani, a koncesijo. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vinarstva združenja« št. 3038. (m)

ODDAJO:

Kovaško delavnico brez orodja, oddam kovaškemu mojstru s podkovsko šolo. Škerbec Matilda, Videm - Krško 60. m

2 trgovska prostora

oddam v sredini mesta. — Naslov v upr. »Sl.« pod št. 3219. (n)

Lep poslovni prostor

velik, za večjo obrt ali industrijo, oddam na Erjavčevi cesti št. 9. (n)

Dva pisarn. prostora

v pritličju, oba na ulico, v Dalmatinovi, oddam za april. Več v upr. »Slovenca« pod št. 2802. (n)

Suho skladišče

souporaba telefona in prevozna sredstva za blago na razpolago. Poizve se: Ljubljana, Stari trg št. 32, v trgovini. (m)

Lokali

zelo primerni za obrtnika, v sredini mesta, se oddajo. — Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 3092. (n)

Objave

Javna sodna dražba

Posedstva

Razglas

Občina Teharje proda stavb. parcele ob bano-
vinski cesti, 20 minut od
Celja. Drazba se bo vršila
15. marca ob 13. uri. Pro-
dajni pogoji so navpogled
v občinski pisarni
veak dan. (p)

Prvovrsten hotel

v večjem mestu Hrvaške,
z avtobusno postajo, z 22
komfortno opremljenimi
sobami za tuje, s prostori
za gostinstvo in razne
gospodarske posloje. Po-
trebna gotovina 300.000 D.
Vprašati iz prijaznosti pri
dr. Bučar Edvardu, advo-
katu, Maribor, Aleksan-
drova cesta 12. (p)

Njiva

pet minut od kolodvora
Vižmarje, meri 3600 m²,
napredaj skupaj ali tudi
posamezne parcele, poleg
njive teče vodovod in
elektrika. — Poizve se:
Guncije 30, št. Vid. (p)

Hiša

z gostilno in
pekarijo
v centru Maribora ceno
napredaj. — Dopise na:
F. Jauk, Maribor, Ruška
cesta 25. (p)

Vogalna parcela

ob Jenkovi in Korytkovi
ulici (880 m²) napredaj.
Ponudbe upravi »Sloven-
ca« pod »Gotovina« št.
2972. (p)

Kupim

manjše posestvo s hišo in
gospodarskim poslojem
v okolici Ljubljane ali v
bližini železnice na Go-
renjskem. Ponudbe z na-
vedbo cene na Josko
Kramar, Vodice nad Ljub-
ljano. (p)

Lepa enonadstr. hiša
z gostilno, trgovino, dvo-
rano in »stanovanj«, sredi
Šostanja, zaradi likvida-
cije poceni napredaj. Po-
nudbe na Konzumno dru-
štvo za Slovenijo, Ljub-
ljana-Tyrska 15. (p)

Prodajni staviščice
1000 m², v bližini trga v
Šiški, mirna, suha, sončna
lega. Cena 90 Din za m².
Velikovaška 9, Ljubljana 7.

Gostilna »Ansli vrh«
v Celju, dalje sadonostnik
ob Ljubljanski cesti, stav-
bna parcela na Polulab,
ugodno napredaj. Vpra-
šati pri: Krušič Ana, Po-
hale 43, Celje. (p)

Majhno posestvo

na lepi sončni legi na Go-
renjskem ugodno prodaj.
Redi se lahko dve živini.
Naslov v upravi »Sloven-
ca« pod št. 2971. (p)

Hiša s sadnim vrtom
blizu Radovljice - ugodno
prodaj. Lastnik Rihard
šič Ivan, gostilna Tršan,
Jesenice. (p)

Njiva z vrtom

primerna tudi za stavbo,
napredaj. Cena ugodna.
Več se izve: Jenko Janez,
Zg. Pirnice 37, Medvode.

Manjše posestvo

blizu mesta, pripravno za
uslužbenca ali upokojen-
ca, ugodno prodaj. Ignac
Teršek, Radeče pri Zida-
nem mostu. (p)

Majhno posestvo

novozgrajeno hišo, blizu
hajdinskih postaje, tik ve-
like ceste, proda Vnuč
Jožef, Turmize, pošta Ptuj

Manjše posestvo

na Peščeniku števil. 13, ob
glavni cesti Višnja gora,
napredaj s prevzikom. p

Tristanovansko hišo
novo, prodaj pod ceno.
Vprašati: Gerbičeva 3. (p)

Hišo s pritliklinami
eno- ali dvostanovniško,
v Ljubljani, kupim. Pla-
čam z gotovino. Naslov
pove uprava »Slovenca«
pod št. 3115. (p)

Posestvo

z mirnim prevzikom
kupim. Ponudbe na po-
držnico »Slovenca« v
Celju pod »Gotovina« št.
3134. (p)

Hišo

do štiristanovniško, na
periferiji Ljubljane, ku-
pim. Ponudbe upravi »Sl.«
pod »Ceno« št. 3169. (p)

Hiša

z gospodarskim poslojem
za igrišče »Rapida« na-
prodaj. Pušnikova ul. 12.
Studenec pri Mariboru. p

Trgovsko hišo

enonadstropno, z velikim
lokalom, dvoriščnim po-
slojem, vrtom, eno mi-
nuto od Glavnega trga, na
glavni cesti, poceni in
proti gotovini prodaj. —
Pojasniti v upravi »Slo-
venca« Maribor št. 422. p

Hiša

primerna za vsako obrt,
napredaj. 42.000 Din. Welt,
Pobrežje pri Mariboru —
Aleksandrova cesta 63. p

Lepe stavbne parcele
prodaj. Poizve se: Kati
Jerančič, Vižmarje 21. (p)

Visokoprtilična hiša
majhno gospodarsko po-
sloje, lep vrt, napredaj.
Domžale, Bistriška 4. (p)

Hišo

z gostilniškimi prostori,
lokalni in opremljenimi
sobami - oddam takoj v
najem. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 3124. (p)

Vilo na Mirju

tristanovniško, komfort-
no, prodaj. Vprašati v
upr. »Slovenca« pod št. 3177. p

Vogalna parcela

700 m², prodaj. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 3176. (p)

Več ličnih hišic

po 60.000 Din, v najbližji
periferiji Ljubljane, proda
Pristavec Franjo, Ljub-
ljana, Erjavčeva cesta 4a.
Telefon 23-81. (p)

Novozidana hiša

štiristanovniška - poceni
napredaj za 85.000 Din. —
Blizina tramvajске postaje.
Naslov v upr. »Slovenca«
pod št. 3179. (p)

Petstanovniška hiša
novo, v Ljubljani, priprav-
na za zdravnik, po ugodni
ceni napredaj. Vpraša-
ti v upr. »Slovenca« pod
št. 3181. (p)

Lepo posestvo

pripravno za obrt, v Zbi-
ljah pri Medvodah, ugod-
no napredaj proti goto-
vini ali hranilnim knjižic-
am. Mestne hranil. Ljub-
ljanske. — Informacije se
dobe pri Mestni hranilnici
v Ljubljani. (p)

Karlobag

Hrvatsko Primorje. Dvo-
nadstropna hiša, 5 sob s
pritliklinami, 6 m terase,
veliki prostori za lokale,
vodnjak, poceni napredaj.
Vprašati: Zagreb, Kupka
ulica 9. (p)

Posedstniki
hiš, vil, parcel in posestev,
ne trditve se sami s pro-
dajo, zaupajte se meni in
prepričali se bode o so-
lidsnosti, kakor že mnogo
drugih do sedaj.

Pristavec Franjo

Nakup in prodaja nepre-
mičin Ljubljana, Erjav-
čeva c. 4a. Telefon 23-81.
Nasprotni dram. gledališča.

Stavbne parcele

tik nove gimnazije, ugod-
no prodaj. Pristavec Fran-
jo, Ljubljana, Erjavčeva
cesta 4a. Telefon 23-81. a

Mlekarna

s kuhinjo in sobo, se radi
služb. premostitve ugodno
odda. Ponudbe upr. »Sl.«
pod »Mlečni buffet« 3206.

Hišo

center Ljubljane, več stan-
ovanj in trgovskih loka-
lov, iz važnih vzrokov ja-
ko ugodno prodaj. Pri-
stavec Franjo, Ljubljana,
Erjavčeva cesta 4a. Tele-
fon 23-81. (p)

Samo za 110.000 Din
kupite krasno dvostano-
vniško, komfortno, 10 let
davka prosto, novo vilo
v Celju. Jožef Homšak,
Celje, Ipavčeva ulica 3. p

Hišico

z nekaj zemljo, v okolici
Celja ali Maribora, kupim
do cene 35.000 Din. Po-
nudbe s podrobnimi opo-
slojem in plačilnimi pogoji:
Marko, predmestje št. 33,
Lož. (p)

Lepo vilo

novo, z 1300 m² vrta, za
Bežigradom, prodaj. Ci-
sti letni donos 25.000 D.
Informacije iz prijaznosti
pri »Elektrotrosm«, Fran-
čiškanska 10. (p)

Nova hiša

7 minut od postaje Dom-
žale, napredaj za gotovi-
no 37.000 Din. Naslov v
upr. »Slovenca« pod št. 3231.

Trgovino

specerijsko, manufakturno
ali delikatesno, na pro-
metni točki v Ljubljani,
Celju ali Mariboru - ku-
pim. Ponudbe upr. »Sl.«
pod »Prometna točka« št.
3238. (p)

Enonadstropna hiša
novo, za Bežigradom, pri-
pravna za pekarno, na-
prodaj. Poizve se v upr-
vi »Slovenca« pod št. 3241. p

Kos njive

800 m², ob Tyrševi cesti,
prodaj. Naslov v upr-
vi »Slovenca« pod št. 3242. (p)

Novozidana vila
5 sob, pritlikline, vrt, pred
trnovsko cerkvijo, napredaj
za 205.000 Din. Mož-
no prevzeti večjo hipote-
ko. Mestne. Ogled dnevno
od 14-15 pop. na Emon-
ski cesti 25. (p)

Posestvo

do 90.000 Din, polovico v
gotovini, polovico v hra-
nilnih knjižicah, kupim.
Naslov: Ivana Kovačič,
Linhartova št. 3. (p)

Majhno posestvo
v Dobrunjah - napredaj.
Hiša, gospodarska poslo-
ja v dobrem stanju. Na-
slov v upr. »Slovenca«
pod št. 3268. (p)

Štiristanovniško hišo
primerno tudi za trgovino,
prodaj. — Poizve se v
upr. »Slovenca« pod
št. 3269. (p)

Parcele, hiše, vile,
posestva, prodaj: Gospo-
darska pisarna, Ljubljana,
Selenburgova 7, I. nad. (p)

Novozgrajeno hišo
oddaljeno 20 minut od
Celja, proda Kmetiska po-
sojilnica v Celju za Din
60.000. Potreben kapital
20 do 30.000, ostanek v
obrokih. (p)

Specerijsko trgovino
z mešanim blagom, staro,
renomirano, v neposredni
bližini glavnega kolodvo-
ra, s priključkom dvo-
sobnega stanovanja s ko-
palnico v lastni hiši, pro-
dam. — Potrebni kapital
60.000 Din. Julica Kohn,
Zagreb, Paromliska 17. p

Več stavbnih parcel
ugodno napredaj. - Hra-
decka cesta 8. (p)

Zelo lepo posestvo
vpeljana za letovišče, v
bližini Ljubljane, se takoj
po ugodni ceni odda. Nji-
ve in travniki se lahko
oddajo v podnajem. Na-
slov v upr. »Slovenca«
pod št. 3213. (p)

Stavbna parcela
400 m², poleg Mladinske-
ga doma, Kodeljevo, na-
prodaj. Vprašati: Opeka,
Tyrska cesta 9 II. (p)

Auto-motor
Motorno kolo FN
s prikloico - 500 ccm,
OHV, v dobrem stanju,
prodaj tudi za hranilno
knjižico. - Informacije iz
prijaznosti pri lastniku
gostilne »Na-Na«, Tyrska
cesta. (f)

Tovarni auto
znamke »Chevrolet«, vo-
žen samo 36.000 km, v
popolnoma prenovljenem
stanju, nosilnost ca. 2000
kg, ugodno napredaj. Jos.
Senica, Domžale. (f)

Entonski avto
Fiat 501, brezhiben, vse
gume nove, prodaj za
5000 Din, eventualno tudi
posamezne dele, ali pa
zamenjavo za motorno ko-
lo. Naslov v upr. »Slo-
venca« pod »Ugodno« št.
3048. (f)

Obrotni avto Opel
4/16 HP, v dobrem stanju
- prodaj. Cena nizka. -
Humer, Tyrska 9-II., dvo-
rišče. (f)

Harley Davidson
1000 cm³, s prikloico, do-
bro ohranjen, poceni na-
prodaj. Ogled pri Belan-
tič Bruno, Ljubljana VII.

Štirisedezni avto
z malo porabo bencina, v
najbolšem stanju, skoraj
nov, ugodno napredaj. —
Naslov v upr. »Slovenca«
pod št. 3170. (f)

»Chevrolet«

6 cil. limuzino, v dobrem
stanju, prodaj. Ogledati:
Verstovšekova ul. 13. (f)

Limuzino Pontiac
v izvrstnem stanju - pro-
dam. Vzajem majhen voz
v račun. Vinocet, Vič. (f)

Motor Indian
s prikloico, 600 ccm, tipa
1930, zelo eleganten, malo
vožen, v brezhibnem sta-
nju, kompl. opremljen -
prodaj vsled nabave av-
tomobila. Gerovac, Wol-
fova 10. (f)

Ženitbe

Hišna posedstnica
ki ima tudi nekaj gotovi-
ne, in ji je smrt pobrala
vse sorodnike, želi zaradi
pomanjkanja znanja tem
potom v svrhu ženitve
spoznati moža-značaja, ki
je v stalni službi, ali upo-
kojenca. Le resne ponud-
be je poslati upravi »Slo-
venca« pod šifro »S. A.«
št. 3108. (2)

Starejša dekle
z 20.000 Din gotovine -
želi poročiti drž. usluž-
benca ali upokojenca, 50
do 60 let. Pisma upravi
»Slovenca« pod »Velika noč
1936« št. 3221. (2)

Upokojeni uradnik
47 let, s prihranki, poroči
natakarico ali vdovo z
enim otrokom, od 35-40
let, z gostilniško osebno
pravo in kapitalom od
50.000 Din za nakup go-
stilne na dobri točki. Po-
nudbe podružnici »Slo-
venca« Celje pod »Kri-
ščanska miroljubnost« št.
3300. (2)

Pohištvo

Pohištvo
moderno, velika izbira -
dobite po najnižjih cenah
pri: Andovlec, Komenske-
ga ulica 34. (2)

Vse pohištvo
prodaj zaradi odpotova-
nja. Ogledati vsak dan od
treh do petih v vili »Na-
sta« 4a, Tržaška cesta. 5

Dve spalnici
boljša in navadna - zelo
ugodno napredaj. Naslov
v upr. »Slovenca« pod
št. 3207. (2)

Prodaj
spalnice, jedilnice, kuh-
injo, amerik. pisalno mizo.
Naslov v upr. »Slovenca«
pod št. 3239. (2)

Pouk

Dijak tehn. sred. šole
ište instrukcije za me-
šansko šolo. — Naslov v
upr. »Slovenca« pod
št. 3104. (u)

Radio

Radio »Telefunken«
220 V, 40 W, dobro ohran-
jen - poceni napredaj.
Fortič, Slomškova 17. (f)

Radio aparat
na izmenični tok, rabljen,
dobro ohranjen, kupim.
Ponudbe upr. »Slovenca«
pod »Radio« št. 3236. (f)

Philips radio
petcevni, zamenjam za
motorno kolo. Antunovič,
podporoč., Resljeva cesta
št. 30. (f)

Glasba
HARMONIK
ZAHTEVAJTE BREZPLAČEN CENIK
MEINEL-HEROLO
NOMINE KRAJBL. MARIBOR II. 102

Salonski harmonij
lep, inozemski, večkrat
odlikovane firme, ameri-
kanski sistem, 2 vrti gla-
sov, 5 oktav in kolenski
ceno napredaj. Več v upr.
»Slovenca« pod št. 3156. (f)

Izdelovalnica harmonik

Zah-
te-
vajte
ceniki!

FR. LUBAS
in sin
Ljubljana, Tyrska c. 36

Piano
dobro ohranjen, 4500, dru-
gi znamke Hoffman, 8500,
kratek klavir 4500, har-
monij, 4 registre, močan
glas, 2800, harmonij, 6 re-
gistrov, 3800 Din, ugodno
prodajmo. — Ivan Kacin,
Domžale. (2)

Kupimo

Zlato
kupujem ter plačam naj-
višje dnevne cene. - Pre-
vzamem popravila in pre-
delave. F Čuden, Prešer-
nova ulica 1. (2)

Vsakovratno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
ČERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3.

Čunje

krojaške odrezke, tekstil-
ne odpadke, ovčjo volno,
kupi vsako množino
Arbeiter, Maribor,
Dravska 15.

Staro zlato,
zlato zobovje
in srebrne krone
kupujem po najvišjih
dnevni cenah.
A. KAJFEZ
uraz
Ljubljana, Miklošičeva 14

Prima bukovo oglje
kupuje za promptno do-
bavo Talionica Željeza -
Topusko. (2)

Vodno moč
kupim. - Ponudbe s ceno
upr. »Slovenca« pod »Te-
kstil« št. 3165. (2)

Dva generatorja
po 90 in 250 KVA 380/220
V, z razklopnicami, 1 mo-
tor na sesalni plin 250 KS,
in eno lokomobilno 150 KS
- kupi ing. I. Fried -
Osijek. (2)

Športni voziček
otroški, kupim. Ponudbe
upr. »Sl.« pod »Lep«
št. 3182. (2)

Pisalni stroj
rabljen, dobro ohranjen,
za pisarno, kupimo. - Po-
nudbe poslati Zvezi zdru-
ženih delavcev, Ljublja-
na, Tyrska 29/I. (2)

Opalograph
rabljen, kupim. Ponudbe
upr. »Slovenca« pod
šifro »Opalograph« 3276.

Prodajmo
Otroški voziček
športni, poceni prodaj.
Naslov v upr. »Slovenca«
pod št. 3275. (f)

Vreče
za moko, otrobe, oglje -
raznih velikosti - nudi
Podbevšek Filip, Ljublja-
na VII, Celovška cesta 114

Trgovci pozor!
Več stalaž s predeli za
moko, pulpe in razne dru-
ge predmete, pripravne
za specerijo, ugodno pro-
dam. Zadnikar Josip, mi-
zar, Ljubljana VII, Pod-
milčakova ulica 14. (f)

Preproga
3x4, in dva oleandra -
prodaj. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 3290.

Kolesa
damaka in moška, ter si-
valne stroje kupite naj-
ugodnejše pri ABC, Ljub-
ljana, Medvedova cesta 8,
telefon 24-44 (poleg go-
renjskega kolodvora). (f)

Jajca za valenje
od čistokrvnih, temnoor-
deh Rhod-Island in ruja-
vih štajerskih kokoši, ter
enodnevnice piščance od-
daja »Niko«, Po -
št. Vid nad Ljubljano. (f)

VOLNA
SVILA
CEFIR
DELEN

TRGOVSKI
dom
Sternnecki
CELJE 18

Cenik in vzorci zastoj

Centralni trg čehoslovaške industrije
Praški eksportni sejem od 6. do 15. marca 1936
tako za Leipzigom
50% popust na čehoslovaških železnica. 25 - 50% na inozemskih železniških,
parobrodih in zračnih linijah. — Nadaljne informacije in sejske izkaze
dobite pri zastopniku Praškega vzorčnega velesejma.
ALOMA COMPANY d. z o. z., Ljubljana, Aleksandrova c. 2
ČEHOSLOVAŠKI KONZULAT
PUTNIK, Gajeva ulica za nebotičnikom
a i direktno pri Direkciji Praškega velesejma, Praga VII, velesejska palača

Trenčkote
vsa oblačila, perilo itd. -
v ogromni izbiri - kupite
poceni pri Preskerju,
Sv. Petra cesta 14. (f)

Sladko in kislo mrvo
imamo napredaj. Imamo
tudi več orodja - kot
krampe, vozove in pisar-
niške oprave. Vse to se
dobi pri »Gradidom« d. z
o. z., Sredina 15. (f)

Deset vrtnic plezalk
krasnih vrst, za 60 Din,
poštne prosto na vaš
naslov; razno okrasno
grmičevje, trajnice (per-
ne), ribez, vrtnice, veči-
jevo in divjo trto, rahar-
baro - nudi vrtnarstvo
Ložar, Rečna ul. 6, Ljub-
ljana. (f)

Naprodaj
jeklene, žične, rabljene
dvigalne vrvi, dolge po
ca. 25 in 56 m, premera
13 do 16 mm. - Vprašati:
Pokojniški zavod za na-
meščence v Ljubljani, kjer
so vrvi interesentom na
razpolago na ogled. Pise-
mene ponudbe je naslovi-
ti na zavod v Ljubljani,
Gajeva ulica 5. (f)

Gramofon
zelo glasen, s 25 plošča-
mi, poceni napredaj. Be-
laška ulica 34, Sp. Šiška.

Otroški voziček
dobro ohranjen, globok,
rjave barve, prodaj. —
Podbevšek, Zg. Šiška 114.

Javna dražba
V javni skladiščni, Ljub-
ljana, Tyrska cesta 33 -
bo napredaj na javni
dražbi dne 10. marca 1936
ob 3 popoldne 480 kom-
adov porcelanskih izola-
torjev za zunanjo elek-
trično napeljava. (f)

Kolesa
boljše vrste, od 700 Din
naprej, ter vse dele za
kolesa, kupite po konku-
renčnih cenah samo pri
M. R. Pleval, Preška pri
Medvodah. (f)

Voziček na peresih
popolnoma nov, napredaj
za polovično ceno. Re-
stavacija Soča, Sv. Pe-
tra cesta 3, Ljubljana. (f)

Semenski krompir
»Onaida«, gorenjski, do-
bavila točno in solidno
Kmetijska okrajna zdru-
ga, Kranj. (f)

Otroške vozičke
kolesa
kupite ugodno pri
S. REBOLJ & DRUG
Ljubljana, Gospodarska 13

Dobro jabolčnik
4-6000 litrov - prodaj.
Krajinik Lovrenc. Ptuj. (f)

Plemenski bik
pingavec, star 14 mese-
cev, napredaj. Kos, Pod-
gorica 33, p. Dol. (f)

Bik montaonec
redovne krave, 14 mese-
cev star, ter enaka telica
napredaj. Zupančič Ivan,
Škocjan, Turjak. (f)

Bik simendolec
dve leti star, napredaj.
Franc Naglič, p. Brezo-

VINA

arvovrstna po najugodnej-
ših cenah kupite pri
Centralni vinarni
v Ljubljani.

Pišite še danes!

Ostanki

mariborskih tkatinskih to-
varn. brez napak.
pristnobarvni. Paket
serija A* za moško žen-
sko, namizno postelino
perilo in rihte. Paket
serija B* izključno zim-
ski topli flaneli in bar-
henti najboljša kakovosti.
vsak paket 10—20 m sa-
mo 107 Din. Dalje novi
»Original Kosmos 2 pa-
ket«, vsebuje 280 m suk-
na za eno dolgo zimsko
suknjo oziroma ženski
plašč lepe temne barve
ali pa 180 m za kratko
zimsko sukno in 120 m
posebno močnega štruka
ali sukna za ene hlače.
Tudi ta paket samo 107
dinarjev. Vsi paketi poš-
tine prosti. Neprimerno
vzamem nazaj in zame-
njam. — Pišite takoj na
»Kosmos« razpošiljalnico,
Maribor, Dvorakova ul. 1.

Ruski oves

za seme, (ki je dal lani
dvajsetkratni pridelek)

grahoro, črno deteljo,
banatsko lucerno

in druga semena za polje
dobite v

Javnih skladišč pri tvrdki
Fran Pogačnik d. z o. z.

Ljubljana
Tyrševa (Dunajska) c. 33.

Sveže najfinejše norveško

ribje olje

iz lekarne
dr. G. Piccolija v Ljubljani
se priporoča bledim in
slabotnim osebam.

SANOPED

je nepogrešljivo domače
kozmetično sredstvo proti
neprijetnemu duhu od po-
tenja. Uspešna pedikura
n. pr. je mogoča le s Sano-
pedom. Dobite v lekarnah,
zaloga v lekarni F. Kuralt,
Ljubljana, Gosposvetska 4.

Bozdne sadike

za pomladansko pogozdo-
vanje ima večje množine
4- in 5-letnih, presajenih,
orvovrstnih smrekovih sa-
dik, kakor tudi

cipresne sadike

več tisoč komadov za vr-
tne ograje in parke v raz-
ličnih višinah do 1,75 m
naprodaj **Franc Dolenc**,
Preddvor nad Kranjem.

Pozor gostilničarji!

Večja količina vina zelene
barve, prav dobrega, za
Din 3.25, 4.—, 4.50 liter,
takoj naprodaj. Vprašati:
Walland, Koroška cesta 3,
Maribor.

Neveste!

Pocodo in vso opremo za
kuhinje izberete tudi na
knjižice najugodnejše pri
»JEKLO« - Stari trg.

Naprodaj pod ceno

v najboljšem stanju:

Brek ..... 2.650 Din
Kočija ..... 2.200 Din
Transmisija ... 9.800 Din
Skobelni stroj . 6.500 Din
Brusilni stroj . 1.500 Din
Razne jermenice 2.500 Din
Kompletno mi-
zarsko orodje
za 6 mizarjev 15.000 Din
2 spalnice, masiv 5.500 Din
MARTINEC
Ljubljana — Prule 8

Modroce

postelne mreže, železne
zložljive postelje, otoma-
ne, divane in tapetniske
izdelke nudi največje

RUDOLF RADOVAN
tapetnik, Mestni trg 13.
Ugodni nakup morske
trave, žime, cvilha za
modroce in blaga za
orevleke pohištva

MORRIS

Serija
I.

Angleški izdelek

Motor: 4 cld — 918 cc/m (28 HP) — brzina 100 km na uro

PORABA BENCINA: 7 litrov na 100 km

Hidravlične zavore na vsa 4 kolesa,
4 peresa, 4 amortizerji

Jeklena karoserija, sigurnostna stekla, superbalon pnevmatika

Vsi modeli na zalogi

Cene od 38.000 Din naprej

Generalno zastopstvo:

VIKIOR BOHINEC, Ljubljana, Tyrševa 12
(dvorišče)

V Beogradu blizu železniške, parobrodne postaje in ministrstva
Je bil otvorjen v januarju 1936

HOTEL - RESTAVRACJA - BRISTOL

Karadjordjeva ul. št. 50 — Telefoni: 26703 in 26704

Elegantni apartmani — Sobe s kopalnico — Topla in hladna tekoča
voda v vseh sobah — Telefoni — Centralna kurjava — Dvigalo —

Prvovrstna domača in francoska kuhinja z izbranimi pijačami
— Cene zelo zmerne in sprejemljive — Sobe od dinarjev
30.— naprej —

Vodilna jeklarna išče za prodajo svojih svetovnoznanih, vi-
sokovrednih

TRD H KOVIN na področju Dravske banovine

primerno trdiko železninarske stroke s sedežem v Ljubljani kot
ZASTOPNIKA, ki bi predvsem kupovali za svoj račun. Trdke,
ki dokazano stalno po svojih potnikih vzdržujejo kupcijske zveze
z železobdelujočimi privatnimi industrijami, kakor strojnimi tovar-
nami, avtopopravljalnicami itd., naj se zglašijo pod šifro W. N. 3091
na upravo »Slovenca«. — Razen tiskovne propagande se vrši z
naše strani tudi propaganda po inženjerjih, ki razkazujejo predmete.
Dopisovanje po možnosti v nemščini.

Zahvala

Vsem, ki ste med boleznijo s tolikim sočutjem obiskovali
našega nepozabnega sina in brata

Filipa Bohinca

izrekamo najtoplejšo zahvalo. Prav tako vsem premnogim, ki ste
ga spremlili v tako obilnem številu na njegovi zadnji poti. Zahvala
tudi prečastiti duhovščini, vsem darovalcem cvetja in vencev,
gasilnim društvom za obilno udeležbo in ganljiva poslovilna go-
vora. Vsem skupaj priskrba hvala. — Spominjajte se ga v molitvi.

Zapoje, dne 5. marca 1936.

Zalujoči ostali.

Zahvala

Za vse izraze iskrenega sočutja in sožalja, ki sem jih prejela
ob prerani smrti našega nadvse ljubljenelega soproga očeta, brata,
zeta, strica in svaka, gospoda

Mirkota Klanjšteka

šolskega upravitelja

izrekam tem potom vsem svojo najiskrenejšo zahvalo. Posebno se
zahvaljujem našim gospodičnam učiteljicam, ki ste mi stale v naj-
težji uri ob strani, dalje g. kaplanu Ašiču, ki je blagoslovil truplo,
sreskemu nadzorniku g. Karbašu za iskrene besede ob odprtem
grobu, g. upravitelju šole Krčevine Cvetku, predsedniku krajnega
šol. odbora g. Stuhcu za poslovilne govore, dalje za v srce sega-
joče petje učiteljskega pevskega zbora, ter vsem stanovskim tova-
rišem in tovarišicam, vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja
in vsem drugim, ki ste spremlili mojega moža na zadnji poti. Vsem
in vsakemu še enkrat Bog plačaj!

Vučja vas, dne 6. marca 1936.

Zalujoča soproga Slavica, otroka in ostalo sorodstvo.

Zahvala

Za mnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo
ga bili deležni ob težki izgubi naše pre-
drage, nepozabne mame in stare mame, gospe

Marije Cerar

izrekamo vsem najpriskrnejšo zahvalo. Posebno zahvalo smo
dolžni zdravniku g. dr. J. Volavšku, ki ji je lajšal trpljenje, dalje
č. g. dr. Angeliku Tomincu za tolažilne obiske, učiteljstvu in
šolski mladini II. dekl. nar. šole v Ljubljani, Lichtenthurnovemu
zavodu in v Hrušici pri Ljubljani, zastopstvu osebja mariborske
plinarne za spremstvo na zadnji poti. Srčno se zahvaljujemo
vsem darovalcem vencev in šopkov in končno vsem mnogo-
številnim prijateljem in znancom, ki so rajsko spremlili k več-
nemu počitku. Bog plačaj vsem!

V Ljubljani, dne 7. marca 1936.

Zalujoči ostali.

Za pomlad

35.

3222-44800

Vel. 30-33 Din 39-
Vel. 34-38 Din 45-

49.

5841-64805

Vel. 27-30 Din 59-
Vel. 31-33 Din 69-

59.

6622-44709

Vel. 30-33 Din 69-
Vel. 34-38 Din 79-

59.

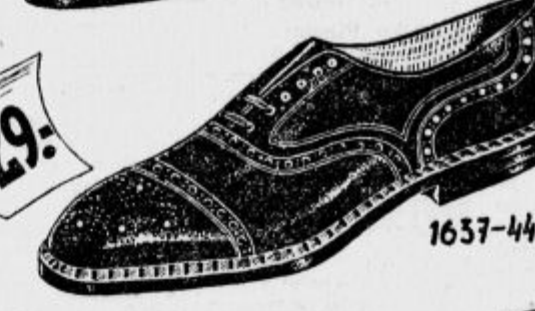
2967-44800

129.

1627-64748

129.

1637-44742

149.

1357-64779

Rata

Kdor se hoče po ceni in s prav dobrim blagom preskrbeti, naj se
potrudi k veliki izbiri novodošlega blaga pri **M. GAJSEK, MARIBOR, GLAVNI TRG 1**

Vsem, ki so ga poznali, naznanjamo žalostno vest, da nam je

Janez Lenček

občinski delovodja v Dolnji Lendavi

v soboto, dne 7. t. m. nenadoma umrl.

Pogreb bo v ponedeljek, dne 9. t. m. ob štirih iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu na poko-
pališče k Sv. Križu.

Vsem ga toplo priporočamo v molitev.

Družine Lenček, Loretto — ter ostali sorodniki.